Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Tode, Johan Clemens.
Titel | Title:	Johan Clemens Todes samlede Danske poetiske Skrifter.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : S. Poulsens Forlag, 1793-97
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd. (336 s., 368, x s.) :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

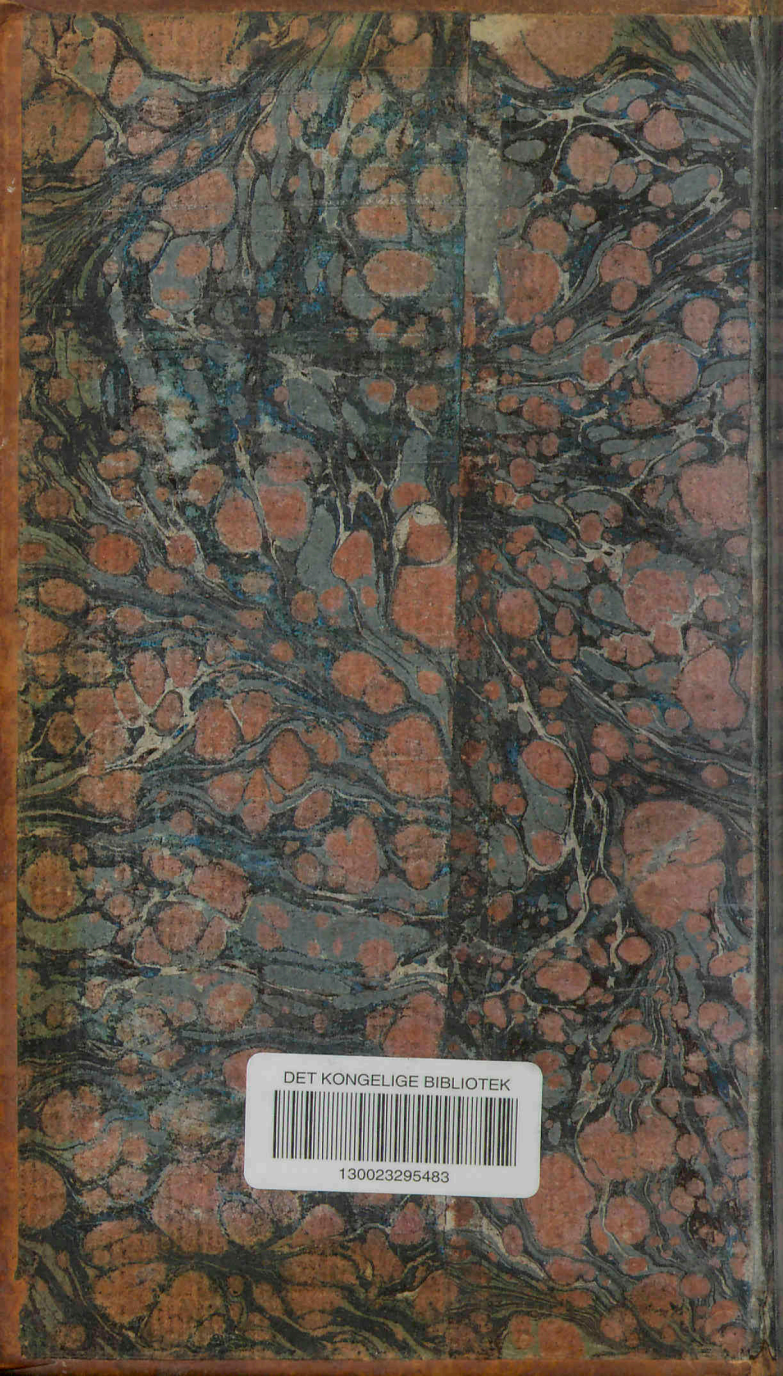
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130023295483

54,- 60.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 54 8°

1 1 54 0 8 011037

Johan Clemens Todes

Samlede Danske Skrifter.

Første Deel.

Johan Clemens Todes

samlede

Danske poetiske Skrifter.

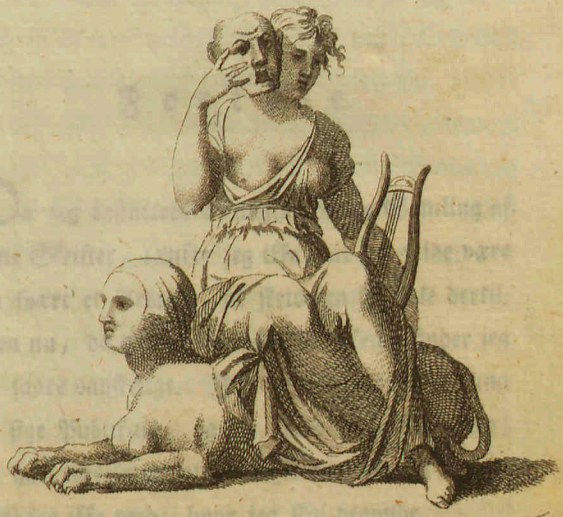

Første Deel.

Fabler og Fortællinger.

Kiøbenhavn, 1793. Paa S. Poulsens Forlag.
Trykt hos Matthias Seest.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fortale.

Da jeg besluttede at udgive denne Samling af mine Skrifter, tænkte jeg ikke, at det vilde være saa svært et Arbeide, at skrive en Fortale dertil. Men nu, da den skal gives i Trykken, finder jeg det saare vanskeligt. Ikke fordi jeg manglede Ting at sige Publikum, og at fylde dette Ark med; jeg har tvertimod altformeget paa Hiertet; men fordi jeg ikke ved, hvor jeg skal begynde.

Dog min Siæls herskende Følelse bør udtrykkes først, og det er: Taknemmelighed imod Gud, og det danske og norske Folk, og deres fælles Fader.

Hvor megen Grund jeg har til at takke og prise alle disse, maae Læseren domme af min lille Levnets Historie.

Jeg er en Søn af Johan Diderich Tode, Tolder ved den saakaldte Tollenspieker i de fire Lande, ved Elben, fire smaae Mile Syd-Osten fra Hamborg, hvor der er een af de stærkeste Passager over Elben. De fire Lande har Prof. Baggesen i sin Reisebeskrivelse nyligen talt om. Disse fire Sogne høre Stæderne Lybek og Hamborg til, og ere Overflødigheds og den sande Friheds Sæde.

Min Fader var en Søn af Hans Tode, en Borger i Hamborg, som handlede med uldne Vare, og var gift med Sophia Schultz, en Kiøbmandsdatter fra Bergen i Norge; og han selv var en Søn af en Bonde-Skræder i Restorf, i Amtet Rendsborg.

Altsaa var min Farfader en født dansk Undersaat, og min Farmoder en norsk Pige; der-

der

der altsaa, at tale med de Store, dansk og norsk Blod i mine Aarer, og jeg er da heller ikke saa ganske vildfremmed og vildtydsk kommen til Danmark.

Tolderen Tode havde først været Toldskriver i Staden Lauenburg ved Elben. Der havde han faaet Sognepræstens Datter, Agnesa Maria Schlopke, til ægte. Sex af mine Søskende fødtes der.

Disse sex vare: Johann Henrich, Procurator i Hamburg. Agnesa Eleonora, som kom til Tønder i dansk Holsteen, og der blev gift med en Chirurgus eller som de kaldte ham, Operateur, Bertel Schroder, som havde været en Lærling af den store Wohlert, og siden staaet som Chirurgus ved den danske Ambassade i Sverrig, og derefter ved den allierede Armees Hospitaler i Nederlandene. Han blev siden Regiments Chirurgus ved de Sællandske Kyrasserer under General Irminger.

Johanna Sophia Wilhelmine, Catharina Agnesa Henriette og Dorothea Franciſca, bleve alle tre gifte i Hamborg, den førſte med Dreier, der havde det patriotiſke Kaffehuus og nu lever af ſine Midler, den anden med Amtschirurgus Haſſe, den tredie med Grube, ſom havde en Indkaſſerings Tieneſte ved Borgerſtabet. Johann Chriſtian Daniel lærte Chirurgien i Hamborg, og gik ſom Skibslæge til Grønland, men havde beſtandig havt ſtørre Lyſt til Navigationen, ſaa at han hengav ſig dertil, og ſnart blev Overſtyrmand paa en hollandſk Oſtindiefarer. Han døde i ſin blomſtrende Alder paa Batavia.

De tre ſidſte Børn fødtes paa Tollenſpieker. Henrich Julius, Superintendent i Sverin, der har giort ſig bekiendt ſom Naturkyndig, Poet og Miniaturmaler. Rütger Martin, Procurator i Hamborg. Jeg, den yngſte, ſaae Lyſet den 24 Junii 1736. Ved mine Faddere er det mærkværdigt, at der ingen Fruentimmere ere iblandt. Det vare tre Syndici i Hamborg.

Jeg

Jeg lærte at læse af min nærældste Søster i en stor Almanak. Da jeg første Gang gik i Skole kunde jeg, til Ære for min Lærerinde, læse saa got som nu. Min Fader hørte os selv i Doctor Morten Luthers lille Catechismus; men han var en utaalmodig Lærer. I Anledning af det siette Bud, og en Theekiedel, som jeg under Remsningen kom fornær og væltede fra sin høie Fod, fik jeg nogle grumme Børst, saa at det ingen Under var, om jeg havde været dette indbankede Bud lidt ulydig.

Da mine Brødre kom fra min Moder, skrev min ældste Søsters Mand efter mig, og den 30 Junii 1752 kom jeg til Tønder.

Jeg blev allene holden til Chirurgien, men dog, for at ikke chicaneres i min Indtrædelse paa, Forfremmelses Bane, blev jeg ind- og udskreven ved de hæderlige Amtschirurger.

Med min gode Lærer fulgte jeg til Hadersleb og Rendsborg, hvor Regimentet kom til at ligge, og den Leir, der stod 1756 ved Rendsborg, bivaanede jeg som Eskadronschirurgus.

Fra dette sidste Sted kom jeg 1757 kort for Pindse til Kiøbenhavn, hvor den uforglemmelige Wohlert, paa min Svogers og vor Regiments Major Kopperns Anbefaling, tog mig til sig. Jeg saae ikke allene under hans Veiledning til den mig anviiste Deel af hans Syge, men maatte og sætte hans Bogsamling i Orden, hvorved jeg da forhvervede mig megen Kundskab om de bedste Autorer, da han havde et udvalgt Bibliothek. Jeg maatte tillige læse for ham om Aftenen, og det jeg læste, giorde han sine Anmærkninger over, hørte ogsaa ganske gierne, at jeg forebragte Indvendinger, dem han med stor Færdighed og Grundighed besvarede.

Hvad Fremgang jeg maatte giøre under saadan en Fører, med en Smule Genie til, det kan man

man forestille sig. For alle mine Syge, og hvad jeg havde anvendt hos dem, og hvorfor jeg havde greben dertil, fordrede han Regnskab, og tilfredsstillende Regnskab. Knuder opløste han, Tvivl hævede han.

Jeg var og hans Skriver paa Dansk, Fransk og Tydsk; jeg maatte opsætte Forholdsregler ved Brænde-Kurer, Raad for Patienter, o. a. m.

Men ikke allene af hans Kundskab drak jeg lange Træk; ikke i allene hans Erfaring lagde jeg Grunden til min; ikke allene gav han den Plante, som uden Tilsyn vilde groet vild og kommet til liden Nytte, ordentlig Vext ved at klippe og lede den, saa at jeg for alt, hvad jeg kan være i Stand til at bidrage til Fædrenelandets og Videnskabens Gavn, næst den allerhøieste Giver og Bestyrer, takker en Wohlerts Kultur meest; han har og været mig et ædlere Mønster. Af ham har jeg lært at foragte det Charlatanerie, som er alt for gængse hos Lægerne; at hade det Pientienerie, den Oppustenaf

af Smaat til Stort, som saa tit holdes for om Deeltagning; den Hyklen for Kierlinger, som saa mange Practici har at takke for deres Kredit; denne Maade at maale hvert Ord, ligesom en Jøde-Dreng der sælger Baand paa Gaden, hvilket flygtige Qvinder kalde Soliditæt. Af ham lærte jeg, heller at opoffre Praxis end kiøbe den ved Selvfornægtelse, ved Ydmygelse, paa mine Følelsers, min Friheds Bekostning.

Han saae nok, at jeg stundom førte mig de moerende og andre æsthetiske Autorer i hans Bibliothek til Nytte; men han lod, som han ikke saae det; ja undertiden pegede han selv paa nogle, som han havde læst med særdeles Fornøielse, hvor iblandt han udmerkede Fieldings Romaner.

Men hos de Folk af Stand, hvor jeg vaagede hos en Syg, var det en indført Skik, at jeg maatte udsøge mig noget ret got at læse. I den russiske Ministers, Baron Korfs, saa og i Gehei-

Geheime-Raad Otto Manderup Ranzows og fleres Bogsamling, var jeg ingen Fremmed.

Blandt dem der meest yndede mig, var sal. Etatsraad Klevenfeldt, en Mand, som unægteligen var een af vore vittigste og lunefuldeste Lærde.

Altsaa stode de skiønne Videnskaber altid ved Siden af Medicinen og Chirurgien, og min ellers strenge Mester tillod det desmere, da han holdt for, at Sprogkundskaben var et ungt Menneske til stor Nytte, og at en Læge maatte kunne tale om andet hos en Syg end om sin egentlige Videnskab.

Efter at jeg i sex Aar havde været hos ham, kom jeg til Hoffet, som hvad man kalder Reisechirurgus. Jeg havde allerede nogle Sommere i Forveien afløst min Formand, naar Kongen giorde en Reise til Bregentved eller Jægerspriis. Nu havde jeg den herligste Leilighed, at berige og rette mine Kundskaber under den anden store Mands, Livmedikus von Bergers Veiledning. I ham,

i hans

i hans Kollega, Livmedikus Piper, i Kongens Livchirurgus Braun, i Hofmedikus Clauſſen, fandt jeg idel Velyndere. Man holdt af mig for det altid muntre, ſpøgfærdige Lunes og det aabne Hovedes Skyld, og alle giorde ſig en Fornøielſe af at bidrage til min Dannelſe.

Det vare diſſe Mænd, iſær von Berger, ſom talte paa høiere Steder, hvor min Munterhed allerede var bekiendt, om hvad der, under fornøden Veiledning, kunde blive af mig; og den eiegode Konge Frederik, hvis Glæde det var at høre om fornøiede Mennesker, og ſom med høit Velbehag lod ſig fortælle om den altid ubekymrede Chirurgus, bevilgede mig ſtrax Reiſe-Stipendier. Han havde altid havt den Maade, at viſe de Soldater, ſom ved Arbeidet i Haugen kom til Skade, hen til Tode, med det Budſkab, at jeg maatte giøre mine Ting got; han vilde nok tænke paa mig. Jeg havde ogſaa den Lykke at være denne Titus's Kommiſſionair. Naar jeg ſkulde ride omkring, og blandt andre ſee til nogen af hans Hauge-Arbeidere, ſom

var

var syg, sendte han mig altid Penge, at bringe dem, mere eller mindre, ligesom de ved Flid og god Opførsel havde vunden hans Naade til.

Det var ogsaa den ædle von Berger, som een Morgen, da jeg kom hiem fra en klinisk Besøgelse til Hest, kaldte mig til sig og forestillede mig, at jeg burde søge om at reise udenlands og studere Medicinen. Jeg var heller blevet, hvor jeg var og hvad jeg var; jeg førte jo et lykkaligt Liv. Jeg spiiste hos Mundkokkene; jeg kunde drukket i Kongens Kielder; jeg fandt Frokosten hos andre gode Venner, endog Skrivmaterialier stode til min Tieneste, og til at besøge de Syge i Bønderbyerne havde jeg fri Hest af Kongens Stald. Alle giorde sig en Fornøielse af at tiene deres første Æskulapius — fra neden op. Endog Bønderne loe, og førte mig fri og frank paa Landeveien, naar jeg var læsende reden paa en Kornager. Min Hest blev beværtet med Havre. Kroner fortiente jeg hos Præsterne, Dukater paa Slottet; endog Pager vare saa gunstige og spillede Piquet med

mig

mig og vandt dem fra mig. Kavalererne laante mig Bøger, og een af dem hørte paa mine Vers. Ministerne gave mig opmuntrende Formaninger. Jeg havde den Udsigt engang at blive Chirurgus i Esbønderup eller Fredriksborg, og høiere gik min Ambition ikke. Altsaa frabad jeg denne Udenlands Reise. Men han raadte mig at overlægge det nøiere, og jeg var ikke Daare nok til at miskiende hans Godhed og en sikker Vei til Lykke. Jeg søgte og fandt.

Forend det kom til denne Reise, havde jeg været med Hoffet i Holsteen, da det lakkede mod Krig med Russerne.

I Julius 1765 tiltraadde jeg i Selskab med nu værende Hr. Prof. Schonheider Reisen til Leiden. Her blev jeg een Aar. Jeg havde 300 Rdlr. om Aaret. Men da Christian VII. kom paa Tronen, udvirkede mine Velyndere, at jeg fik 500 Rdlr. I Leiden boede jeg med bemeldte Hr. Schonheider og den ældste Søn af sal. D. Fabricius i et

Huus

Huus. Vi reiste alle tre derfra til Edingburgh i Skotland, hvor og den yngste Fabricius, nu Prof. i Kiel, kom til os. Fra Edinburgh reiste jeg 1767 til London, og derfra til Paris. Her fandt mig nu værende Justizraad Callisen og Hr. Berends, siden Overchirurgus i Frederiks-Hospital. Vi boede og sammen i eet Huus. Fra Paris giorde jeg en Tour til Rouen, for at see det berømte Hospital. Midt i Aaret 1768 kom jeg tilbage til Kiøbenhavn

Her holdt mit Stipendium op. For nu dog ogsaa at have noget vist, nogen Udkomme, søgde jeg, omendskiønt jeg havde studeret Medicinen, at blive ved Chirurgien. Jeg søgde om — Gud veed, det var ikke noget stort! men hvad giør man ikke for at faae Brød? — om at blive Chirurgus ved Stokhuset. Men end dette slog Feil. Jeg skulde da høre Medicinen til, som aldrig var skeet, om jeg havde erholdt det ringe Embed.

Jeg sysselsatte mig nu med at oversætte engelske Bøger i det tydske Sprog. Pott om

Vandbrok, og George Fordyces Grundvolde af den praktiske Lægevidenskab vare de første. Til Afvexling tog jeg fat paa Smollets Launcelot Greaves og Ferdinand Fathom.

Imidlertid bevüste han, som vore fleste Læger skylde saameget, von Berger, mig efter Hiemkomsten overmaade megen Godhed. Da Kongen kom tilbage fra sin udenlandske Reise, benaadede hans Majestæt mig med en ny Understøttelse, at jeg kunde tage min Examen og Doctorgrad; denne sidste disputerede jeg for under Hr. Prof. Kratzenstein d. 12 April 1769.

Samme Efteraar begyndte jeg at læse Collegier, hvilket jeg nu paa 24de Aar har fortsat.

Det første, som en von Bergers ret faderlige Kierlighed forskaffede mig, var Titel af Hofmedikus. Sal. Doctor Clausen var den Tid syg, og behøvede en Hielper. Han bevüste sig ogsaa meget venskabelig imod mig. Ved min Velynders varme Anbefaling til den ældre Grev Bernstorf,

som

som forestod Fattigesvæsenet, fik jeg 1770 det første Embed, jeg blev beskikket som Læge ved Wartow med 50 Rdlr. aarlig, og ved Børnehuset med ligesaa meget.

Det var Begyndelsen; Eethundred Daler om Aaret! Da jeg kom til Børnehuset vare der henimod 150 Syge; en høistforgiftig Forraadnelsesfeber rasede der; de elendige Mennesker, som tiggede, blevne tagne paa Gaden og førte did ud, men mange døde, inden de engang kunde lægges i Sygestuen. Hvad Jammer der var for de Fattige i den ulykkalige Vinter 1770 til 71, er vist endnu i bedrøvelig Erindring.

Dog nu begyndte min Lykke at vise sig blid. Ved Siden af Fanger og Fattige blev nu og de franske Skuespilleres Helbred mig betroet. Jeg havde derfor 200 Rdlr. aarlig.

Da den ny Pleieanstalt blev indrettet, som skeede samme Tid, fik jeg de Herrer Saxtorph og Schønheider til Kolleger.

Jeg kunde nu gifte mig. Dette Skridt skeede d. 6 Mai i det haarde Aar 1771. Af dette Ægteskab med Johanne Sophie Schønfeldt en dansk Pige, har jeg en Søn og en Datter.

Kort derefter døde den for sin sande Lærdom og sin ædle Karakter saa agtede og yndede Hofmedikus Claussen, og da begge Livmedici understøttede min Ansøgning, beskikkede hans Majestæt mig til virkelig Hofmedikus.

Som Hofmedikus tog jeg Plads i det kongelige Collegium medicum, som den Tid ikkun bestod af de tre Livmedici, de to ordentlige Professorer, Hofmedicus og Stadsphysicus. Paa dette Collegii Vegne udarbeidede jeg Resultaterne af Kribbelsygens Behandling i Holsteen, og af Qvægsygens Indpodning, og flere Sager.

Endeligen blev jeg i Aaret 1774 benaadet med Designation som Professor i Medicinen ved Kiøbenhavns Universitet, og saae derfor med Fornøielse andre gaae ind i det Embede, som ellers

en

en Hofmedikus altid har havt Udsigt til. I Følge min Bestalling har jeg det visse Haab, om jeg beholder Liv og Sundhed, at faae Corpus ved den anden Vacanz. Ved den første træder Hr. Justizraad Saxtorph ind, som den der er ældre Professor Designatus. Hr. Justizraad Callisen, som blev det tillige med ham, skulde være Professor i Chirurgien med den Gage, som Generaldirecteuren for Chirurgien har, hvis Efterfølger han tillige skulde blive. Nu har han allerede paa høi Befaling taget Sæde i det kongelige chirurgiske Akademie, og bidrager sin Deel til dets Hæder og Nytte.

Fra den Tid af, jeg er bleven Professor, har jeg bestandig, Aar ud og ind, læst Collegier, mere end nogen anden i mit Fag. Jeg har været med ved alle medicinske og pharmaceutiske Examina, og Opponent eller Præses ved næsten alle Doctor-Disputazer. Af dem, som i disse atten Aar ere promoverede, har jeg været Præses hos de tyve, og fem af dem har jeg kreeret til Doctor, to af dem paa Høitidsdagen, i Anledning af H. K. H. Kronprindsens Formæling. To Gange har

jeg været Collegii Medici og Fakultætets Prodenus.

Det er en alt for smiggrende Tanke end at jeg skulde holde den tilbage, at jeg har været saa lykkelig, at kunne gisre det Fædrenelaud, der har adopteret mig, en væsentlig Tieneste ved den Underviisning, som ogsaa jeg for min Deel har given saa mangfoldige Studerende i Lægevidenskaben, saa at der ere meget faa Læger i Danmark og Norge, som jeg ikke har den Ære at tælle blant mine Tilhørere.

Af Stifterne til det nu kongelige medicinske Selskab, har jeg været een. Ligeledes oprettede jeg det chirurgiske Disputeerselskab, som varede fra 1772 til 76, og i et andet har jeg havt Deel.

Ligemaade har jeg med Hr. Etatsraad Pauli lagt den første Grund til Selskabet for Efterslægten; derefter har jeg været med at stifte Pigeskolen i Kronprindsensgade, og Drengeskolen i Pilestræde.

de. Den Tid jeg har anvendt paa disse Institutter, fortryder jeg ikke, da de alle tre ere i fuld Floer.

Ved mine Embedsforretninger og almeennyttige Sysler, har jeg udgivet en Deel Skrifter i det tydske Sprog, hvoriblant det medicinskchirurgiske Bibliothek i 10 Octavbind nok meest udmærker sig. Min Afhandling om en bekiendt galant Sygdom, har voldet megen Strid, men for Resten giort Epoke i det Fag.

Mange lærde Feider har jeg havt inden- og udenlands — men ikkun een Proces, og den ogsaa i litterarisk Anledning. For Resten har jeg boet fem og fiorten Aar paa et Sted, og i Embedssager ikke voldet mine Foresatte mindste Fidspilde med at skille nogen Trætte. De fleste af mine lærde Modstandere have, som jeg, glemt Feiden og røre ikke mere ved den. I det Hele have disse Feider ikke været uden Nytte for Videnskaberne. Ingen kan nægte, at jeg i Kri-

ifter og Stridsskrifter har foragtet at indblande Personligheder.

Jeg faaer nu at berette Publikum, hvorledes det er gaaen med den Færdighed, jeg har forhvervet mig i det danske Sprog.

For fyrgetive Aar siden kom jeg, som meldt, til Tønder i Sønder-Jylland. Jeg lærte strax Dansk. Halte-Fanden var den Bog, jeg begyndte med. Det Sprog, jeg nu i 40 Aar har beflittet mig paa at gisre til mit andet Modersmaal, studeerte jeg altsaa første Gang udaf en Oversættelse af en fransk satirisk Bog. Det Horatianske: Quo semel est imbuta recens, servabit odorem testa diu, blev ogsaa jeg et Exempel paa: den satiriske Aand foer ud af Bogen i mig, og den er desværre endnu ikke udreven. Hvorfor, o Skiebne! kom Taareperſen ikke først i mine Hænder?

Saalænge jeg var i Tønder og Hadersleb, hørte jeg mestendeels ligesaa slet Dansk som galt Tydsk,

Tydsk, og kunde da ikke giort synderlige Fremskridt, dersom ikke min Svoger, som jeg var hos, ogsaa deri havde været min Lærer og Veileder. Men han, som længe havde været i Kiøbenhavn, talte det Danske meget godt, og saa giorde og nogle Officerer af de stællandske Kyrasserer, som han var Regiments-Chirurgus hos.

Da jeg Aar 1757 kom selv her til Hovedstaden, nyttede jeg de mange herlige Leiligheder at bringe det langt i Sproget. Dog førte min Forfatning det med sig, at jeg ideligen ogsaa hørte Tydsk, ofte Fransk, stundom Engelsk og Italiensk. Disse tre sidste Tungemaal havde jeg og megen Lyst til, og jeg kan sige, at jeg dyrkede dem lige troeligen med Dansken og Latinen, altsaa fem Sprog paa eengang. Overalt kan jeg af den Hæld, jeg altid har havt i at lære de Nationers Tungemaal, jeg har levet iblant, uden alt for blind Forfængelighed slutte, at Naturen har givet mig et Sprog-Genie. Derimod har denne gode Moder nægtet mig en anden Gave, som den

store Verden sætter vel saa stor Priis paa, — Spille-Genie.

Denne Lethed at lære Tungemaal, har giort mig stor Nytte. Hvor jeg har været, har jeg talt Landets Sprog, og derved vundet flere Venner, giort større Fremgang i min Videnskab, og lært Nationen bedre at kiende, end mange andre Reisende.

Det varede ikke længe, førend jeg øvede mig i danske Vers og Prosa, ja lod mig friste til at lade noget gaae i Trykken, dog i strengeste Incognito. Det var Indholdet af een af Geermanns Skyggespil, som jeg efter hans mundtlige Beskrivelse førte i Pennen, og Skuespilleren Als besørgede prentet til Publikums Brug. Saa liden er gierne Begyndelsen, endog hos dem, der siden blive en heel Nations Skribenter. Allehaande Leilighedes-Vers flød da ogsaa ud af min Pen; disse ere gierne de Vande, som briste, inden en Poet fødes.

Ende-

Endeligen blev jeg Autor for Alvor. Det var i Begyndelsen af 1772, at jeg fremtraadde med et periodisk Blad: den medicinske Tilskuer. Hvad jeg siden indtil denne Dag har udgiven, er bekiendt. Jeg er uden Tvivl een af de Skribenter, som have havt den frugtbarste Pen, og Publikum maae selv dømme, hvorvidt jeg ikke tillige har havt den Lykke, at være een af dets yndede Autorer.

Det sømmer mig ikke at anføre alle de smiggrende Prøver, jeg har paa den Fornøielse og Nytte, som mine Skrifter læses med, baade i Tvillingriget og hos vore Naboer. Nok at min Pen ikke allene har forhvervet mig Hæder, men ogsaa, hvad der glæder mig meest, bidraget til nogentunde at giengielde det Gode jeg har nydt i Landet, fra den Tid af da jeg fremmed og faderløs kom hertil. Om hvorledes jeg har stræbt at gisre Gavn i mit Fag som Lærer, har jeg alt talt: det er nu den Autor, som har oplevet den Lykke at udgive sine danske Skrifter paa nyt, der udøser her sit Hierte.

Alle

Alle de mange, baade Høie og Lave, som i disse tive Aar have bevret mine danske literariske Arbeider med deres Yndest, som med deres uskatteerlige Bifald have opmuntret mig til at vedblive paa denne Bane, indtil jeg nu er bleven, hvad der er mere end nogen Rang og Udmærkelse, een af Nationens yndede Skribenter, offrer jeg den reneste og varmeste Taksigelse med et rørt Hierte.

Det er ikke min Evne i sig selv; nei, det er denne dyrebare Opmuntring, denne baade tavse og talende Veiledning, jeg har havt, som har vedligeholdt den Kredit, jeg fandt paa en Tid, da jeg med de kritiske Blades Undtagelse, næsten var den eneste periodiske og populaire Skribent, indtil denne Dag, da Autorernes Tal er blevet saa stort, og der gives deriblant saa mange ypperlige.

Jeg er ikke saa forfængelig at troe, at det Værd, Nationen har tillagt og endnu tillægger mine danske Skrifter, er ganske ubetinget. Det, jeg selv anseer som den største Grund, hvorfor min Pen har giort saa megen Lykke, er den Ho-

ved-

ved-Omstændighed, at en Fremmed har bragt det saavidt i Landets Sprog, og har givet et Exempel paa, hvad man bør gjøre og kan gjøre i denne Hensigt, for at hædre det Folk, man lever vel hos.

Jeg troer ikke bedre at kunne skiønne paa den Ære, jeg har havt som Skribent, end naar jeg, istedet for at lade alting blive som det var, og samle alt hvad Publikum har læst før, nu allene giver det et Udvalg deraf, retter og forbedrer dette, og bortlader alt, hvad jeg selv ikke erkiender for værdigt til at forelægges det anden Gang.

Naar den hele Samling engang er udkommen, da sammenligne man den med de mange Bind, Hæfter og Ark, som jeg har skreven. Man vil finde en stor Forskiel.

Man vil, jeg haaber med Bifald, bemærke, at ikke en eneste Feide; ikke noget, som allene i sin Tid kunde interessere; ikke noget Lægerne allene vedkommende, her er fremsat paa nyt. Man vil finde, at jeg endog har bortladt meget, som

vel

vel ikke hørte til disse Fag, men som dog ikke var den Ære værd at kommme anden Gang for Publikums Øine. Endog til det Poetiske strækker sig dette. En Agamemnons Sielsstyrke vilde hos mangen en Digter udfordres til saaledes at offre sit Foster, men jeg vender ikke engang Ansigtet fra den offrende Pen.

Men jeg haaber ogsaa, at den strenge Dom, jeg fælder over mine Feideskrifter, vil udslætte deres Erindring hos Vedkommende, og at ingen af mine Modstandere vil være saa uædel, at huse og hæle nogen Bitterhed, som jeg har jaget udaf denne mine Skrifters udvalgte Samling.

Med den ene Deel af mine poetiske Arbeider giøres Begyndelse. Det ere Fablerne og Fortælningerne. Man vil deriblant finde mere end Trefierdendele ganske nye. Disse ere i Indholdet tegnede med *). Nogle faa ere her fuldstændige; og hos dem staaer †). Hvilke der ere Oversættelser eller Efterlignelser, er hver Gang anmærket.

Man

Man seer heraf, at det var en Feiltagelse, om man skulde formodet, at denne Udgave af mine danske Skrifter ikke indeholdt andet end hvad allerede er trykt. Ligesom disse Fabler og Fortællinger ere anseeligt forøgede i Tallet, saa skal ogsaa alt det Øvrige faae saadanne Tillæg, at det nok torde blive værd at anskaffe sig denne Samling, om man vil giøre mig den Ære at ville eie alt hvad jeg har skreven.

Det var en falsk Beskedenhed, om jeg lod som jeg tvivlede, om Publikum vilde finde de Fabler og Fortællinger, som jeg har samlet, og som Forlæggeren ogsaa vil udgive aparte for unge Læsere, værdige at gives dem i Hænderne. Jeg tør smigre mig med den Tanke, at de baade ere fattelige, underholdende, og i Henseende til Moralen nyttige. Hverken Fortælling eller Moral har jeg giort saa kort, som det er brugeligt, naar man vil give et nogent Vittigheds-Arbeid, der skal være halv Fortælling og halv Epigram. Moralen bør for Ungdommen være tydelig at forstaae, og tilstrækkelig

lang

lang til at lade noget tilbage i Hiertet. Dette rø-res sielden ved korte epigrammatiske Anvendelser.

Jeg har tilegnet denne Samling Arveprindsens Søn, Prinds Christian, som den, hvis Opdragelse, i Forhold til Standen er et sandt Mønster, og som et Bidrag til de Sandheder, som hans høie Forældre saa gierne ønske, han altid maae høre.

Jeg maae endnu tale et Par Ord om Versificationen. Jeg har stræbt at undgaae den Feil at rime med det næsten stumme e, en og er; kun nogle faa Gange var det saa fast indvævet i de forhen trykte Fabler og Fortællinger, at jeg ikke mere kunde rette det uden at giøre som Broder John i Swifts Tale of a tub, — rive Hul i hele Stykket.

Dernæst skriver jeg r i Verberne, naar det følgende Ord begynder med en Vokal, og lader r bort i modsatte Tilfælde. Det er nu min Maade, som jeg slet ikke vil fremstille til Mønster.

Indhold.

Fabler og Fortællinger for unge Læsere.

Indhold.

* Biørnen og de unge Dyr. Indledningsfabel. Side IX.

* 1. Løven og Grisen. Fabel — 3.
Gemeenskabs Farlighed.

* 2. Hesten og Hunden. Fabel — 6.
Ligefrem, den Redeliges Vei.

* 3. Ulven og Faarehunden. Fabel — 8.
Tillids Nytte.

* 4. Paafuglen og Duen. Fabel — 10.
Hovmods Udryddelighed.

* 5. Den bidske Hund. Fabel — 14.
Ubilligheds af Frygt.

* 6. Drengen i Skoven. Fortælling Side 16.
Hævngierrighed hos de Lavtsindede.
* 7. Den umage Handske. Fortælling = — 18.
Pebersvendes Foragt.
8. Humlen og Kongelyset. Fabel = — 20.
Krymplingers Pral med Frihed.
* 9. Den unge og den gamle Rype. Fabel — 22.
Skaberens Viisdom og Godhed.
* 10. Ørnen og Duen. Fabel = — 25.
Beskedenheds Ynde.
* 11. Tranen og Gaasen. Fabel = — 29.
Dyd maae ikke falde sværr.
12. Soelviseren. Fortælling = — 31.
Misundelses og Undskabs Beskiæmmelse.
* 13. Hanen og Duen. Fabel = — 40.
Kierlighed, Forfængeligheds Maske.
* 14. Gedebladene. Fabel. = — 42.
Selvstændigheds Nytte.
* 15. Bogen og Almanakken. Fabel — 45.
Hver i sin Stand kan gavne.

16. Møggrebet. Fabel = Side 49.
Kaadhed, sikker i sin Foragtelighed.
* 17. Øgen og Lærken. Fabel = — 51.
Forføreres Grusomhed.
* 18. Koen og Hoppen. Fabel = — 54.
Reenlighedens Behag.
* 19. Løven og Ulven. Fabel = — 56.
Ærens Magt over den Høimodige.
20. De to Speile. Fabel = 58.
Det naturlige Yndes Fortrin.
* 21. Hanen og Bonden. Fortælling = — 63.
Pas selv paa det dig betroes.
* 22. Sankt Hans Ormen og Drengene. —
Fabel = = = — 66.
Sand Fortienestes Formørkelse.
* 23. Jupiter og Fuglene. Fabel = — 68.
Ingen er fornøiet med sin Stand.
* 24. Parderen, Løven og Biørnen. Fabel — 81.
Godhed spilder ikke Tiden.

* 25. Manden og Aben. Fortælling . Side 85.
Endog Feil kan anvendes til Nytte.
* 26. Englen og Hyrden. Fortælling — 90.
Taalig Lidelses Fortieneste.
* 27. De to Nattergaler. Fabel . — 98
Vær dig ikke til at høre dig roses.
* 28. Ridehesten og Bondemæren. Fabel — 102.
Øvelsers Nytte.
* 29. Faaret og Svinet. Fabel . — 105.
Godheds og Nyttigheds Sikkerhed.
* 30. Moderen og de tre Døttre. Fortælling
. . . . — 108.
Slette Exempleers Magt.
* 31. Faderen og de tre Døttre. Fortælling — 112.
Indgroede Feil kunne endda rettes.
* 32. Ræven, Ulven og Haren. Fabel — 120.
Farlig er Ubekiendtes Fortroelighed.
* 33. Ulven og Hunden. Fabel . — 122.
Troe ingen forvel.

* 34. Jagthunden og Gaardshunden. Fabel S. 127.
Fødsel alene giver intet større Værd.
* 35. De forvildede Drenge. Fortælling — 132.
Den lige Vei er den bedste.
* 36. Rotten og Katten. Fabel — 135.
Vær ikke fremmed Avinds Redskab.
* 37. Nattergalens Medbeilerske. Fabel — 136.
Adspredelsers Fare for en Hustrue.
* 38. Agerkarlen, Ravnen og Pigen. Fortælling — 138.
Snydere straffes af Snydere.
* 39. Barnet og Dukaterne. Fortælling — 145.
Ubøielighed er undertiden en Dyd.
* 40. De to Lærker og deres Eier. Fabel — 147.
Genie og Lærelyst ere end uveiledte Roes værd.
* 41. Faaret og Lammet. Fabel — 149.
Eftertale bør paa alle muelige Maader undgaaes.
* 42. Katten og Hunden. Fabel — 152.
Egennytte gior Patriotismen mistænkelig.

* 43.

* 43. Bondedrengen og Kiøbstedmanden. Fortælling = = Side 154.
Navn og Gavn burde følges ad.
* 44. Den blinde Mand og Drengen. Fortælling = = = = — 157.
Ordens store Nytte.
* 45. Gaasen og Anden. Fabel = — 159.
Sladdervurenhed og falsk Vigtighed lige lastværdige.
* 46. Tigeren og Biørnen. Fabel = — 162.
Skiønhed er ikke nok til Elskværdighed.
* 47. De glidende Drenge. Fortælling — 164.
Det er aldrig forsildigt at vende om fra det Onde.
* 48. Manden og Spurven. Fortælling — 170.
Fremmed Tienstagtighed har Hensigter.
* 49. Karethesten og Jagthesten. Fabel — 172.
Virksomhed, sin egen Løn.
* 50. Hanen og Tyven. Fabel = — 173.
Smigger, den Forfængeliges Ulykke.

Fab-

Fabler og Fortællinger for Læsere af moden Alder.

Indhold.

* 1. Ørnen og Rødfinken. Fabel. Side 179.

† 2. Forsynets skiulte Veie. Fortælling. — 185.

— Frit oversat efter Parnels Hermit.

* 3. Bønderne og Portalen. Fortælling. — 202.

4. Den gyldne Regel. Fortælling. — 204.

— Frit oversat efter Priors Merry Andrew.

* 5. Drengen i Galleriet. Fortælling. — 207.

6. Den pralende Soldat. Fortælling. — 209.

* 7. Knapnaalen. Fortælling. — 214.

* 8. Spurven. Fabel. — 218.

* 9. Podagra's Fødsel. Fortælling. Side 220.
Ganske Orginal, da den ikke gaaer til den af Hans Sachs fortalte Vandring.
10. Den kalvoenske Ballet. Fortælling. — 233.
11. Tankesproget. Fortælling. — 242.
12. De tre Varsler. Fabel. — 246.
Frit oversat efter det Franske.
13. Lotteriet. Fortælling — 253.
Ligeledes efterlignet efter en Fransk Fortælling.
14. Fusentasten. Fortælling. — 257.
15. Rosen og Lilien. Fabel — 258.
Efter det Engelske af Cowper.
16. De nye Hattes Opfindelse. Fortælling — 260.
17. Tøflernes Seier. Fortælling — 264.
18. Fanden. Fortælling — 281.
Ideen Fransk.
19. Kalkonen. Fortælling — 284.
Ogsaa efter en Fransk Fortælling.

20.

20. Doktorlønnen. Fortælling Side 287.
Efter det Engelske frit bearbeidet.
* 21. Veirhanen. Fortælling = — 293.
* 22. Skakspillet. Fortælling = — 294.
23. Naturens og Modens Proces. — 296.
Fabel. Efter det Tydske.
24. Testamentet. Fortælling = — 300.
Ideen af det franske.
* 25. Manden i Skoven. Fortælling — 305.
* 26. Herremanden og Lyseføren. Fort. — 307.
27. Oplysningsmændene. Fabel — 309.
Efter det Tydske af Grev Stolberg.
* 28. Manden og Fiskerdrengen. Fort. — 313.
* 29. Drengen og Klokke-Taaret. Fort. — 317.
30. Nattergalen og Prindsen. Fort. — 319.
Efter det Franske. — Denne er udelukket af Fortællingerne for unge Læsere, fordi den ikke er Original.
* 31. Kaalormen og Bien. Fabel — 321.

32. Raadforslet. Fortælling Side 323.
Efter det Engelske.
* 33. Musefælden og Høgleu. Fabel — 327.
* 34. Borsdorfer-Æblerne og Konen. Fortælling — 330.
* 35. Bønderne og Støtterne. Fortælling. 333.
* 36. Lerken og Poppegøien. Fabel — 335.
* 37. Solen og Gardinerne. Fortælling — 336

Originale

Fabler og Fortællinger

for

Ungdommen af begge Kiøn.

Biornen og de unge Dyr.

En Indledning Fabel,

Hans Høihed

Prinds Christian Frederik

Helliget.

En Hoben Dyr i Skoven sammen sad;
(De ogsaa der kan gisre bunted Rad;)
Og, som det' er et blandet Selskabs Maade,
Hver førte Stof til Underholdning frem.
En gammel munter Biørn var med blant dem;
Hans Lyst var unge Dyr alt Got at raade.
Han havde forhen meget flakket om,

Og funden nyttig Lærdom hvor han kom.
Naar Skovens Ungdom ham besøgte,
Han dem fortalte hvad han havde seet,
Og gierne midt i strengen Alvor spøgte,
Ja stundom var paa sin Viis en Poet.
Saa mange unge Dyr hans Hule kunde rumme,
Han bad paa anden Dag til Giæst.
En Hoben Eventyr han vilde for dem brumme;
De dertil glæded sig, som til en Fest.
„Men," lagde Bisrnen til, „om jeg mig skal paatage,
Den Sang med Lyst, da bør I alle mage,
At Løvens lille Fætter følger med.
Hans Velbehag, hans Gavn, min Flid opmuntres ved."

„Men", sagde Ræevens Søn, „hvad vil du ham vel lære?
Den, som sit Udspring har af Kongers Blod,
Vil af sig selv nok elske Dyd og Ære,
Vil uden dig vist blive stor og god."

„Sandt nok," lød Bisrnens Svar," det havde ingen Fare,
Med den, som Fyrsternes Knæsætning er,

Og

Og i Forældrene to Godheds Mønstre seer,
Dersom de Hyklere kun ikke vare.
Hvad varig Nytte kan de vel
Ved Lærdom og Exempel stifte,
Naar Smigger lurer paa den unge Siæl,
For med sin Aandes Pest hver Evne at forgifte?
At han kan vogte sig for Tant og Digt,
Og skiændig Dientiener Ryggen vende,
Vil jeg, i Fabler, Sandhed, Ret og Pligt
Hans Hoved og hans Hierte lære kiende.
Lad ham useet kun høre til,
Mens jeg fortroeligen til Eder taler.
Naar Dyden jeg naturlig maler,
Han i al Stilhed glædes vil.
Og medens jeg for Eders Lige
Fremstiller nyttig Lærdom, moersomt klædt,
Han ofte til sig selv vil sige:
„Det skal jeg huske; det er Sandt og Ret.
Fra mine Fædres Spor jeg aldrig skal afvige;
Thi Dyden gior mig Veien tryg og let."

„Ja; skulde han en Gang som Konge os regiere,
Saa kunde denne Flid i Sandhed frugtbar være;"
Begyndte atter Ræven Søn.

„Saa?" svarte Bisrnen. „Skulde vel en Løve

Just Kronens lyse Glands behøve,
At finde Dyd elskværdig, Sandhed skiøn?
Mon han ved Tronens Side ikke skylder,
Sin Fætter og hans Folk den Id at stifte Gavn?
Mon han er værd sin Byrd, sit Navn,
Naar han sit Udsprings Haab ei lovelig opfylder?
At Riget ikke ham som Konge hylder,
Frikiender det en Kngers Afkom, vel
For klart at vise Stammen værdig Siel?
Han af det Folk, han ikke skal regiere,
Dog stedse virksom, heldig Ven kan være;
Med høi Velsignelse det lønner hver hans Daad.
Den Arving, Himlen vil engang Regenten give,
Ham skal han først et herligt Mønster blive,
Ham skal han siden offre vise Raad.
Ja, lad mig ham betids forkynde,
At om han elsker Sandhed, elsker Dyd,
Han ægte Høihed har og umodstaaligt Ynde,
Og bliver, end ukronet, Folkets Fryd.
Den kiække Lærdom skal han høre:
Det Gode, som I Smaafolk giøre,
Er tit Fortieneste, er ofte priseligt;
Men naar en Løve giør de samme,

Ja

Ja større Ting; da gior han kun sin Pligt.
Man kræver ædel Frugt af ædel Stamme.
De sleedske Hyklere hver hans Idræt,
Som om det var en Guddoms Gierning, prise;
Men naar han glimrer meest, hvad siger da den Vise?
„Han handler værdigt til sit Æt;
Han elsker sine høie Pligter,
Han ei Forældres Haab, ei Folkets Tillid svigter."

Saa talte Biornen. Som de andre fro,
Den unge Løve til hans Tale lytted',
Og Sandhed og sit eget Bedste tro,
Den redelige Underviisning nytted'.

* * *

O Christian, Din første Vaar er skiøn;
Men glem ei, at du er en Pode
Af værdig Konge-Stamme, Sønne-Søn
Af Frederik den Eiegode;
See af hvad Mønstre Du omringet er;
Fem Sekler tænk tilbage; tænk de Fædre,
Hvis sande, høie Fyrste-Værd,
Taknemligt Slægter efter Slægter hædre;
Hver elsket Christian og Fred'rik kom ihu,

Og naar Dit Hierte ædel Glæde fylder,
Da føl, da føl, hvor meget Du
Dit Udspring, og Dit Folk, og Dine Venner skylder.

Naar ogsaa jeg, som Fablens Biørn,
Med smaae Fortællinger en Kreds af gode Børn
Om Dydens Skiønhed underretter,
Da giør end Du som Løvens Fætter.
Hør stundom og med agtsomt Øre til;
Vel mueligt nu og da min Sang Dig gavne vil.

I.

Loven og Grisen.

En Maidag, da Naturen i sin Glæde
Bød hele Dyreslægten nyde Fred,
Og alle, stemte til Fortroelighed,
Besøgde Løvens Kongesæde,
Hver Undersaat en Unge bragde med,
Den strenge Herres Arving at fornøie.
Med levende Deeltagning i hans Øie,
Han mellem muntre Grupper laae,
Og paa de mange Pudserier saae.

Her vilde Hvalpen efter Føllet rende,
Men snart den Purk faldt overende;
Der klodset Kalv omkap med Kiddet sprang;
Der stod en Junker med det lange Øre,
Lod brallende sit I-a, I-a høre,

Og tænkte hvilken Solo han dem sang.
Hist gav en Elephantes Unge
Sin Lalle Bisrnens haabefulde Knus,
Og skjønt de begge faldt lidt tunge,
De voved' paa en Pas de deux.

Da Løvens Søn med Lyst og Latter
Paa al den Tummel havde seet,
Han fik Befaling af Hans Majestæt,
At dandse med en Parders skjønne Datter.
En yndig Menuet de to sig faaer,
Mens trindt omkring forundret Ungdom staaer.

„De Store holde sig kun til de Store,"
Udraabte avindsyg, kaadmundet Griis.
„Naar paa Naturens Fest du ogsaa dig vil moere
Saa gjør det smukt paa vores Viis.
Sæt stiven Hofskik nu tilside,
Og leeg som Kamerat med hver.
Vid: intet ædelt Dyr kan Hovmod lide;
En Løve selv bør være populair."

Om han den Moralist skal følge,
Om saadan Frihed ingen Følger har,
Raadspørger tvivlsom Søn erfaren Fabers Øie.

„Nei,

„Nei," giver Kongen høit til Svar:
„Det duer ei med andre Spøg at drive,
End dem, man veed, i deres Skranker blive.
At lege Kamerat med hver,
Den Sag tilvisse farlig er.
Blant Ringe findes de, der har den slemme Lyde,
At huld Nedladenhed de til Gemeenskab tyde.
I vorne Sviin vi har Ærbødighed
For den, I alt som Grise legte med.
Jvil ei for den Løve bukke,
Der fordum eders Staldbro'r var;
Ved hver Anledning I tør pukke,
Og raabe paa den Ret hiint Kameratskab har."

* * *

Betids, min unge Ven, du bør forsigtig være,
Hvem du selskabelig dig holder til,
Og hvem du samles med, endog i Leeg og Spil.
Naar du som Mand din Myndighed og Ære
Usvækket nyde vil, bør ei gemeen Mousfrere.
Paa Kameratskab kunne minde dig.
Han ved din Hæder ei kan reise sig,
Men dig, din Stand, din Magt, han gior foragtelig.

2.

Hesten og Hunden.

I regnende April, som daglig søte Vandet
Fra Himmelen i hele Strømme ned,
En Herre, fulgt af elsket Hector, reed
Fra Kongens Kiøbenhavn ud til sin Gaard paa Landet.

Ved Stalden gav sig Hunden til at lee.
„Du skulde dig i Vandet ret besee,"
Vare Kiæledeggens Ord til Hoppen,
„Du kan ei troe hvad Snaus du har paa Kroppen.
Og jeg er, see kun, næsten ganske reen."

„Betænk, du springer over Stok og Steen;"
Gav Hesten ham til Svar; „paa tørren Stie du traskker,
Mens jeg maa følge Veien. Nu jeg plasker
Igiennem breden, dyben Pøl,
Og nu jeg pløier seien Søl.
Med Omvei jeg min Rytter ei opholder;
Min Pligt opfylder jeg, hvad Stenk den mig end volder.
Det Snavs, du leer af, mig til Hæder er;
Thi deraf jo enhver Retsindig seer,
Jeg ei, som du, hver Dynge ængstlig fly'de,
Og, lunken i min Jid, Moradsen sky'de."

I samme Øieblik kom Herren med en Gieſt,
Og begge klappede den ſtankbeladte Heſt,
Og taelte om hvad Ondt den maatte døie.
Den fik det Hæders-Navn af prøvet gammel Ven,
Og Karlen paalagt blev, vel, vel at qvæge den,
Med knuget, ſkuddet Maal paa Dagens ſvare Møie.

Nu Manden til den pene Hector ſaae;
„Ach! eſt du der, poliſſe Lurendreier?
Dig intet Snavs kan kiendes paa;
Thi uden om og rundt omkring du feier.
Men er det ret, at du forlader mig
Paa farlig Vei, for ei at ſøle dig?"

* * *

Min unge Ven, tag heraf dig den Lære:
Du ſtedſe Dyd og Sandhed troe bør være.
Hvo ligefrem paa Livets Bane gaaer,
Tit Næver fulde Snavs af traadde Skarn faaer;
Hvo ſig ſom Hunden ſnoer, hvo ſnilde Krumſpring nytter,
For Pasqvillantens Stænk ſig hytter;
Men vær kun derfor ikke feig.
Søg kiæk din Hæder i at lee af truet Fare;
Den alt for trygge Uſkyld at advare

For svet Ondskabs skiulte Snare;
At tugte nedrig Knægt; at blotte nedrig Streg;
At ryste paa en Nar de nydelige Bielder;
At blæse Boblerne for Pralers Mund itu.
De alle dig med Skiendsel overvalder;
Men af de Gode agtes du.

3.

Ulven og Faarehunden.

En Hyrde, stolende paa trofast Hund,
Lod i den hede Middags Stund
Sig overfalde af tyvagtig Blun,
Og Morpheus saae med Smiil den Faarebiskop nikke,
Net som en kiøbt Prelat i brittisk Overhuus.

En Ulv det mærkede, og tænkte om her ikke,
Var Rov at vente uden Snuus.
Saa sagte da Personen fremspadserte;
Men Hunden slux ved lydeligt Vovvov
Den sultne Lurendreier lærte,
At om han stille laae, han derfor ikke sov.

Ih!

„Ih!" raabte Ulven, „hvilken Troeskabs-Iver!
Du er en Daare, at du vaagen bliver,
Saasnart din Herre sover der i Roe.
Dig frister Heden ogsaa jo,
Og han dig selv Exempel giver."

„Du Nedrige," var Hundens Svar,
„Du kiender ei hvad Kraft ubunden Tillid har;
At handle redeligt var aldrig Ulvens Maade.
Naar Hyrden hviler, han sin Hiord
Mig som paalideligste Ven betroer;
Og den Fortroelighed jeg ikke bør forraade.

* * *

Viis Tillid; da end i den ringe Træl
Du møde vil taknemligt trofast Siel.
Den kolde Pligt vel og til Ærlighed forbinder;
Men sovnig i sin Id er ofte bunden Mand.
Fortroelighed allene Hiertet vinder:
Og det er Hiertet kun, som vaagen holde kan.

4.

Paafuglen og Duen.

Som svær beladen Brig har alle Klude,
(Jeg taler Søemands Sprog), at fange Vinden ude,
Foer opblæst Paafugl, tung af indbildt Vigtighed,
I Gaarden langsom op og ned.
Det glimmerrige Flag fra Skandsen vaied';
Hver Høne, Gaas og Aand den stolte Seiler praied'.

„See mine smukke Fiedre, og tilstaae,
Til disse Hierters Pragt I aldrig Mage saae.
Naturen gav alt hvad den kunde give,
At blant dens Skabninger jeg deiligst skulde blive."

„Hovmodige!" saa lød en Dues Svar,
„Tænk ei" fordi blant os du ingen Mage har,
Dig alting maae i Skiønhed vige,
Og Paafugls Rumpe bliver uden Lige.
Men see, forfængelige Nar,
Til Blomsternes det yndefulde Rige."

„Jeg veed det," sagde fiedrede Narcis
Med høfligt Smiil," al Verden at behage,
Derpaa en Roseknop og hver dens Mage
Unægteligt kan stedse være vis."

Be-

Bevare mig! en Flora's Stads at vrage!
De rigtig nok hvert Die kan indtage.
Hvem trylles ei af friſken Blomſterkrands?
Dog mon," (her ſaae han elſkesyg tilbage),
„Mon deres Colorit har diſſe Hines Glands?
De være deilige, ſaa meget ſom de ville;
Men ſaa, min bedſte, ſaa kan ingen af dem ſpille."

Nu Duen." O hvad Glands angaaer,
Da veed jeg, du har ſeet den gyldne Morgenrøde.
Mon dine Farver vel ſaa ſtærkt, ſaa livligt glöde?"

„Ja," ſvarte Giækkenſtolt, „dens Skiønhed
jeg tilſtaaer.
Den ligner ret en Purpurflamme,
Som høit og blindt til alle Sider ſlaaer;
Men det er dog det Samme og det Samme.
Dens Rødme nuancerer ſødt;
Men Herre Gud! det bliver evig rødt.
Der ødſles ikke alting paa de Store;
Troe mig, jeg bytter ei med Fru Aurore.
See guult, og violet, og grønt og blaat,
Livſaligt blandet, jeg til Pynt har faaet."

En Pladsregn faldt og Trætten endte.
Men da det stille blev, den ædle Due vendte
Sig til den Brøstende.
„Kiend nu din Overmod!
See op! hvad skiønnere kan Øiet skue?"

Just Regnen sig paa Himlen efterlod
Syvstribet majestætisk Bue.
Saa herligt Billedet i Skyen stod,
Umaaleligt fra Fod til Fod.

„Vel!" spurgte Elskovs Fugl. „hvad kan du
hertil sige?
Er dine Farver disse lige?
Er her da ikke Glands? Mon slig Mangfoldighed,
I Colorit har og paa dine Fiedre Sted?

„Saa mænd, da skal du aldrig sørge,
Ar jeg den Bue tilstaaer første Priis.
Jo, jo, tillad mig kun at spørge,
Hvorlænge Adam var i Paradiis.
Med stor Ophævelse den Matador oprinder,
Og, førend man den ret faaer seet, forsvinder."

* * *

Bed Himlen, raske Knøs, at i din unge Siel
Ei Stolthedś Spire maae opskyde.
Hvo eengang er forhærdet Hovmods Træl,
Kan aldrig meer de stygge Lænker bryde.
En Døs, en Vildelse, et Raserie,
Hvor Sands og sund Fornuft ei høres i,
Er Stolthed. Ingen Grund dens Magt kan tæmme;
Den i Ydmygelse ubøiet staaer,
Af hvad du troer dens Daarskab skal beskiæmme,
Den tvertimod ny Føde faaer.

5.

Den bidske Hund.

En Landsbyepræst holdt tvende Hunde.
Den ene var aarvaagen, tro og from;
Den anden giorde al den Støi han kunde,
Og satte Skræk i hver som gik og kom.
Hans trudselfulde Harm at stille
Gav Folk ham Brød. Den gode Fir,
Som aldrig teede sig saa ilde,
Fik Roes nok, men for Resten nir.

„Jeg seer ei," sagde eengang denne,
„Hvorfor man daglig ofrer dig,
Jeg findes upaaklagelig;
Man klapper og berømmer mig;
Men skulde jeg da ei, som du, lidt Brød fortiene?"

„Hm!" svarte ham Pakan, „med Roes og Klap
Er Mennesker just ikke knap;
Men andet bør du heller ikke vente,
Før du veed Redsel at indprente."

„Men hvorfor mon ei Folk med Prygle væbner sig,
Og dygtig banker løs paa dig?"

„Jo

„Jo men! den Sag er ikke lystelig,
Hver Gang at staae og tumle sig med Hunden,
Naar med lidt Brød man strax paa ham kan stoppe
Munden."

* * *

Min unge Ven, naar først du bliver Mand,
Du og blant Mennesker nok finder en Pakan.
Du seer ham Bedres Løn erlange,
Naar han Vedkommende for dagligt Nap giør bange;
Ja, det som nægtet blev beskeden Mod og Klygt,
Tit ødsles bort paa den der veed at volde Frygt.

6.

Drengen i Skoven.

En halv latinsk, halvvoxen Knos,
Aflagde første Gang Besøg i Mark og Skove.
Han agtede nu ret at slaae sig løs,
Og med hver grøn Pedant en Dyst at vove.

Et gammelt knudret Træ der viiste sig,
I skrømmende Figur hans gamle Rector lig.
Han vilde Skolens Harm paa Gnavets Billed kiøle.
Men urørt blev ærværdig Eeg;
Om det var Alvor eller Leeg,
Det kunde hærdet Bark ei føle.
Den frugtesløse Dundren loe den af,
Og ikke mindste Qvist et Tegn paa Drøning gav.

Forhippet paa sit Heltevæsen,
Han stormende i Naboebusken foer.
Men dens Høimodighed var ei saa stor;
En halv Snees Grene slog vor kaade Dreng paa Næsen,
Mens andre purrede hans runde Haar
Til ureen Blaar,
Og af det aabenlyse Fængsel
Ikkun med Nød og Nap
Han slap.

Fri

Fri af de Kieppe-Candidaters Trængsel
Han blev en Klynge modne Hyben vaer.
Strax fik han Lyst til dem. Til Suk og Længsel
Den varme Ungdom ingen Stunder har.
Ved al den Deel, som kan dens gridske Sandser fryde,
Dens Valgsprog hedder: Komme, see og nyde.
En kirkersvesk Haand han drev
I Tiørne-Klosteret, for røden Møe at gribe;
Men atter kom han der i knibe,
Og paa de hvasse Braade Næven rev.
Hist saae han Tidsel-Blomsten bramme,
Den skulde nu hans Brede ramme.
Fremfusende han farer til; men, ak!
Paa fine Piggere hver fiendtlig Finger stak.
Paa Nelde-Klyngens mørke Blade
Han vilde nu sin Harm udlade.
Et grusomt Hævne-Greb han giør,
Men grusomt brænder sig paa idel grønne Gløer.

* * *

Jo høiere den er, din Kaadhed kan fortørne,
Jo mindre han vil tugte dig.
Men Verdens Nelder, Tidsler, Tiørne,
De Smaa, de Smaa vil grummest hævne sig.

7.

Den umage Handske.

Der var et Par Handsker, saa fiint og saa blødt,
At lugte, at see til saa lækkert og sødt!
Om dem man i Selskaber talte;
Og, som det nu er og vel bliver en Skik,
De blev' høit oplæsted' af Pyntens Kritik;
Heel ubetalelig kaldte,
Endskiønt den vel vidste, at Eieren alt
Dem havde betalt.

Men da man var mest i de Handsker forgabt,
Blev een af de tryllende Tvillinger tabt,
Den anden laae eenlig tilbage.
Den, før saa beundrende Blik til sig drog,
Blev, haanlig foragtet, slengt hen i en Krog,
Som Pialternes værdige Mage.
Forsængeligheders Forsængelighed
End der havde Sted.

Den Jevnling, som tabtes, et Pigebarn fandt.
Hun agtede strax denne Vinding for Tant.
„Hvad kunde mig een Handske nytte?
Dog vil jeg den giemme; den giver dog vel

Mangt

Mangt varmt lille Plaster til Mo'ers Fontenel,
Til boldende Finger en Hytte.
Og hvad som er bedre, jeg syer af den
En Pung til min Ven.

Nu kiendes hvad Hensigt Fortællingen har.
Enhver er bestemt til at danne et Par,
Hver Mand med en elsket Mandinde.
Hvo ikke har lydt det velgisrende Bud;
Hvo aldrig har offret til Ægteskabs Gud,
Hvad Yndest, hvad Agt kan han vinde?
En umage Handske, min Læser da seer,
Hver Pebersvend er.

* * *

Saa lær og studeer da, min Dreng, hvad du kan,
At du og i din Tid, som velholden Mand,
En deilig Mandinde maa tage.
Bliv duelig, nyttig, og dydig og klog,
At ei som et Skarn, som en Nar, som et Drog
Hver Pige dig viser tilbage.
Thi er du den umage Handske først lig,
Leer alle af dig.

8.

Humlen og Kongelyset.

Den unge Humle, nedrig Krympling, saae
Sin Naboe, Kongelyset, ene staae.
Saa rank og raask den ædle Urt sig skyder:
En liden Palme lig, den Øiet fryder.
At plukke Blomsten af, man moxen sig undseer;
Thi Haugens Prydelse den er.

Vor Humle selv, indtagen af dens Ynde,
Fortroelig Naboesnak saa gierne vil begynde.

„Hos dig jeg bliver ei den Stage vaer,"
Saa lød hans Indgangs-Ord, „jeg ved min Side har."

„Din Art er velbekiendt. For dig og dine Lige,"
Var Kongelysets Svar, „maa Stytter sættes hen;
Men den, som ene reiser sig, min Ven,
Ei Hielp behøver til at stige."

„Net

„Ret!" siger Humlen, „du har Frihed kiær,
Og Uafhængighed mit Valgsprog er.
Vi føle begge, at vi Verden nytte;
Og selvkiendt Værd behøver ingen Stytte.
Den, som staaer her, skal ikke bære mig;
Foruden Hielp opløfter Humlen sig.

Saa pralte den, og — efter nogle Dage
Den vreed sig ydmygst om den høie Stage.

* * *

Min Søn, ved gylden Friheds Bram
Man gierne kan forvorpen Krympling være.
Een stundom taler høit til ædel Kiekheds Ære,
Mens Trælle-Feighed boer i ham.
Den pleier helst en Dyd med store Ord at prise,
Som mindst har Lyst og Kraft den selv i Daad at vise.
Om Uafhængighed een giør oppustet Snak;
Som rankest Kongelys et Selskab seer ham kneise;
Men anden Dag i Karers *) Forgemak
Han kryber, Humlen lig, desbedre sig at reise.

*) Karer ere i det norske Sprog det samme som Magnater, Primater, store Matadorer og deslige. See Hammers Naturhistorie, B. 1. S. 1. Ordet fortiener at føres i Brug.

9.

Den unge og den gamle Rype.

Min Ven, alt hvad som skeer paa evig Skabers Bud,
Bør for din Dadel helligt være.
Tit det du laster mest, giør mest hans Viisdom Ære;
Tit det du frygter for, slaaer til din Frelse ud.
Han, som er majestætisk i det Store,
Mod mindste Kryb sig viser faderlig;
Hans Godhed ofte der mest aabenbarer sig,
Hvor før din svage Sands ei Hensigt kunde spore.

* * *

Den unge Rype saae med Aarets værste Tid,
Hans og hans Moders Pels fra mørkebrunn blev hvid.

„Hvad raabte han," „kan Aarsag være,
At vi nu skal en anden Farve bære?"

„Vor Skaber," gav den Gamle ham til Svar,
„Paa hvis Befaling vi de mørke Fiedre bar',
Vil nu, vi os i Hviidt skal klæde.

„Da

„Da sligt," blev Ungen ved, „er os til liden Glæde.
Her falder alt den samme Snee,
Som hisset hsien Field bedækker.
Naar dette Skiul sig overalt udstrækker,
Hvor skal vi da hinanden kunne see.
Der bliver vist en Søgen uden Ende;
Det koster Møie, Hvidt paa Hvidt at kiende;
Vi maatte heller bleven som vi var'."

„Holdt!" sagde Moderen, „du kaade Nar,
Vov ikke Himlens eget Raad at vrage.
Maaskee du seer alt inden nogle Dage,
Hvad Nytte du af byttet Kiole har."

De taug. Den tykke Snee snart hele Marken dækked',
Og som de begge vandred' frem,
De vældig Vrn saae svæve over dem.
Saa rædsomt Syn den unge Rype skrækked',
Og bævende paa uvis Fod,
Med knækket Mod,
Og iisnet Blod,
Den unge Dadler stille stod.

Da Faren er forbi, den Gamle vender
Sig til sin Søn. „Nu veed jeg, du bekiender,
Din hvide Pels allene redded' dig;
Ved den i hviden Snee du blev ukiendelig.
Vi forhen ligned' nøgen Jord saa nøie,
At vi alt da undgik hiin Røvers skarpe Øie.
See nu hvad Nytte den Forvandling har,
For hvilken du saa bange var.
Troe ei, Naturen lod os Farven skifte,
Hvis ikke visseſt Gavn det skulde stifte.

10.

Ørnen og Duen.

„Hos Ørnens Dronning var en Sommerdag
Stor Assemblee. Høibaarne Frue
Saa mild og naadig lod sig skue,
Hver Fugle-Dame nød oprigtigste Behag.
De smukke Giæster lidt at undersøge,
Den snorrige Idee bredvinget Dronning fik.
Fra Arilds-Tid det var Regenters Skik
For Alvors Skyld med Ringere at spøge.

„Jeg veed tilvisse," sagde hun,
„Vort Kiøn det falder tungt, med egen Mund
Sin Dyd, sin Deilighed at male.
Men dog, for Løiers Skyld, jeg vil i Dag befale,
At hver Nærværende, som har min Naade kiær,
Nu aabenhiertet tilstaaer eget Værd.
Enhver jo med sig selv maa vide,
Hvad hun hos sin Person fornemmeligt kan lide;
Hvad Got hun elsker mest, hvad Ondt sig vogter for.
Og saadant er jo Dyd. Hver sin skal aabenbare,
Den være liden eller stor.

Jeg haaber, at De til mit Ønske svare.
Min Hensigt er: jeg vide vil,
Om de Fuldkommenheder, som vi eier,
Ei al den Værdighed opveier,
Naturens Herre-Slægt sig egner til.
Jeg længe alt har næret denne Grille;
Føi den, saa har vi noget at bestille.
Den, som ei lyde vil venskabeligste Bud,
Af min Fortrolighed for evigt lukkes ud."

Anstandigt blussende begyndte Strudsens Mage:
„Jeg aldrig havde tænkt i mine Dage,
Jeg til en Hæders-Tale skulde tage
Mit eget ringe Selv til Text.
Nødvendighed dog alle Love bryder;
Jeg vel undseer mig, men min Dronning byder.
Jeg troer, jeg har en ganske artig Væxt,
Og fører min Person, om jeg det selv maa sige,
Vel noget nær med samme Værdighed,
Som om jeg forestod et Rige.
Og hvad dernæst en Smule Dyd angaaer,
Da tør jeg uden Tvivl bekiende,
Hvad hele Verden veed og Avind selv tilstaaer,
Jeg er en Mester i at rende;

Ja

Ja neppe gives der tobenet Dyr,
Som løber lettere, endogsaa for en Svøbe."

„Jo, jo," faldt Ørnen ind, „jeg veed, at du kan løbe.
Men ikkun maadeligt du fly'r.
Og Flugt, og høien Flugt, min Kiære,
Er vinget Skabnings rette Kald.
Opfyldt Bestemmelse allene skal
Den Laves og den Høies Hæder være."

Saa sagte blev i Kredsen leet;
Imidlertid dog Smaa og Store,
Hver i sin Orden, tog til Orde,
Og remsed' op for hendes Majestæt.
Det ingen Ende fik med Egoisterier;
Kun een, kun een haardnakken tier.
Og enten Dronningen bød eller bad,
Den ene der som maalløs sad.

„O!" raabte Ørnens vise Frue,
„Du, du er Prisen værdig, ædle Due,!
I dig vi Kiønnets huldе Mønster seer.
Du ingen tør i Skiønhed vige;
I huuslig Stand du ikke har din Lige;

Men

Men det som sætter Krandsen paa dit Værd,
Du kiender ei den Sødhed, som dig pryder,
Og ikkun Pligter seer i dine Dyder."

Hun sagde. Alle Dommen billig fandt;
Det var Beskedenhed, som Prisen vandt.

* * *

Min unge, haabefulde Læserinde,
Kom denne Fabel vel ihu.
Dit Ynde og din Dyd kan alle Hierter vinde;
Men endog over Avind seirer du,
Naar med det søde Værd, som Alles Agt fortiener,
Du sød Beskedenhed forener.

II.

Tranen og Gaasen.

Hvert Fortrin, end i Dyd, kan Spliid blant
Venner sætte,
Indtil de færdig er' at slaaes.
Saaledes hørtes og en Trane og en Gaas
Om Slægtens Arve-Hæder trætte.

„Jo!" sagde hiin, „Aarvaagenhed
Har Tranen stedse sig udmærket ved."

„Nei!" skreeg den anden, hees af Iver.
„Fra mørkest Oldtid af den Gaasen tillagt bliver."

„Aarvaagenhed har grundet Traners Agt.
Dens Billed man i os kun finder;
Ved os paa første Pligt man værdig Krigsmand
minder;
To Traner staaer paa Hamborgs Hovedvagt."

„Den Stad da saare lidt paa eders Roes bekoster.
Nei, Romerne har viist langt større Skiønsomhed:
Paa Capitolium, det af os frelste Sted,
De stiftede for os et Frøken-Kloster."—

Men

„Men gior du ogsaa, naar du holder Vagt,
Dig samme Flid som jeg, at modstaae Søvnens
Magt?
I mine Kloer en Steen jeg holder
Hver Gang jeg frygter for at slumre hen.
Saasnart jeg sover ind, jeg slipper den;
Og Faldets Følelse da volder,
At samme Øieblik jeg vaagen er igien."—

„Og du, der Vækkers Hielp behøver,
Tør rose dig af din Aarvaagenhed?
Jeg uden Steen en Vogters Pligt udøver;
Den mindste Lyd jeg vaagner ved.
Du sover jo saa trygt, du Stenen lader falde,
Og dog tør dig aarvaagen kalde!"

* * *

Den Dyd, som først til Handling vækkes maa,
Kun liden Priis kan sættes paa.
Ja om det Gode dig skal bringe Ære,
Du bør dertil bestandig munter være.
At du strax vaagner op, er ikke altid sagt,
Naar Dorskhed engang over dig faaer Magt.

12.

Soelviseren.

En ærlig Bonde, — hvor, jeg husker ei;
Nok at han boede ved en Landevei, —
Lod paa sin nsgne Qvist et Soeluhr sætte,
Hvorefter Vandringsmænd sig kunde rette.

Hver Reisende, som drog den Gaard forbi,
Paa Skiven saae, og fandt Behag deri.
Een lærte, at han mere maatte ile,
Om han før Aften vilde Hiemmen naae;
En anden, at en Stund han kunde hvile,
Og i al Roelighed en qvægsom Taar sig faae.

Kort sagt: hos alle fromme christne Siele,
Som hine skiønne Milepæle,
Der pryde Kongeveien, her ei fandt,
Tienstagtig Bonde Tak og Hæder vandt.

Hans Naboe hørte denne Roes med Smerte;
Den tyngde som en Steen i hans det snevre Hierte.

Om-

Omsider faldt Personen paa en List.
En Nat, saa sort som han, til den forhadte Qvist,
Han sætter Stigen. Denne spidse Næse,
Som lader Hvermand Timen læse,
Han brække vil. Men Avinds onde Aand
Slet fører sine usle Trælles Haand.
Den stærke Staaltraad staaer sig. Dog omsider
Af tit gientagen Vold den Skade lider.
Et Affkeeds-Tryk trekantet Næse saaer,
Og skiev den nu som flere Naser staaer.

Glad er den Nidske. Dagens Lys fremtræder.
Den kiære Skive Vandringsmanden glæder.
„Men hvad?" Saa tænker han. „Folk hist i Marken gaaer,
Og Viseren paa halvgaaen ni alt staaer?"

Een leer deraf, og een be'er Drolen brække
Det Narrerie, som Reisende skal giække.
Den nidske Naboe med den første leer,
Og med den anden Drolen brække be'er.

Vor

Vor Gaardmand strax sit Soeluhrs Fiende kiender;
Det kløer, det kløer i hans de tunge Hænder.
Hvis lumpen Skarns-Streg aldrig gior dig vred;
Hvis Ondskab aldrig gav din Roelighed
Et Knæk, du lunkent vil for andre føle.
Heed blev han. Dog lidt Tid kan Blodet kiøle.
Han mange Timer taug. Det er de Viises Skik.
Og nu om rette Hævn han heldigt Indfald fik.

Som halv forbavst han til sin Hader gik.
„I Aftes, Naboe var det ganske stille;
Men siden, seer jeg, har det stormet ilde.
Endog min Viser, tænk kun, har faaet Skam."

Den lumske Naboe seer og sander det med ham.

Med Flid nu rettes bøiet Viser,
Og nye Vandrende igien dens Nytte priser;
Ny Roes opirrer skuffet Had igien.
Vor Gaardmand vidste det. Med troefast Ven.
Han holder Vagt. Og efter nogle Nætter
De saae ham rigtig nok. Den sikkre Fætter
Med Stigen kommer der i Fryd og Fred,
Og for en Visheds Skyld har Knibtang med.

Men midt paa Stigen de ham overfalder.
Med Tordenrøst de Husets Folk opkalder;
I bare Serk maa Pigerne afsted
Og sammentude Byens Christenhed.

Af redsomt Anskrig hele Sognet skrækkes.
End Egnens runde Taarn, Jens Kroemand, vækkes;
Og vægtig Rosræg, kraftfuld Vinkandeel
Kan ikke værne nok for Provstens Siel.
Den hører Skraal, men kan ei orke;
Saa tyk er Tænkekraften. Valdelig
Han paa den anden Side kaster sig
Og stammer: „Gud bevar's!" Dog bliver ved at snorke.
Tomtarmet Degn, hvis Natteroe
Er mindre sei, seer alt en tyrkisk Flaade
Og Janitskarers Landgang. „Ah! Gud naade
Min stakkels Kone og min gode Koe!
Vi alle Martyrdom nu lider for vor Troe!"

Halvvæbnede, halvnøgne Mænd og Qvinder
Paa Stedet sig i Hobetal indfinder.
„Hvad Drolen," raaber alle, „har vi her?
Hvordanne kom han hid? Hvad vil han der?
Han vil vel aldrig Uhret rane?"

„Af!"

„Ak!" svarer Synderen, "jeg har en farlig Vane.
I Søvne staaer jeg op og gaaer omkring
Og foretaer mig underlige Ting.
Alt i en Drøm."

Ved denne smukke Tale
De spurgte, om han tænkte, de var gale.
At han stod op, forlod sin søde Roe,
Og søgte Naboes Gaard, og krøb der paa en Stige,
Og napped' Viseren, og som han vilde sige
Altsammen drømmende, det maatte Pokker troe.

En rask Husar, som og af denne Tummel
Blev vakt i Kroen, til det Gilde kom,
Saae, lig vor Gaardmand, strax den hele Rummel,
Og efter kort Forhør gav saadan Dom:
„Hvad enten I nu troer det eller ikke,
Da er det en sandfærdig Ting,
At mange bindes skal med Strikke,
For ei at gaae i Søvn omkring,
Men om de slipper ud, man ikke bør dem vække;
Ved hastig Vaagning kan de Halsen brække,
Helst naar de, som hiin syndige Graalaar
Paa Galgefugles Æresstrappe staaer.

Jeg som en Christen derfor billigt finder,
At I saa vaerligt ham til Stigen binder,
Og lader ham til Middag roelig staae,
At han saa tryg sin fulde Roe kan faae."

Med Latter han nu Afskeed tager.
Hans Kiendelse høirøstet Mængde smager.
„Et Reeb, et Reeb!" saa raaber alle Mand,
Og Reeb der søges nu af alt hvad søge kan.
„Saa troefast vil vi ham til Stigen binde,
Han skal det i sit Halsbeen finde."

Men Bonden min — en from og ædel Siel,
Som var en Stormand tiltænkt, blev hans Deel —
Han siger til den Nidske: „Hør Broer lille,
Jeg vil Husarens strenge Dom formilde.
Jeg veed den Roes, mit stakkels Soeluhr faaer,
Den Snule Roes, dig giennem Sielen gaaer.
Men let du kan den samme Tak fortiene.
Hvem siger, jeg vil være derom ene?
Sæt bedre Soeluhr paa din egen Qvist,
Og større Roes end jeg du vinder vist.
Men vil du ei, saa lad min Viser være,
Og med den Stige kom mig ikke mere.
Vogt dig for trede Gang. Nu kan du gaae i Fred."

Herr

Herr Urian sig skamfuld sneeg afsted.
Men denne milde Dom kun faa fornsier;
En anden Bonde dog et lille Ord tilfster.

„Al den Skavank, hiin Viser kommer til,
Vi paa din Ryg, god Karl, udbanke vil.
Fra den Dag af en ærlig Byemand ikke
Vil af eet Kruus med saadan Kieltring drikke."

Og alle Mand ham derpaa Haanden gav.
Nu den Misgunstige fra tidlig Morgen af
Holdt ængstlig Die med hver Vogn, der kiørte,
At intet ved forbuden Trekant rørte.
Af Frygt han nu den Næses Vogter blev,
Som han forhen af Avind trykte skiev.

* * *

Gid min Fortælling maa den unge Læser smage.
Tre herlige Moraler kan man drage
Af dette Eventyr.

„Bevar os! hele tre?"
Ja, men hvis Nytte du skal see.

Den Ondskabsfulde nok en List vil prøve,
For skiult paa misundt Mand sin Hævn at øve;

Men bliver han ved den, han blottet seer,
Hans Dumhed Mage til hans Ondskab er.
Hiin Knegt et Skaar paa Uhret vilde giøre,
Men lod sig af en nedrig Drift forføre.
Han anden Gang til lumpent Arbeid gik,
Og dobbelt blev den Skiendsel værd, han fik.
Men Guds Bestyrelse end deri stedse findes,
At af en misbrugt Klogt den Onde blindes,
Og til at fange modent Skarn
Der bruges kuns hans eget Garn.

Der har du een Moral; hør nu den anden.
Lad være, at der een ved saare liden Gavn
Indlagde sig for stort et Navn;
At Folket ødslede sin Hæder bort paa Manden;
At deri det mod dig ubillig var;
Søg ikke da hans Værd ved Paafund at forringe.
Af saadant mere du end han Vanære har;
Troe aldrig slette Kneb gelinge.
Nei viis, at du den Ting end bedre kan,
Og bruge større Pund med større Flid end han.
Ved Sammenligningen det da vil dømmes,
Hvem mest fortiener at berømmes.

Lad mig det Tredje lægge til.
Din bedste Hensigt stundom feile vil;
Mislykket Godhed saarer da dit Hierte.
Dog naar du dig kun i dit Hiemeed
Og i de valgte Midler skyldfri veed,
Saa lindres hastig denne Smerte.
Lad end dit Haab imellem skuffe dig,
En anden Gang du vist er mere lykkelig.
Men væ det Menneske, som Ondt har villet giøre
Og ikke kunnet skiændigt Raad udføre!
Mislykket Ondskab avler Skam og Nag,
Der gnaver Livet til dets sidste Dag.
Hvad taber du da stort, naar Skiæbnen ei vil føie
Dit gode Ønske? Sandt, du seer din Tid og Møie,
Maaskee din Udgift spildt. For ufuldendet Sag
Du faaer kun lunken Tak til Vederlag.
Men har een sig bestemt at handle ilde,
Han høster fuldest Frugt i Afskye og Foragt;
At ei hans slemme Raad sik Magt,
Kan ikke Verdens strenge Dom formilde.
Han dobbelt Spot som Skarn og Tosse faaer,
Naar greben i hans Ondskab han der staaer.

13.

Hanen og Duen.

En Morgenstund, da indgetogen Due
Sit Theevand under Posten fik,
En Hane med en ung elskværdig Frue
Stolt spankende i Gaarden gik.
Ved tusind Kiærtegn fiedret Sultan hende
Gav ømmeste Hengivenhed tilkiende,
Men flux igien med Nakken slog,
Og saae, om ei det Noer hvert Die til sig drog.
Han tit om hende sig i Elskovs Halvkreds dreier,
Og naar han da har naæt sit Maal,
Han udbasuner strax sin Glæde og sin Seier
Med raske Vinge-Klap og høien Skraal.

„Hvi skal," saa spurgte ham undseelig Due,
„Hvi skal den heeke Gaard din kiælne Daarskab skue?
Mon det dig ikke smigrer nok,
At denne Skiønhed er blant dine Koners Flok?
Du hendes Gunst i Stilhed burde nyde,
Og Sneese Vidner ei til huuslig Fest indbyde."

"O!

„O! tænk kun ei," lød Hanens Svar,
„Jeg er en skrøbelig, forelsket Nar;
Af Kierlighed, min Ven, jeg ikke lystig galer.
Nei, læg kun Mærke til min Fætter der,
Hvor længselfuld den Giæk til Hønen seer.
For at ydmyge ham jeg med min Lykke praler."

* * *

Du lille Skiønne, som hovmoder dig
Med Deiligheds de søde Tryllerier,
Det alt for let kan hende sig,
Du og saa stolt en Fiante faaer til Frier.
Du troer, dit sieldne Værd har ret indtaget ham,
Men snart erfarer du, han tog dig kun til Bram.
Han hylder offentlig dit englelige Ynde;
Al Verden i den Mand bestandig Elsker seer;
Men den Hemrykkelse allene skal forkynde,
At af elskværdig Moer han Eier er.

14.

Gedebladene.

Kom, lad mig en Fabel om Gedeblad synge.
Dets Vellugt, dets Skiønhed er alle saa kiær;
Kun Skade det selv ikke kiender sit Værd;
Det stedse saa kiælent til andre vil klynge.
Du her det som bøielig Snyltegiæst seer
Saa ydmygt sig hænge ved kneisende Træ'r,
Og hist om det brammende Lysthuus sig slynge,
Hvor bliidt i Jesminernes Selskab det leer.

En Urtegaardsmand det Uædle fortryder,
Som i disse selvgiorte Hof-Svende boer.
„I drager jo Føden af nærende Jord;
Saa elskede Døttre det Bedste den yder;
Om fremmede Stammer I eder dog snoer,
Og fuld af Foragt den Beskuende troer,
Af søgte Patroner I Underhold nyder,
Og intet annammer af kiærligste Mo'er.

Smarodserne svarte: „Vi er' ikkun svage,
Hvor skulde vi bære de Grene vi staaer?
Den rankede Urt, som for sig ikke staaer,
Til giæstefri Støtte sin Tilflugt maa tage."

„O!

„O!" raabte den anden, „I gierne for-
maaer,
Indbyrdes at bære de Grene I staaer.
Som Krymplinger bliver I tynde og spage;
Men staaer I allene, da Kræfter I faaer."

De Lade ved soelklart Exempel at vække,
Han alle den spirende Ungdom unddrog,
Og plantede dem sammen. Tit Saren han tog
Et utidigt svækkende Fremskud at stække.
De andre vel tænkte, han ikke var klog.
Omsider Aflæggeren dannede dog
De rundeste Buske, den tetteste Hække,
Hvis Held med Beskæmmelse Fædrene slog.

Een raabte dog: „Heller et Lysthuus jeg
pryder,
Og helder mig ydmyg til Støtte og Stav,
End at jeg vil staae der foragtet og lav."
Men Haugens ny Herre nu Folkene byder,
At støtte det Lysthuus, som staaer ikke brav.
Saa hastigt de kommer med Øxe og Sav,
Og førend de Ranke-Patronen nedbryder,
De river saa haanligt Smarodserne af.

De styrtede Krympling med Fødderne trøder,
Og leer af dens sleedske omslyngende Skik.
Til Hække og Busker nu Eieren gik;
Hans Øie selvstændige Gedeblad glæder.
Han venligt det hilser med huldeste Blik;
For sødt det at qvæge med savnede Drik,
Til Kanden han tager, det rundeligt væder,
Og be'er det Farvel med beskyttende Nik.

* * *

O du, som har hørt mig om Gedeblad synge,
Hav stedse den gyldne Selvstændighed kiær.
Ikkun i dig selv du skal grunde dit Værd;
Det duer ei om en Patron dig at slynge.
Staae ene, skiønt lav, og da sikker du er.
De Store saa ofte henstyrte vi seer;
Da med dem nedrives Klienternes Klynge,
Og Verden af nedtraadte Niddinger leer.

15.

Bogen og Almanakken.

Ved Siden af et majestætisk Bind,
I herligt marmoreret Kalveskind,
Med lækker Silkesnoer og tykkest Guld paa Snittet,
Kort sagt: som med Behag hvert boggridsk Øie saae,
En gammel Almanak der laae,
Uprydet og forslidt, bestænkt med Blæk, og fittet.

„Elendige!" begyndte hiin. „Til mig,
Til prægtigste Traktat du tør da nærme dig!
Hvad er en Almanak? En usel Ephemere,
Som i sin korte Tid maaskee kan nyttig være,
Men knap fik Existents, før den alt kastes bort.
Gemene Kierlinger med dig paa Gaden løber,
Og lavest Pøbel kun dig kisber.
Mig læser alt hvad ædelt er og stort.
Mit Værd staaer fast, naar Sekler end bortrinde;
Hos sildigst Efterslægt jeg endnu Roes skal vinde.
Vel bør den Haand da skamme sig,
Der har dig, Nedrige, henslengt saa nær hos mig."

„O!"

„O!" svar'de pialtede Kalender,
Traktaters Værd jeg ogsaa kiender.
Først paa dit stadselige Bind
Jeg be'er, du ikke dig vil bilde meget ind.
Ved Nytaars-Tiid, til gunstig Kundes Hæder,
Bogbinderen min Broer med Saffian beklæder.
Dog end i Vadmel kan een være klog;
Og Glimmer findes mest paa et vankundigt Drog.
At fierneste Eftertid dig læser,
Jeg skulde tvivle paa. Saa meget som jeg seer,
Urørt endnu dit tykke Guldsnit er.
Du kommer neppe da for mange lærde Næser.
Tryg i et kostbart Bind du vel som Figurant
Kan hele Sekler staae i Lærdoms Rige;
Men troe mig, snart den Kyndige vil sige:
Hvad Guld der spildet blev paa dette Tant!
Jeg, som er een blant Skrifters Dverge,
Har dog i min Tiid havt et kundbart Navn.
For Slid og Stenk jeg mig ei kunde berge,
Thi mange læste mig, og læste mig med Gavn.
Det som hver Mand i Landet maatte vide,
Man strax paa mine ringe Blade fandt.
Paa mine Varsler alle kunde lide;
Men lærdest Verk ei stedse siger sandt.

Sandt

* * *

Sandt mange Bøger kiøbes kun til Pral.
Een tænker, Folk skal troe, saa skiønne Verkers
Eier
Er en Mæcen. Han derfor høien Sahl
Med fulde Hylder stolt udmeier,
Og, ligt de overflødige Lakeier,
Hvert Bind saaer prægtigste Livree.
Paa begge Verden skal hans Smag og Rigdom see.

Dog, unge Ven, min Fabel dig skal lære,
At du den Ringe og bør ære,
Der i sin lave Kreds udbreder Gavn.
Spørg ikke om eens Rang og Byrd og Navn;
Men om han redelig sin Pligt opfylder,
Og tro betaler, hvad han Staten skylder.
Er han end ikke høi og stor,
End ikke styrer Landets Roer,
Han dog kan megen Nytte giøre.
I mindre Cirkel er en nidkiær Mand,
Der Got bevirker i sin Stand,
Hvad mægtig Excellenz er i den større.
Om hiin end kun for faa kan aagre med sit Pund,
Og ikkun gavner i en liden Stund;

Med

Med større Vished dog han Nytte stifter.
En Statsmand attraaer Hæders Evighed;
Til sildigst Afkom gaaer hans Diemeed;
Men ak! hans Eftermand den stolte Plan omskifter.
Han mener Yndlings-Poden tryg nu er;
Men stundom for hans Død han den henvisne seer.
Nok da, du tiener dem, der med dig leve;
Og saa dig hædre med sandfærdig Mund;
Den Ringes Tak dit Værd langt vissere kan hæve,
End Barders leiede Basun.

16.

Møggreven.

En Hoben raske Kiøbstæd-Drenge
Sig tumled' i en Bondegaard.
Høirøstede de leeger længe
Med hvad de først i Haanden faaer.
Den lumske Pleiel Anton svinger;
Ham møder Niels med grusom Lee;
Til kritisk Rive Jørgen springer,
Og laer dens store Tænder see.
Hist skuldrer Jens den tunge Spade;
Paa Stigen klavrer Søren her;
Med Hakken gior Johan Parade;
Og Kasteskuffen væbner Peer;
Som Goliath med Væverstangen,
Den store Mads med Forken staaer,
Mens Kæmper, lavere i Rangen,
Kun Svøb' og taalig Strygstik naaer.

De seer et muntert Føl, og haster
Med Glæde til det ædle Noer.
Enhver sit Redskab hurtig kaster,
Og ikke eengang sandser hvor.

En urørt Møggreb seer med Brammen
Paa de adspredte Brødre ned,
Og raaber: "Tilstaaer allesammen,
Jeg har den største Værdighed.
Hiin unge Klynges klække Hænder
Paa Fork og Lee forgriber sig;
Men endog Børn en Møggreb kiender;
Ja Kaadhed selv har Frygt for mig."

„Utugtet Hovmod," Leen svarer,
Den Nedrige forvoven gior.
Men vild, om klækkest Haand dig sparer,
Dit Snaus du derfor takke bør."

17.

Giøgen og Lærken.

Paa sine Æg en from Graa-Sisken sad,
Mens Hannen ude var at faae sig Middags-Mad.
Den ømme Moder dog af Sult sig lod forlede,
Og paa et Øieblik fløi fra den varme Rede.

Det speidede den bunte Giøg,
Og strax kom did til skiændigste Besøg.
Den med sin stygge Gierning haster;
De Æg, den fandt, den udaf Reden kaster,
Og lægger i de fires Sted igien
Sit eget hen.

En Lerke saae det Skarn den lumpne Streg udføre.
„Hvor kan dog," spurgte hun, „en Moder saadant giøre?
Hvad? Om de saarede Forældre nu
Med samme Grumhed slog dit eget Æg i tu?"

„O!" svarte Gisgen, „om saa skulde være,
Saa fik jeg vel at finde mig deri.
Nok, jeg har ingen Lyst, mit Foster selv at nære,
Og gierne skiller mig ved dette Bryderie."

„Men om du ikke vil din Unge selv opdrage,
Hvi søger du da til en Mage?
At være lykkelig, du har den ei behov;
Du finder Glæder nok i Mark og Skov.
Enhver Fornøielse, som du har Lyst at prøve,
Til Pligter bunden er; dem bør du og udøve,
Indvortes Nag, Ulykkeliges Suk,
Og Alles Afsky vil du ellers samle."

„Hvad!" svarte Synderen? „Ei andet end det Gamle?"
Den loe kun, raabende: Kuk kuk! Kuk kuk! Kuk kuk!

* * *

En liderlig og ublu Boler
Er lig min Fabels Gisg.
Forførelse han holder kun for Spøg;
Han og paa Andres Godhed stoler.
Sin Haand han slaaer fra eget Kiød og Blod,

Og,

Og, flængt omkring i onde Lysters Flod,
Barbaren aldrig eengang spørger,
Hvem den Umyndige forsørger,
Som han for Vind og Veir saa grusomt drive lod.

I søde Unge, mærker eder
En Afgrund, Blomster kastes paa,
At i Fordervelse I trygge skulle gaae.
Man vil, for Elskovs Ild der ingen frygte maa;
Den kun uskyldig Fryd bereder.
Men før I veed deraf, til styggest Last den leder.
Ja, vandrer stedse Haand i Haand med Dyd,
Om det, der var begyndt med kiælen Fryd,
Ei endes skal med Grusomheder.
Ak! tit det Noer, som kaldes Elskovs Pant,
I dem, der gav det Liv, de værste Fiender fandt.
Forgieves haaber I, det har vel ingen Fare;
Slig Selvtillid fornærmer Gud.
Kun den, der lyder evig Viisdoms Bud,
Kan undgaae Fristelsers de skiulte Snarer;
Kun øvet, vaagen Dyd for Fald bevarer.

18.

Koen og Hoppen.

Til fælles Sommer-Bad en Koe og Hoppe kom.
De først begyndte med den tørre Hals at væde;
Derpaa den muntre Hest sig kaster om,
Og i det kolde Vand den valtrede med Glæde.

„Hvad skal det," spurgte doven Koe,
„At du dig her i Kiæret søler?
Naar du kun staaer lidt stille, Vandet jo
Dit hede Blod tilfulde kisler."

„Ei blot at slukke Tørst, ei blot at svale mig,
Jeg Dammen søger, „svarte Hoppen.
„Jeg nytter Badet og at rense Kroppen.
Reenfærdig bør en Hest bestandig vise sig.

„Men," sagde Brummersken, „hvor kan du frygte,
At for lidt Snaus du skulde Utak faae,
Naar Herren lader dig paa Marken gaae,
Og holder ingen Karl herude, dig at rygte?
Nei, saa dum ikke Koen er.

Vil

Vil de mig have reen, saa lad dem selv mig skylle.
See om de gior! Saa længe, som de seer
At jeg med Melken dygtig Bøtte fylder,
De kun af mine Klatter leer."

„Da Kudsken første Gang mig skulde vaske,
Jeg gruedes; men efterat jeg fandt,
Hvad Munterhed og Kraft jeg i den Baden vandt,
Jeg selv fik Lyst, som nu, i koldest Søe at pladske.
Gior du kun et Forsøg, og see, jeg siger sandt."

* * *

Den Snausevurne ikkun skulde prøve,
Naar man sig føler reen, hvor rask man er, hvor let!
Den Dyd, hvis Gavn man kiender ret,
Det er en Vellyst at udøve.

19.

Løven og Ulven.

Nysfangen Løve med de stærke Lalter
Jernstænget Tralværk rasende anfalder,
Hvorved ham Frihed nægtet blev.
Saa længe han Forsøget drev,
Saa vældigt brugte de uhyre Kræfter,
At haardeste Metal tilsidst gav efter.
Men svet Vogter mærked' det,
Og satte for dens Buur et Træ-Staket.
Og see! forbittret Skov-Monark blev roelig,
Som i sit Fange-Hul han fandt en værdig Boelig.

En Ulv, hans Naboe, blev det vaer,
Og raabte: „Løve, hvad skal det betyde?
Du viser, at du Mod og Evne har,
Den Skræk for andre Dyr, det stærke Jern, at bryde.
Da det dig slutted' ind, da strøbde du
Den ædle Frihed at gienvinde;
Hvi kan du tabe Lysten nu,
I Stængers Sted, der staaer nu Træ. Som usle Pinde,
Du kan jo daske det itu."

„Og

„Og just fordi jeg kan en Jernstang knække,
Jeg blev jo hos min Slægt foragtelig
Om dette svage Træ jeg vilde brække.
Var det end for at frie mig.

* * *

Den haanes bør, som sig ved Nedrigheder
Udaf en Fare, udaf Vanheld reder.
Den Ædle man med Bifald seer
Mod Overlast som Kæmpe stride;
Men heller bør han Uret lide,
End støde Voldsmand selv tilside,
Naar dette kun ved slette Midler skeer.
Og hvad kan slettere, kan mere skiændigt være,
End kiøbe Frelse med sin Ære?
Ei lettere den stærke Løves Tand
En Træ-Pind sønderknuse kan,
End vi kan vitterligen glemme
Vort givne Ord,
Den Ed vi svoer,
Og derved bryde Baand, og Fordeel fremme.
Men Verden hader dig, som lumpen Knegt,
Naar ved saa nedrig Hielp du Ven og Slægt
Og Stand og Fædreland vil skamme.

20.

De to Speile.

Lig Junker Fips, hvis Pund man kiender
Af Uhre, Ringe, Stok og Spænder,
Var hans Frue Moders Stadsesahl,
Behængt med mangen maallss Pral.
Blant andet saa's med prægtig Ramme
Et stort, folkslugen Speil at bramme,
Som af sin laante Majestæt
Var opblæst, lig en slet Poet.

Een Morgen, efter gammel Vane,
Der skulde gisres reent, og Ane
I nidkiær Skruppen bad Johan
At hente sig en reen Spand Vand.
Han i en Hast sprang ned til Pumpen;
Men just som den forliebte Kumpen
Ved Ane satte Spanden ned,
Han stial et Kys og løb afsted.
Naar en Johan er ret ved Smagen,
Saa peent han ikke afgiør Sagen,
Som de der kysse net og tørt,
At ingen Sminke bliver rørt.

Det

Det hvide Korsklæd gleed fra Panden:
Fortørnet Ane seer i Spanden,
Og sætter for det klare Vand
Mishandlet Pynt igien i Stand.

Det store Speil, som Væggen pryder,
Paa sligt Kollegeskab fortryder.
„Hvad?" raabte det med Bitterhed:
„Til Speile regner du dig med?
Med mig kun Skiønhed sig raadfører;
Den Ære slebet Glas tilhører.
Naar du først bliver Consulent,
Jeg seer mit smukke Embed skiændt."

„Viid," svarer Vandet, „viid, Monsrere,
Jeg har dog større Lyst og Ære
End du, som i din Herlighed
Til mig saa haanligt skotter ned.
For hvem kan du vel skabe Glæde?
Hvem seer du for dit Glas hentræde?
Kun dem, hvis Svig og Daarlighed
Du skamfuld burde mørknes ved.
I Coquetterings Kattespaser,
I ufølt Kierligheds Grimacer,

I In-

I Judas Smiil de ove sig;
Falsk kom de, falsk de gaae fra dig. —
Naturens favre Datter ene
Jeg har den stolte Roes at tiene.
En Pande aaben, bliid og sund;
En blodrig, sød og ærlig Mund;
Og under et Par sorte Buer
To Øine fuld' af Ild jeg skuer.
Uskyldig Ungdoms glade Sind
Jeg tegnet seer i grøftet Kind.
I saadant Ansigt Sandhed taler;
Og uden Smigger jeg det maler,
Mens du er saa bedragelig,
Som den, der staaer og spørger dig."

„Forvovne!" Matadoren siger:
„Du lader grove Bønderpiger,
Hvis Ydigheder er' saa raa,
I Ligning med de Ædle staae!"

„Indbildske Hykler!" raaber Spanden.
"Beroer da Adel kun paa Standen?
Den er jo hver en Piges Deel,
Som prydes med usmittet Siel." —

„Men

„Men kan din priſede Hyrdinde
I dig en troe Raadgiver finde?
Kan hun hver Prikke blive vaer,
Som Konſtens Biſtand nødig har?"

„O! den, ſom Ynde har og Dyder,
Sig ei om ſlige Smaating bryder.
Hun tænker ei paa Miners Spil:
Hun ingen Giække fange vil.
Hun frygter kun for Smuds og Plætter;
Hun kun en flygtig Lokke retter;
Hun giver Roſen værdigt Sted;
Sligt dydig Skiønhed nøies med."

Omtrent med diſſe Ord faldt Talen,
Mens Ane recenſerte Sahlen;
Tilſidſt hun tog ſig ſelv deraf,
Og denne Dom i Sagen gav:

„Den Møe, ſom ingen Pynt behøver,
Og ingen Beilekonſter øver,
Er en god reen Spand Vand tilpas;
Men ſlebne Piger, ſlebet Glas!
Vel er jeg kun en ringe Tiener;
Men dog et Himmelbarn jeg kiender,

Der

Der eier hver en Yndighed,
Som alle Hierter vindes ved.
Den Elskede i Morgenstunden
Med muntre Fied besøger Lunden,
Og Vinden, alt som Englen gaaer,
Sødt spøger med det løse Haar.
Hen til den stille Bek hun iler:
Og bukker sig, og seer, og smiler;
Hun der sit huldе Billede,
Sit blonde Haar med Roserne,
Sin Mund, sin Hage, sine Kinder
Og sine Øine tegnet finder.
O! raaber hun, det klare Vand
Et Speil med rette kaldes kan!
Imens den Yndige saa taler,
Henrykket Bæk den Skiønne maler,
Indtil hver Draabe trænger til
Og Yndes Dronning skue vil.
Naar hun den Deiligste af Alle,
Den klare Bæk et Speil kan kalde,
Du, stolte Glas, nok taale kan
Jeg speiler mig i hiin Spand Vand."

21.

Hanen og Bonden.

En Fugl, hvis Slægt ei Gaas og Trane
Kan overgaae i flink Aarvaagenhed,
En Hane, levede sin Tid i sikker Fred,
Og svede tilsidst sin Pligt af idel Vane.
Saa at for andre Haner i hans Egn
Han intet andet var end ydmyg Degn.
Naar han en Naboe gale hørte,
Han og sin Vægter-Sang fremførte;
Mens hiin ei meldte gladen Morgenstund,
Holdt denne og sin Mund.
En Smule Roelighed er saare sund.
Hans Sandser brød sig ikke mere
Om hvad man kalder Atmosphære;
At speide Storm, at tælle Nattens Fied
Var ham for stor Uleilighed.
Han sparte viseligen paa sin Næse
Og lod den anden først Naturens Nyt udblæse.
Det var alt Møie nok, at han paa den gav Agt,
Og lod som om han selv holdt Vagt.
Det altiid blev for ham en Ære
En flink Professors Repetent at være.

En

En Nat, som han der sad som alle andre Nætter,
Med Posten kommer munter Fætter,
Som, mens han ager Bondens Gaard forbi,
Istemmer lydeligt et Kikriki.
Halv blunnende min Helt kan ei fornemme,
Det var allene Narrerie;
Han troede vist at høre Naboes Stemme,
Og giver ham saa vældeligt et Svar,
Som om han selv blev bliden Morgen vaer.

Basunen hele Huset vakte.
Hosbonden, — nys fra Kroen kommen hiem,
Og ei engang med alle sine fem, —
Foer op, og gabede, og strakte
Med svare Puust ugvæget Krop.
Men Hanen meldte Dag; han fik vel at staae op,
Skiønt overalt det er saa tavst og øde.
Seent kryber han i sine kolde Klæ'er
Og gaaer til Døren; men forundret seer,
At Dagen, ja den blide Morgenrøde,
Er selv endnu i Seng.
„Men hvad den sorte Jøde
Har plaget Hanen?" var hans første Ord.
„Han vist har ladt sig narre. Dog min Broer,
Det

Det Spøg du ikke skal to Gange vove.
Jeg til den rette Tid vil sove."

Om Morgenen han skuffet Hane tog,
Og smukt med den til Hovedstaden drog.
For Spisevertens Kniv den maatte der betale,
At den til Utid gav sig til at gale.

* * *

Gud derfor dig Fornuft og Sandser gav,
Du skal til eget Lys betiene dig deraf.
Kom først i Vane med at følge andres Stemme,
Da Skarn og Siæk kan over dig faae Magt.
Af egen Kraft du Landets Vel skal fremme;
En andens Ecchо straffes med Foragt.

22.

Sanct Hans Ormen og Drengene.

"Jeg her en Ting, lys, skiøn og rar,
En nydelig Sanct Hans Orm har.
O! det er kostelige Løier!
Det Syn i Aften os fornøier.
Den skinner, troe mig, som en Glød,
Og denne Lysning er saa sød!"

Saa lille Peer til Povel sagde,
Og Ormen stolt paa Bordet lagde.

„En Orm jeg rigtig bliver vaer,"
Gav Povel ham saa spodsk til Svar,
„Men Glimmer, Broer, den ikke har."

„Men," raabte Peer „naar Nat det bliver,
Naar Ilden og hver Praas er slukt,
Da skal du see hvad Lys den giver;
Det Lys du vist vil finde smukt."

„Pfy!" sagde Povel, „Pfy for Katten!
Den Glimmer kiendes først om Natten?

Man

Man kan den kun i Mørke see,
Naar alt er slukt? Nu maa jeg lee!
Naar jeg den mindste Praas vil tænde,
Ved høi lys Dag man seer den brænde.
At nægte, at min tændte Praas
Er og et Lys, det var jo Vaas.
Nei, naar de andre Lys kan hindre
Den Orm, du roser, fra at tindre,
Saa var det jo en Daarlighed
At regne saadan Lysning med.

* * *

Det samme og i Livet hændes.
Der søres tit det sande Værd,
At den Fortieneste skal kiendes,
Som kun i Mørke synlig er.

23.

Jupiter og Fuglene.

En deilig Foraars-Dag
Den store Guders Fader fandt Behag,
Til eenlig Skov personlig at nedstige,
Og selv at eftersee, om alting gik
I bedste Orden, efter rette Skik,
I Fuglenes det tonefulde Rige.
Som det hos Jordens Konger ofte gaaer,
Ikkun paa tredje Haand han hørte,
Hver misfornøiet var med sine Kaar,
Og alle Slægter bitter Klage førte.
Det Ny hans Majestæt i Sielen rørte;
Thi Undersaatters Væ bør gaae Regenten nær.
Hvad nytter selv en Gud, der ikke hielpsom er?

Ned kom da Jupiter, og flux bød Ørnen sende
Omkring fra Eng til Eng, fra Lund til Lund,
Og melde, hver en Fugl i denne Stund
Med Bøn og Klagemaal til Zevs sig kunde vende.
At møde, fiedret Landsaat ei var seen.
Ved talløs Mængdes Syn hans Guddom grued'
Han alle Klynger nøie gienemskued',
Om hver en Slægt der var, og ei der mangled' een.

Slet

Slet ingen bleven var tilbage;
Slet ingen var da lykkelig!
Hver stræbte at fremtrænge sig,
Og paa hvert Øieblik der læstes idel Klage.
Han seer bekymret anden Gang omkring.
Det ganske Riges Suk og Anke
Er visseligt en redsom Ting;
At hele Folket lider, er en Tanke,
Som endog for en Gud maa være Siæle-Sting.

Hvad var imidlertid for saaret Zevs at gisre?
Han selv sig tvungen saae sin egen Dom at høre.
Ja, egen Dom. Thi om end Feilen laae
Hos Ørnen; om kun slet sin Plads den fyldte;
Hvi lod han dem uværdig Hersker faae?
En god og viis Bestyrer han dem skyldte.
Den Mand, som Fyrsten sætter i sit Sted,
Agt eller Spot han selv vil høste ved.

Omsider majestætisk Nik forkynder,
At han nu færdig er at høre dem.
Paa eengang strax en god halv Snees begynder,
At tjadre kiæk Ansøgning frem.
Men bister Ørnen seer tilbage;
Hans Øine kaste Vredens Ild,

Og sige tiende: „Kun mig det kommer til
Det første Klagemaal at foredrage."

Med Harme Jupiter, og med Forundring, seer,
Blant de Bønfaldende hans egen Yndling er.
„Hvad? Endog du, jeg har ophøiet
Til Konge over alt hvad Vinge bær,"
Saa raabte Zevs, „end du er misfornøiet?
Og for de Klagende staaer du i Spidsen her?
Dog skynd dig kun og lad mig høre,
Hvad du kan som Besvær fremføre."

„O! du," lød Ørnens Svar, „som Himmel,
Jord og Hav,
Og hvad der føler Liv, tilbeder,
Du over Fuglene mig Herredømme gav;
Uafbrudt Række af Lyksaligheder,
Jeg haabede, der vilde flyde af.
Men ak! usikker er min Glæde.
Naar jeg i Skyen høiest løfter mig,
Din Torden-Ild, forfærdelig,
Mig stundom ikke vil den kiække Flugt tilstæde.
Jeg bæver ved det skrækkelige Syn.
Ja nylig, store Zevs, dit eget Lyn
Nedstyrtede mit kongelige Sæde.

Og

Og hver Gang jeg nu seer, din Himmel bliver sort
Og spiller med de grumme Luer,
Jeg frygter for den Fare, som mig truer;
Jeg iler raadvild fra min Boelig bort.
End Menneſket min Høihed ikke agter,
Beſtandigt han, — tilgiv, — det yndte Skarn,
Mig og min Afkom eftertragter,
Nu med den lette Pil, nu med det lumſke Garn.
Hvad nytter mig, o! Guders Gud, den Ære,
At jeg blant Fuglene har første Rang,
Naar jeg ei kan for Undergang
Frem for dem alle ſikker være?
Lad paa min Borg din Ild ei hvirvle ned;
Lad den ei ſkrække mig, naar jeg i Høiden farer;
Betryg mig mod de Pile og de Snarer;
Saa kan jeg være ſtolt af Konge-Værdighed."

Saa talte kronet Ørn. Og paa hans Klage
Gav Jupiter med Mishag dette Svar:
„At du din Flugt saa høit mod Himlen ſkulde tage,
Det jo formaſteligt for vinget Skabning var.
At Solens Lys dig ei kan blinde,
Er Fordeel nok. Du kan opløfte dig
Og ſkue overalt, hvor Føden er at finde.
Men vil du op til større Høide vinde,

Og under dig see Jord og Hav forsvinde,
Da bliver du forsængelig.
Da seer du af min Vrede Skyen gløde,
Da sender jeg min Ild dig, Vovehals, imøde.
Men staaer det ei til dig, at undgaae redsomt Lyn,
At vogte dig for Garn og Bue?
Jeg har jo givet dig det skarpe Syn;
End fiernest Fare maa du kunne skue.
Og, Daare, tænk kun ei, blot for at skrække dig
Jeg lader Himlen væbne sig,
Og rulle Tordens Vogn og slenge røden Lue.
Til Luftens Renselse, til Landets Frugtbarhed,
Jeg byder samlet Damp sig tænde,
Og en veldædig Plads-Regn følge med.
Jeg i det Brag og Væld min Godhed lader kjende.
Du vilde nok, jeg skulde tørstig Jord
Den søde Qvægelse unddrage,
At ei det Træ, hvorpaa din Høihed boer,
Af driftig Lynstraal Skade kunde tage.
Om end Velsignelsen fra Marken gik,
Og Skoven manglede sin vante Læske-Drik,
Hvad sagde det? Om alting gik til Grunde,
Hvad var det saa, naar du din Roe kun nyde kunde?
Men sagte du, til større Sikkerhed,
Din Rede kan ved stenet Strandkant bygge.

Mod

Mod alt hvad nu du finder Fare ved,
Mod Lyn og Mennesker, de Klipper dig betrygge."

„Ak! Zevs!" faldt Ørnen ind, „naar lav min Boelig er,
Jeg derfra ikke Sletten overseer,
Men først maa stige høit, naar jeg vil søge Føde."

„Og hvor du seer den bedst, der kan min Ild dig møde."
Saa svarte Zevs. „Alt løber derpaa ud:
Du kun en Skabning er, men gierne var en Gud.
Til Konge blev du sat; du skal et Folk regiere,
Men alle Fugles Lod dog underkastet være.
Aarvaagen Frygt skal stedse følge dig,
Og i din Glæde Uroe blande sig.
Nei, upartiisk jeg bør bevise mig,
Og skiønt du er Regent, dog ikke fri dig give,
Af dine Brødres fælles Kaar.
Imod dit Folk du ellers vilde haard,
Og mod mig selv kaad, trodsig, oprørsk blive,
Du for min Guddom vilste liden Agt,
Naar du ei torde frygte for dens Magt;

Du aldrig ynked' ret den Usles Ovide,
Hvis du ei vidste, hvad det er at lide.
Kort: alt, du anker paa, i Orden grundet er;
I alt jeg handler som Naturens Fader.
Jeg denne Gang din Daarskab dig forlader;
Men med uskiønsom Klage kom ei meer."

Han sagde, og den hele Skare
Forbavset følte Ørnens Feil.
I hans Betuttelse, som i et Speil,
De saae hvad Skam de vilde selv erfare.
Undtagelse dog hver en Regel har.
Saa Høg og Glente, værdigt Brødre-Par,
I dyb Ærbødighed de brede Vinger sloge,
Og med nedbukket Hals en fælles Bøn andvoge;
(Den ene Ordene som Taler førte frem;
Den anden nu og da igientog dem).

„Naar du, o! Jupiter, hiin Konge ret be-
skuer,
Og overveier hvad i denne Stund
Du har erfaret af hans egen Mund,
Din Viisdom indseer viist, det ikke duer,
At een Mand over alle Magten faaer,
Og i den Enes Haand det Heles Velfærd staaer.

Lad

Lad Fugle-Riget da en Friſtat blive,
Og lad os ſelv en Øvrighed os give.
Saa vælge vi blant os en talrig Aſſemblee,
Og fri og lykkelig du hver en Fugl vil ſee.''

„Men,'' ſpurgte Zevs, ''kan I ſaa mange finde,
Som til det ſvære Verk ſig vil forbinde,
Opoffre egen Fordeel, Fred og Roe,
Og ſaare tunge Pligter blive troe?''

„O ja,'' var Glentens Svar, „vi to og flere,
At gavne Publicum ſkal ſiedſe villig være.''

„Da det er bedre, viſt, i Selſkab at regiere,''
Brød ſmilende den Torden-Fader ud,
„End at adlyde nogen andens Bud.
Men ſiger mig, hvad Ondt I om den Konge vide,
Som efter eders Bøn Affærtelſe ſkal lide.''

„Han,'' ſkreeg de, „byder alle Love trods;
Der intet er for helligt for hans Fraads?
Vi ſaae ham, o! hvad kan ſaa ſkiændigt være?
Vi Fugles Konge ſaae en Gaas fortære.''

Han

Han skylder os en Faders Varetægt,
Og tør forgribe sig paa vinget Slægt."

„Men I," tog Jupiter igien til Mæle,
„Hvad nyder I da, redelige Siæle?
Mon ei den mindre Fugl er eders Rov?
En Broder bør ei heller Broder æde.
Og I tør raabe paa Naturens Lov,
Da dog I selv den skiændigt overtræde?
Naar I, saasnart I styre Statens Roer,
Den Drift udrydde kan, i eder boer;
Naar I ved denne Haand en hellig Eed tør gjøre,
I selv, som herskende, vil ingen Due røre,
Vil ei de grumme Klør i skyldfri Vagtel slaae,
Archonters Værdighed I strax tiltræde maa."

Beskiæmmet stod nu Høg og Glente,
Og lod paa Svar den strænge Guddom vente,
Indtil et Hiekast hiemsendte dem.
Nu og den vevre Spurv blev kaldet frem.

"Hvem skulde vel en Fugl, saa vant at spøge,
Saa ganske Glædens Barn og Elskovs Ven,"
Begyndte Jupiter igien,

"I saa

„I saa alvorligt Selskab søge?
Hvad har de giort den lille Mand?"

„Din Kiæledægge, Zevs, du derom spørge kan."
Saa lod den kiække Spurv sig høre.
„De slemme Mennesker ei andet giøre,
End efterstræbe mig med allehaande List.
De Utaknemlige jeg gavner vist;
Jeg saa mosommelig med alt det Kryb mig nærer,
Som ellers deres Frugt fortærer."

„Og piller Erterne, og spiser Kirsebær!
Jo, jo! min gode Spurv, en lille Tyv du er."
Det fik han til Beskeed. „Om du ved Orm' vil blive,
Den vilde Skov dig Føde nok kan give.
Men det er nu din Skik: Du altid stiæle maae;
Du gierne vil dig noget Lækkert faae;
Og dog du bliver vred, at man dig passer paa.
Alt det Velsmagende, din Appetit opvækker,
Dig ogsaa giør saa rund, og feed, og lækker;
Hvad Under da, at den, der fødde dig,
Med maaket Giæst saa gierne gotter sig?"

Sit

Sit Neb Personen ellers bruge kunde;
Men denne Gang han var heel lens for Grunde,
Og som opdaget Tyv han skulked' hiem,
Mens Uglen maatte træde frem.

„Du kan, o Guders Gud," saa lod sig Mutter høre,
„Imod mig arme Fugl en stor Velgierning gisre,
Om du mit svage Syn vil styrke saa,
Jeg og af Dagens Lys en Smule nyde maa.
Saa mange Tusind' du den Ene skienker,
At røre sig i Solens blide Skin;
Med Føie det en Ugle krænker,
Ved andres Fryd at være blind."

„Saa skal da Jupiter, du taabelige Stakkel,
For din Skyld ponse paa Mirakel?
Ved Nattetid det nu staaer i din Magt,
Med visseste Haab om Fangst at gaae paa Jagt.
Det tykke Mørke dig ei hindrer;
En Ild i dine Øine tindrer,
Hvorved det lækkre Rov du seer,
Som skiult og tabt for anden Jæger er.

Men

Men skal du ogsaa nyde lyse Dage;
Det Natte-Syn, som Foden giver dig,
Jeg bør dig samme Tid fratage,
Og da ophører du at være lykkelig."

Saa talte han, og Uglen taug og glo'de,
Og ved saa mangen grundløs Pjat
Blev Zevs, som først heel vranten var til-
mode,
I munter, lystig Lune sat.
Thi neppe nogen fatter,
Hvad tosset Fjas der blev fremført;
Heraklitus foruden Latter
Det ikke havde hørt.
Hvem skulde troe, at Gaasen vilde bede
At blive mindre svær,
For og at kunne bygge sig en Rede.
I tykke Lindetræ'r?
At Lysten, Sø og salten Vand at prøve
Var kommen over en Fasan?
Og at den hæse Ravn sig vilde øve
I kiælneste Sopran?

— Naragtig Bøn at persiflere,
Dertil var Fader Zevs ei Hofsvend nok.

Dog

Dog forehold han afviist Flok
En saare lang, men lige nyttig Lære;
Som jeg nu ogsaa til Moral
Ved denne Fabel laane skal:

* * *

Den Feil saa tit paa denne Klode
Vor Brøde og vor Straf har giort:
Vi see for lidet af vort Gode,
Og drømmer ringest Onde stort.
Vi, efter vort det blinde Tykke,
Anfee som ønskeligste Lykke
Det, som os vilde skille ved
En virkelig Lykfalighed.
Som Børn, hvad Got, hvad Kiært vi have,
Vi glemmer i det Øieblik,
Da Himlen nægter os den Gave,
Som til sin Deel en anden fik.
Hvorfra saa mange bittre Tanker,
Saa megen misfornøiet Skraal?
Vor Taalighed har snevre Skranker,
Vor Attraa daglig skifter Maal.

24.

Parderen, Loven og Biornen.

Engang sad Biørnen som Forbryder
I skummel Hule i Arrest.
Hvad saadan Eenlighed betyder,
Veed den, som selv var Fange, bedst.
Man rigtig der til at studere
Har Stunder nok og Roelighed,
Kun Skade, Sorg der og har Sted,
Og hvor den findes, vil desværre!
Apoll ei gierne være med.

Men hver, som Frihed er berøvet,
Just derfor ikke syndet har.
Saa mangen disse Kaar har prøvet,
Som skyldfri, lig en Engel, var.
Retfærdighed, I veed, er blind;
Den kunde sperre Guder ind.

Den gode Biørn og maatte smage,
Hvad Ræve-Ænker giøre kan.
Paa nedrig Fiendes falske Klage
Han sidder der som fangen Mand.

Og nu hver hykkelsk Ven ham svigter,
Og ham Forseelser paadigter,
Hvorom han aldrig havde drømt;
Kort sagt: Uhørt han bliver dømt.

En ædel Parder blev til Dommer
I Bjørnens Sag af Løven sat.
Snart efter hvert et Kneb han kommer,
Som Ræven havde sig tilladt.
Han finder alle skiulte Snarer,
Og hvert juridisk Ganterie,
Den gode Bjørn var fangen i;
Og dennes Uskyld glad erfarer.

Endskiønt det alt var Aftenstund,
Da han om Klagens slette Grund
Sig havde troelig underrettet,
Han dog endnu til Hove gaaer,
Med ydmyg Bøn, at Fangens Kaar,
Indtil han Dommen skreven faaer,
I Morgen tidlig alt blev lettet;
Da Tingen nu var soleklar,
Han reen af hver en Brøde var.

„Nei,"

„Nei," svarer den høibaarne Løve,
„I Morgen tidlig er for seent.
Naar den Uheldige maa prøve,
En Skiebne, han ei har fortient,
Da bør vi os ei give Stunder
Med at opreise ham igien;
Ei bør Minuter, ei Sekunder,
Til Marter for ham løbe hen,
I Morgen tidlig! Nei, hans Hierte
Bør i en heel udslagen Nat,
(Og livlang er en Fanges Nat!)
Ei lide uformøden Smerte.
Vel kræved' hidtil Ret og Lov,
At han i Fængsel maatte smægte;
Men nu, saa bitter Ovides Rov
En heel Nat sødest Trøst at nægte,
Var uforskyldt at straffe ham,
Og giorde Løvens Hierte Skam.
Fly til den Engstede tilbage,
Som oplyst Konges blide Bud.
Siig: Prøvelsens de sure Dage
I denne Aftenstund randt ud.
Bed Fred og Roe og Glæde haste
Til længe ubesøgte Barm;
Bed eengang ham igien sig kaste

I Søvnens vennehulde Arm.
Og qvægende og fast er Blunden,
Det Trylle-Raab ham luller i:
I Aften blev jeg skyldfri funden!
I Morgen er jeg frank og fri!

* * *

O! mærker dette, unge Siæle!
Naar I engang kan saaret Bryst
Den Himmel-Balsom, Trøst, meddele,
Og skabe Drsvelse til Lyst,
Da bør I ei seendrægtig være.
Til hver Velgierning hurtig gaaer.
Betænker, naar den Hiulpne faaer
Een rolig, een glad Time mere,
Da Eder den Algode vil
End denne Time regne til.

25.

Manden og Aben.

En Mand paa Torvet munter Abe saae,
Som brugbar Færdighed i hundred Fradser røbte.
For ganske artig Sum han Fjanten kiøbte;
Men huuslig Kiv der fulgte paa.

„Hvad?" raabte Konen, „du bortødsler Penge
Paa saa unyttigt Kreatur?
Den er endnu langt værre af Natur
End Naboes overgivne Drenge.
Jo, jo! Nu sidder den saa stille der,
Og som en gammel Mand sig veed at skabe;
Men bi' kun lidt. See, nu den atter er
Den forrige forrykte Abe.
Troe mig, den vil os spille mangen Streg;
Vort gode Tøi den vil i Stykker rive.
For kostbar bliver os den Leeg.
Og for den Ødeland du vilde Penge give?"

„O! Hierte," svarte Manden, „med sit Fias
Den skal for Alvor komme os til pas.
Naar en forstandig Mand sig Fliid vil give,
En Abekat, en Giæk, maa andre nyttig blive."

„En Abe nyttig! nei nu maa jeg lee!
I hvad det galne Dyr end faaer at see,
I hvad man taer sig for, det strax gior alting efter."

„Og just hvad du som værste Feil anseer,
Just denne Drift, i alt at prøve sine Kræfter,
Den rette Grund til god Forhaabning er.
Naar medfødt Virksomhed man ret forstaaaer at lede,
Man sig, ja Publikum, kan megen Gavn berede."

Saa tillidsfuld han taler disse Ord,
At Konen halvveis hans Forsikkring troer.
Hun taug, dog med anstændig Hovedrysten.
Imidlertid hun var i Hiertet lysten,
At skue sligt Experiment;
Og tænkte, det var dog med ingen Ting bevendt.

Først bød han Pigen grønne Erter pille,
Og nu lod lige for lærvillig Abe stille.
Med varm Deeltagning Ceylons Afgud saae,
Hvorledes Fingrene det lille Fængsel brøde,
At runde Fanger kunde Frihed faae,

Dem

Dem hun dog krav med Afskye lugted' paa,
Og i glaseret Gienme hastig strø'de.
At gisre, ak! at gisre ligesaa,
Derefter hans smaa Hænder klø'de.
Og nu fra Erterne advaret Pige gik;
Vor lystige Person, forladt af alle,
Ubunden Frihed fik
Med Efterlignings-Drift til ønsket Verk at falde.

Han piller, og Grimaser gisr,
Og de løsladte Fanger strø'r
I dyben Skaal; ja, da det er til Ende,
Man seer ham op og ned i Bælge-Bunken vende.

Han søger efter grønnen Desertør,
Og naar forlsben Ert er funden,
Han gisr som han af Pigen havde seet;
Saa spodsk, saa haant han trækker Munden,
Som usel Versifex, der læser en Poet.

Nu bør Madamen jo sin Mand for Kisset takke.

Alt Aben Erter pille kan.
Den Brødre har, som kunne snakke,
Men til saa megen Gavn er ei engang i Stand.

Med andet Plukkerie man sysselsætter
Den samme Dag fladnæset Fætter.
Af mangen Silke-Lap, grøn, rød, og hvid, og blaa,
Traad efter Traad han pille maa.
Dem samler Døttrene, og flætter
Saa mangt et buntet Reb, til Skiønheds Pryd
Og længselfuld Tilbeders Fryd.

Derpaa til Syges Tarv man Abens Pund anvender;
Man fly'r ham reeneſt, blødeſt Linnenklud,
Og lærer hans de nydelige Hænder
At trække Traadene forſigtig ud.

Omſider man det ringe Verk ham byder.
Men ingen Stof hans Plukke-Lyſt forſmaaer.
At ſkille ad, han saare vel forſtaaer;
Det ham, som mangen Gniers Arving, fryder,
Naar hvad med ſureſt Møie samlet var,
Han nu til tyndeſt Fnok adſplittet har.

Udvikle knudefulde Seglgarns-Traade,
Derpaa han satte samme Priis,
Som klygtig Hoved i Paris
Paa udløſt Ord af findrig Gaade.

„Hvad

Hvad først var flygtig Smag,
Almægtig Vane bød rodfæste.
I Pillerie med Velbehag
Sad Dyret nu den hele Dag,
Og Manden og hans Naboelag
Foragtet Abe kom til beste.
Ja, hvor den kom og lod sig gjæste,
Den viiste ved fornøiet Appetit
Taknemlig Lyst at plukke lidt.
Som efter Maden os en Koppe Kaffe skienkes,
Der maatte med en Klud paa mættet Abe tænkes,
Og naar den hiem med elsket Herre gik,
Den knuddret Traad til Afskeeds-Gave fik.

* * *

I Unge dette smukt bag Øret burde skrive:
Endog den Feil, een helder til,
Ved stadig Flid og klog Veiledning vil
Uskadelig, ja nyttig blive.
Rodfæstet Drift, det ikke gavne kan,
At gribe haardt med Tvang og Trudsler an.
Et bedre Middel er tilbage;
Den Attraa, som er bleven alt for stærk,
I bør til et uskyldigt Formaal drage.
Da det, som før var Fjas, kan blive nyttigt Verk.

26.

Englen og Hyrden.

Afmattet Pillegrim til gammel Hyrde kom,
Og bad ham hielpe sig et kiøligt Væld at finde,
Samt grønnen Urt, bekiendt som Lægedom,
De stukne Fødder at forbinde.
Med Glæde Faarenes tro Vogter gik;
Og hented' for sin Giæst en herlig Lædskedrik;
Og plukked' til et Maaltid modne Nødder,
Og Stolten Henrik til hans Fødder.
Han bragde det; og nu hans fromme Siæl
Den bedste Skaal, Gud skiænker sine, smager:
Den rene, søde Fryd hans hele Sind indtager,
Den Himmel-Fryd: at giøre vel.
Og hemmelig et taareblandet Øie
Han glad opløfter til det Høie.
„O Herre!" sukker han, „Tak være dig,
Som til dit Redskab atter bruger mig!
Du ei til Fyrsterne allene giver
Den dyrebare Magt, at lindre andres Nød.
Endog en Hyrde qvæger og opliver;
Endog hans ringe Smule smager sød.

„Ja

„Ja disse Nødder kunne lignes
Med dyrest Frugt paa stolten Konges Bord;"
Faldt Pillegrimmen ind med huldе Ord.
„Din Haand og derfor bør velsignes.
Tael, fromme Olding! En taknemlig Bøn
For denne Qvægelse, saa velmeent og saa skiøn,
Til Himlens Herre skal opstige.
Jeg beder da, du frit vil sige,
Hvad du helst ønsker dig. Thi jeg har grundet Haab,
Den Allerhøieste vil agte paa mit Raab."

„Vel om du troer, at for Guds Throne
Din Bøn saa megen Indgang har,"
Gav smilende den Gamle ham til Svar,
„Saa bed den gode Gud da for min Kone."

„Hvorledes?" spurgte skiønsom Giæst igien.
„Jeg skal ei bede for dig selv, min Ven?
Kan Kierlighed saa stærkt i Oldings Hierte brænde,
At du afstaaer Velsignelsen til hende?"

„Ak!" sagde Hyrden, „Elskovs Ganterie
Og lyse Ild er længe nu forbi;
Men øm Medlidenhed min Siæl opfylder,
Ja, Ynk jeg hende indtil Døden skylder.

Bed

Bed da den Høieste, at han forbarmer sig
Og gior min arme Hustrue lykkelig."

„Hun er ulykkelig? Forklar mig dette.
Slig Aabenbaring kan betynget Hierte lette."

„Hvad nytter det? Nok at hun ei
Fremvandrer paa den rette Dydens Vei.
Jeg uden Knur min Byrde bærer,
Og i saa tunge Kaar den Viisdom ærer,
Som for vort Øie blotter ei sit Raad,
Og veier Lidelse saavelsom Daad."

„Ærværdige, jeg Himlen beder,
At han udaf dit Aag vil løse dig,
Vil tage den forlorne Viv til sig.
Det roelig Livets Aften dig bereder.
Du mange Aar endnu, som en udfriet Mand,
Med gladest Siæl Algodhed takke kan."

„Nei, Gud for saadant Ønske mig bevare!
Jeg i dit Løfte seer en Snare.
Hvad den Alseende mig har lagt paa,
Jeg med Taalmodighed, ja freidig bære maa.

I alle Ting han os vor rette Deel tilmaaler,
Han selv bør vide bedst, hvad vore Kræfter taaler.
Han selv bør ogsaa knytte dette Baand,
Som Helved' eller Himmel for os bliver.
Jeg fik min Hustrue af den samme Haand,
Som dagligt mig saa mangt et Gode giver.
Ei Lykkens Tærning-Kast, nei Herrens Dom mig traf.
Jeg i den Viv, jeg valgte, fandt min Straf.
Jeg gierne lide vil herneden,
Med mindre Frygt jeg da kan fare heden.
Til sidste Time vil jeg holde ud,
Og ved forvoven Bøn ei friste Gud."

„Men nu jeg kjender dig fra saa elskværdig Side,
Som god, og gjæstfri, og gudfrygtig Mand,
Jeg frit maa tilstaae, jeg ei fatte kan,
Hvi du skal meer end tusind andre lide,
Og hvi Algodhed dig en Hustrue nægtet har,
Som dine Dyder værdig var."

„Holdt!" raabte Hyrden, „Af mit Øre
Den Smiggers Lyd bør lukkes ud.
Du vil vel ei den Lidende forføre,
At kræve Regnskab af sin Gud?

Dog

Dog kort, min Ven: saafremt du skiønner
Paa hvad en fattig Mand i Dag for dig har giort,
Med slige Fristelser du mig kun ilde lønner.
Tag flux din Stav og skynd dig bort."

„Jeg prøved' dig og fast dig finder;
Til Knur du dig ei lokke lod.
Du snart en værdig Løn for stadig Troeskab vinder,
Og da erfarer ret, at Gud er god."
Ved disse Pillegrimmens Ord forsvinder
Hans laante Skikkelse, og Hyrden seer,
Den Giæst, han pleiede, en Himlens Engel er.
Det blide Lys hans svage Syn behager;
Den faure Skabning Sind og Siæl indtager;
Og ved den vennehulde Stemmes Lyd
Hver Nerve giennemzittrer reneste Fryd.

„Viid, Støvets Søn, det var mod evig Orden,"
Blev nu forklaret Engel ved,
„Om nogen Tid fuldkommen Salighed
Blev Dødeliges Deel paa Jorden.
Nei, varig Fryd og uforstyrret Fred
Bør ikkun hisset oppe findes,
Men Haab om dem ved Troe og Kierlighed
I flygtig Prøvetid herneden alt kan vindes.

Et

Et dydigt, kiærligt, heldigt Ægtepar,
Foruden Bitterhed, en jordisk Himmel var,
Som begges Siel for fast til Livet vilde knytte;
Naar først paa denne Honning de fik Smag,
De kunde frygte för den Dag,
Der vilde kalde dem udaf en elsket Hytte.
Lyksaligt Ægteskab man derfor aldrig seer,
Hvis Sødhed ei med Galde blandet er.
De maa med Fattigdom, med Sygdom disse stride;
De maa Forfølgelse, og disse Misgunst lide;
En ublid Skiæbne skiller hine ad;
Og aldrig bønhørt de om søde Poder bad;
Mens disses Diesteen en tidlig Død bortrykker,
Og Sønners Udyd hines Siel nedtrykker,
Og atter her retskaffen Mand,
Som dydig Kone hist, den bittre Kalk maa
smage,
De smerteligste Kaar, som Gud paalegge kan,
At samles med uværdig Ægtemage.
Een bygger op, den anden river ned;
Den ene raser mod den andens Fred.
Vel ham, som i den pinefulde Prøve
Sig af Fortvivlelse den Trøst ei lader røve,
At den ham lide bød, hans Gud og Fader er,
At evig Kierlighed hans Vaande seer!

Vel

Vel ham, om ei hans Dyd Exemplets Styrke følder;
Om han ei Mages Feil ved egen Feil giengielder;
Om han ei trættes ved en tornet Vei at gaae,
Indtil Ælgodhed selv ham byder stille staae!
Dig ogsaa, kun en ringe Hyrde,
Den huldе Fader prøvet har.
Saa kiær, som salvet Fyrste, du ham var.
Han dig paalagde tungest Byrde,
Og du med faste Fied og villigt Mod dem bar.
Jeg sendes at belønne dine Dyder;
Det Baand, saa længe trykte dig, jeg bryder."
Glad knælte Oldingen, og i de Ord brød ud:
„Fred med min Hustrue! Lovet være Gud!"
Som een der lægger sig til Roe, han sagte
Paa Siden faldt, mens Herrens Sendebud
Udbredte Vingerne og sagde:
„Den Trætte hviler. Lovet være Gud!"
Med majestætisk Flugt han op til Himmels farer;
Den fromme Siel han fører med;
Og Aandernes de lyse Skarer
Lyksnske den til evig salig Fred.

* * *

Fremvoxende, min Hyrde lærer Eder,
I aldrig mestre bør Ælgodheds Raad.
Naar han med mægtig Haand her een fremleder
Til dydig Virksomhed, til ædel Daad, Da

Da tænker ikke, den som heldigt stræber
At gavne Brødrene, hans Yndling være maa;
Den som velsignedes af rene Læber,
Med største Velbehag han skuer paa;
Nei, den som ligger der i lønlig Qvide,
Unyttig og forladt, ham bliver lige kiær.
Med samme Fader-Siæl, han denne taalig lide,
Og hiin en Helte-Gierning ove seer.
En herlig Løn for den, som med utrættet Iver
Det Gode virker, er bereed;
Men den, som tillidsfuld sig til sin Gud hengiver,
Naar daglig Qval han har at stride med,
Som i hver Lidelse sin Prøve kiender,
Og smiler til hvert Kors den bedste Ven ham sender,
Han er den større Helt; en rolig Død
Hans Siel opløfter i hans Faders Skiød.

27.

De to Nattergaler.

Da Philomeles Datter alt blev stor,
Den gierne lod sin Qvad i Haugen høre.
Derom den gamle Moder talte Ord,
Som ikke var' Musik i Mammesellens Øre.

„Bliv, Kiære," sagde hun, „i lønlig Skov;
Der lyde høit din unge Stemme.
Mon du ei synger til din Skabers Lov?
Den vil han nok af lønlig Busk fornemme.
Naar du til Mennesker saa dristig vover dig,
Saa let du blive kan ulykkelig."

„Ak!" svarte Datteren, „det dog saa mange glæder,
Naar jeg i tykken Lind min lille Vise qvæder.
Da er det overalt saa stille og saa tyst!
Og da den eene tit den anden be'er betragte,
Hvor stærke Toner den Algode lagde,
Hvor sødt et Orgelværk, i et saa lidet Bryst.
At høre Herrens Priis er jo ufkyldig Lyst."

„Jo,

„Jo, jo, du i hans Priis din egen Roes vil nyde,"
Faldt den erfarne Moder ind.
„Forfangelighed gior dig blind.
Du troer Tilhørerne at fryde;
Men deres Bifald dig har tagen ind,
Og snart du vil den Daarlighed fortryde."

„Det sikkert ingen Fare har;
Mig alle jo med Vellyst høre.
At de mig vilde Skade gisre,
Det utaknemligt, skiændigt var.
Nei, Moder, jeg dem bedre kjender.
I disse smukke Folkes Hænder
Jeg gierne torde mig betroe.
Hos dem, som saadan Andagt vise;
Som i min Sang en Skaber prise,
Hos dem saa tryg jeg kunde boe."

„Bedaarede, du vil erfare,
Din Moder talte alt for sandt.
Saa mangen een den værste Snare
I foregiven Fromhed fandt.
Den Skielm, som haaber dig at fange,
Saa rørt som alle andre staaer,
Og priser Gud i dine Sange,
Til Tossen han i Garnet faaer."

Den Unge vilde dog endnu i nogle Dage
I Haugen denne Frihed smage,
Som hidtil havde giort den vndt og glad.
Den blev, hvor meget end den Gamle bad.
Men først begierlig at behage,
Den lod sig af Nysgierighed indtage;
Den voved' sig nu allevegne med.
Een Aften saae den konstig Stjerne
Sat paa et Bord. Saa meget gierne
Den vilde see saa ny, saa stor Mærkværdighed.
Af glad Henrykkelse den glemte Sangen,
Og kom, og skued', — og blev fangen.

* * *

Den unge Skiønne mærke sig
Af Nattergalens Skiæbne nyttig Lære.
Jo meer paa sødest Ynde hun er rig,
Jo mindre bør hun vovsom være.
Om hun ved fielden Skiønhed og Forstand,
Ved heldigt dyrket Gavn ret glimre kan,
Og med sit Syn, sit Pund, den store Verden fryde,
Da vil hun Roes, den Stoltes Nectar, nyde.
Men det, hun holder for uskyldig Lyst,
For hendes Dyd kan blive grusom Fare.

Den

Den Møe, som ofte roses, i sit Bryst
Sig uafvidende faaer lagt en Snare.
Til denne ufølt Smiggers Tant
Det uerfarne Hierte bliver vant;
Hun Bifalds Honning ikke mere
End anden Livets Ophold kan undvære.
Det da forvorpen Knægt at nytte veed,
Roestørstig lille Giæk at vinde.
Han dyrker hende som Gudinde,
Og ydmygt krybende han naaer sit Øyemeed.

Vel da den skiønne, men beskedne Pige,
Som med sit Hiertes Bifald er tilfreds;
Som ikke vil formørke sine Lige,
Men bliver inden for en snevrer Kreds;
Som lytter kun til redelige Venner,
Der kiærligt danne hendes unge Siel!
Hun faaer den Løn, som reneſt Dyd fortjener:
En værdig Elsker bliver hendes Deel.

28.

Ridehesten og Bondemæren.

Et af de usselste af Sællands Landsbye-Kræke,
Lig Kamtschadalens Kisre-Hund,
Foruden Kraft, foruden Tække,
Ved Ridebanen stod en Morgenstund,
Saae her en Hest i Kredsen rende,
Hist een alt efter Dandse-Regler gaae,
Og der een klippefast for Skud og Fane staae;
Kort sagt: vor Bondemær den hele Skole saae.

„Nu," sagde den, „jeg maa bekiende,
At i de Narrerier uden Ende
Saa raske Beester roeligt finde sig,
Den Taalighed er ubegribelig.
De skulde, Drolen! ikke narre mig.
Hvad, for en Ufærd! kan en Karl forlange mere,
End at jeg løber alt hvad jeg formaaer,
Og paa et Tver flux stille staaer?
Foruden al den Stads man sligt kan lære.
Men Tingen er: de Folk har Løier af,
Et stakkels Dyr med Lapperie at drille.
Naar J dem smukt et Drag paa Snuden gav,
Saa fik de andet at bestille."

„Viid,

„Vild, Uforstandige," udbrød en ædel Hest,
„De Øvelser, du i din Dumhed vrager,
Og kalder ufornødne Plager,
Vi af Erfarenhed bedømme bedst.
Hvert Øie med Forundring og med Glæde
Os seer med Fasthed, Kraft og Yndighed frem-
træde.
Som feigest Faar du løb din Vei,
Naar du Kanoners Torden fik at høre,
Og saae en Bosniak at vilde Konster gjøre;
Men øvet Hest forfærdes ey.
Den hver en Fare med sin Rytter deler;
Hans Mod end Gangeren besieler;
Den gaaer til blodig Strid, som til en Dands;
Den glædes i sin Herres Seierskrands.
Men ogsaa, veiledt af sin Rytter,
Den sig for Snublen bedre hytter;
Af Tømmen selv den tro Advarsel faaer,
Og sikkert paa en slibrig Bane gaaer.
Ja, Daare, denne Tvang, vor Ungdom lider,
Derefter gavner os til alle Tider.
Jo mere øvet Hesten er,
Jo høiere den holdes og i Værd.
Naturens Konge selv erkiender,
Næst efter ham den ædle Hest fortjener

Den første Plads; mon i den Dom han seer
Til en ubrugbar, treven Bondemær?

* * *

Hvad Hesten om sin egen Skole sagde,
Paa Eders, mine Børn, anvendes bør.
De Undervisninger, I stundom lidet agte.
I som Velgierninger taknemlig maa betragte;
Den Tvang paa Livstid eder Nytte gisr.
Vel oplært, vel opdragen Ungdom ene
Befordring haabe kan og Hædersnavn.
Mon nogen vel, som Mand, med Roes kan Staten tjene,
Der ei, som Barn, blev vant at gisre Gavn!
O! hvor lærvillig Dreng, hvor flittig lille Pige
Er alle Gode dyrebar!
„Agtværdig er den Slægt, "de sige,
„Som slige haabefulde Poder har."
Ja, eders Videnskab og gode Sæder,
Alt hvad I elske høster Frugter af.
I lønne rigeligt med Lyst og Hæder
Det Par, som Eder Liv og øm Opfostring gav.

29.

Faaret og Svinet.

Med Spot det vilde Svin paa ubevæbnet
Faar
Saae ned. „Du andre Dyr til Rov blev givet,"
Var Beestets Ord. „At redde Livet
I voldsomt Overfald du ei formaaer.
Jeg ikke større Usling kiender;
Du mangler Horn, og Klør, og Tænder;
Du intet har dig at forsvare med;
Du seer med hvert et Fied den glubske Ulv dig true.
Men her skal du to raske Tænder skue;
See, dem hver Rover skrækkes ved.
Herr Ulv med dem jeg skulde saa modtage,
At Lysten ham forgik, mit fede Kiød at smage.
Men du, Elendige, kan ikke værge dig.
Din Rolle, stakkels Faar, er alt for jammerlig."

„Min Rolle," svarte Faaret, „har jeg ikke
Af eget Valg. Naturens Fader var
Den som mig nægtede de Vaaben, andre har.
Men viseligen veed han alting at beskikke.

Det bedste gav han mig at sikkres ved:
Han skienked' mig, hvad ædel Siæl kan røre,
Den reneste Uskyldighed,
Han mig begavede med Evne Gavn at giøre.
Formedelst begge Dele, jeg i den,
Som eder alle overvinder,
I mægtigt Menneske, oprigtig Ven,
Og i hans Vælde ønsket Tryghed finder.
Han Føden viiste mig paa Eng og Overdrev,
Og baade Karl og Hund min Vogter blev.
I sikker Sti jeg leer ad Ulvens Tænder.
Og i den haarde Vintertid,
Der nægtede min Tand den mindste Bid,
Han sørger for, at jeg ei Mangel kiender.
Med Uldens Overflod jeg derfor lønner ham," —

„Og tit," faldt Svinet ind, „han æder dine Lam."

„Dem yder jeg som Skat. Tilmed det maa saa være,
Umindskket Yngel ei med mig sig kunde nære.
Med Skaansel Menneskket min unge Afkom ta'er;
Ugierne han vort Tal forringer.
Hvert Lam i sin Tid jo i Uld ham Fordeel bringer.

Saa

Saa om, i Sandhed, Ulven ikke var.
Forladt af Menneſket, i fiorten Dage
Ei ſtørſte Hiord beholdt et Lamt, et Faar tilbage.
Af tvende onde Ting den mindſte vælges bør.
Ja, heller han, ſom vel imod mig gisr,
Maa tage mine Lam med Maade,
End at jeg lever af hver Rovers Naade.
Mon de til fedeſt Græs og klaren Søe
Vil ſikkert lede mig og mine Unger?
Mon de om Vinteren mod grufom Hunger
Vil daglig række os det gode Høe?
Men det gisr Menneſket. Vi ham ſom Offer ſkylde
En Deel, der ellers maatte Ulven fylde,
Om ei af Sult og Kulde døe.

* * *

Den Værgeløſe være uforſagt:
Med ſand Uſkyldighed, med Flid at gisre Nytte,
Han altid finder Ædelmod og Magt
Bereed, mod Vold og Rov ham at beſkytte,
Men om den gavnefulde Arm
Hans ædle Værge ſtundom ſkulde kræve;
Taknemlighed da gløde i hans Barm,
Og hver en Kraft til ſkiønneſt Giengield hæve!

30.

Moderen og de tre Døttre.

Paa lange Reiser strøbsom Søemand foer.
Med Konen han tre Døttre lod tilbage.
Hun var sin Mand en daarlig Ægtemage,
Og Børnene hun var uværdig Mo'er.
Saa slem var ei hiin grumme Qvinde,
Der faldt i Jobs det bittre Lod.
Den slebne Tunge saared' Ven og Fiende,
Den baade slog med Ægg' og Od.
Hun reiste sig med Morgenstunden
Til sin den kiære Syssel, Pjat;
Og lod med Tidens Snelhed løbe Munden
Langt ud i mørken Nat.

De Gamles Lyder let de Unge kan anstikke;
Exemplets Magt er meest i Udyd stor.
Ak! Børn som Svampe i sig drikke
Forældres slemme Ord,
Og vænne sig til deres galne Skikke.
De aldrig trætte Kiævers Støi
Blev saud Fornsdenhed for disse Døttres Øre.
Saa længe maatte de uafbrudt Sladder høre,

Til

Til selv de øvede lærvilligt Snakketøi.
Og snart saa rask de rørte Munden;
Der ingen Haspe kunde følge med.
Ja, i en Kappe-Striid, om Tjaddre-Færdighed,
Fra Moderen maaskee de havde Prisen vunden.
Naar hun engang dem ene lod,
(Hun maatte vel i visse Øieblikke;)
Den lille søde Kiæft paa ingen stille stod;
De sad hver ved sin Rok, men nændte ikke
Den tørre Traad engang at slikke,
For ret at bruge snakkesalig Mund
I gyldne Friheds korte Stund.
Hun døde. Moders Tab med Vemod at begræde;
Er Døttres Pligt,
Men disse faldt det vanskeligt
At skiule deres Siæle-Glæde.
Det Monopolium var faldet bort,
Hvorved de kom saa tit til kort;
De fra den grumme Kiæft var bleven frie,
Som for at tjaddre selv bød hele Verden, tie!

* * *

Jo, mine kiære Børn, om Livets Herre vil,
Kan selv engang Forældre blive.
Erindre da, som Unge handles til,
De og de Gamle Giengield give.

Af

Af slet Opdragelse det stedse Straffen var,
At Barnet lukkede sit Hierte
For den, som det kun Udyd lærte.
En sønlig Kierlighed vor gode Skaber har
Indplantet i de skyldfri Poder,
Saa til alvorlig Faer, som til den ømme Moder.
En medfødt Drift dem byder holde af
De tvende, som dem Livet gav.
Men denne søde Drift, hvis Grund de ikke kjende,
Med voxende Forstand hensvinder og forgaaer,
Og første Lue hører op at brænde,
Naar den ei daglig Føde faaer.
Agtværdighed bør i Forældre findes,
Som til de Unges Hierte ville bindes.
Ja skal den kiære Afkom holde fast
Ved den Hengivenhed, den saa ugierne bryder,
Da see den ei hos Eder stygge Lyder,
Da troe den Eder fri for skiændig Last,
At lønlig Afskye ei hiin ædle Lue slukker,
Der alt i Vuggen brød i søde Kiærtegn frem;
At hellig Kierlighed, ei skamfuld Medynk, sukker,
Naar Herrens Engel kalder eder hiem.
Men væ, o! væ den Uskylds frække Røver,
Som egne Børn ved stygt Exempel øver

I leden Udyd! Han med egen Haand
Opløser Blodets dyrebare Baand;
Til grum Fordervelse han sine Poder leder,
Men i sit Verk sig selv en Straf bereder.
De som han dannede til Synd og Skam,
Men hvad han lærte dem, vil pine ham;
Og der, hvor gode Børn i Graad henflyde,
Ved Dødens Komme, vil forønsket Tab dem fryde.

31.

Faderen og de tre Døttre.

Min Læser kiender alt en Sømands Ægte-
mage,
Som han med trende Døttre lod tilbage,
Da han paa lang og vovsom Reise drog.
Hans sladdervurne Hustrue Døden tog.
Han kom, og hendes Afgang hørte,
Og stakkels Kones Tab hans Hierte rørte;
Dog var den vundne Frihed ogsaa sød.
Men hvad den Kunst angik, hun kunde,
Da med den Salige den ikke var uddød.
For een Kiæft overfaldt ham nu tre Munde,
Hvis seie Sladder-Traad ei Bud, ei Bøn afbrød.
Trefoldig Jadder lød for Manden,
Som om han paa en Galla-Dag
Stod midt i Stats-Kareters Brag
Ved Stranden.
Han sig betog til hastig Flugt,
Og siden med sig selv i Stilhed overlagde,
Hvorledes han med Tvang og Tugt
Til Roelighed de trende Qværner bragde.

Først

Først een af dem blev sat
Hos Døv og Stum Madam, som Tjenerinde.
Han tænkte: den som intet Svar kan vinde,
Vil kiedes af den frugtesløse Tjat.
Men spildte Sladderfken end mange skiønne Ord,
Det hende dog kun lidet rørte.
Hun sin Veltalenhed med egne Ørne hørte,
Og denne Trøst var stor.
Men større var den Fryd, at føre Talen ene;
At Munden havde frieft Leeg,
Mens hiemme Søfter Søfter overskreeg.
Langt bedre var det hos en Døv at tjene,
End sidde ved sin Faders Bord,
Og ængstlig tælle sine Ord.
Tilsidst endog til Got hun bedre lagde:
Den Døv og Stumme blev en talende Person;
Hvad denne ved et Nik, en Mine, sagde,
Udførte Pigen flux til en Oration.
Hun laante hende mangen Tanke,
Paa hendes Vegne haranguerte Folk,
Saa at, ved alt for heldig Tolk,
Den Døv' og Stumme blev den største Sladderhanke.

Det lige galt med de to andre gik,
Som Faderen beholdte hiemme.
Vel meente han, det blev en Klemme
Paa begges onde Skik,
Naar lige sleben Kiæft og lige Nybo'ers Stemme
I Feide laae hvert Øieblik.
Nei, ingen lod sig af den anden tæmme,
Og ingen af dem Overhaanden fik.
„Hys! hav Barmhiertighed med mine Øren, Stine!"
Saa raabte een.
„Men ti' dog," skreeg den anden, „ti' dog Mine,
I Pokkers Skind og Been!"
Saa begge to, Trods for hinandens Næse,
Blev med atrættet Sladder ved,
Og aldrig kom til Roelighed,
Før de var begge lige hæse.

Med Sorg den gode Fader saae,
At standse Last midt paa dens brede Bane,
At fælde Kiempen, gammel Vane,
Ei nyttede at tænke paa.
Nei, alt for mægtig Drift at dæmpe,
Udfordrer megen Konst og Lempe.
Man seiler ikkun med den halve Vind,
Ei stik imod forvendte Pigers Sind.

Paa

Paa Venners Raad til værdig Frue
Paa Landet sendes hver en Datter ud.
Der faaer hun dette strenge Bud:
Hun skal i Gaardens Spindestue
Hver Aften sidde ved sin Rok,
Og tale spindende for en opmærksom Flok.
Indtil den Time slaaer, hun holdes i Arrest,
Og blader i hvad Bog hun synes best.
Hun deri sig skal noget Got oplede,
Hvormed hun kan for Pigerne berede
En herlig Ørenfest,
Ei med sædvanligt Pjat og Hovedstads-Fadæser,
Men kun med Krøniker, som hun om Dagen læser.
De dertil faaer fra Kiøbenhavn
Fortællinger, man til vor Ungdoms Gavn
Har oversat; hvad kyndig Ven angiver
Som nyttig Læsning, flux dem tilsendt bliver.

Nu efter daglig Roe hver Mund desbedre gaaer.
Fortælling paa Fortælling Stuen faaer.
Af Kilderne de øse nu saa meget,
Der bliver ingen Plads for deres eget.
Som Søstre de hverandre Avnen bød';
Nu deres Auditores Kiernen nød'.

Docenterne saa jævnt fik bedre Smag;
Hver af dem sidder der den lyse Dag,
Og lig en flittig Bie, der Honning søger,
Med kritisk Valg ransager sine Bøger,
Bortlader Følsomheds den vamle Snak,
Og Børne-Dialogers Hakkomak.
Nu af de ævre Læber skiære, søde
Fortællinger, og lækkre Fabler fløde;
Nu i historisk Grød hver Aften gleed
Saa mangt et Peberkorn af Lærdom ned.
Tildsidst den lille Menighed blev kræsen,
Og tænk! ved Ugelspeil de rynked' Næsen;
Der ingen blev af Løgtemanden kys't;
Kort hos hver Landsbye-Møe det blev i Hiernen lyst.
De kiendte nu, og følte, til et Hierte,
Og gierne gav' sig til at luge det;
Og af mangt yndefuldt Exempel lærte,
At elske Dyd er baade sødt og let.

Men den, som til de andre taelte,
Selv meest ved deres Underholdning vandt.
Hun i de Lyder, som hun malte,
Beskiæmmet tit sin egen fandt.

Naar

Naar hun ved slig en Feil i sin Fortælling rørte,
Af Selvbevisthed rød hun blev.
Hun stammende da sine Ord fremførte,
Og al den Fnisen hun i Kredsen hørte,
Paa kundbar Svagheds Regning skrev.
Med Sladders Revselse hun smukt taug stille;
Men sligt i Talen sig ei altid glemme lod:
Da Snakketøiet ogsaa stille stod,
Mens Kinden farvedes af Blusnings Purpur-Flod.
Hun følte det saa tit; hun engang satted' Mod,
Og for ved Vanens Levning sig at skille,
Hun valgte helst en Text, der giorde Nar
Af denne Daarlighed, som fordum hendes var,
Og glæddes ved, sig selv, som Mønster at fremsætte,
At naar man vil, man sine Feil kan rette.

Den ene Søster til den anden skrev,
Og dennes Bedring hines Spore blev.

Nu ogsaa velsornsiet Frue
Formilder omvendt Synders Kaar.
I hendes Naades Barneskue
Om Dagen hun sit Lære-Embed faaer.
Og omendskiønt den rynkede Fransøse
Slaaer Supplementer paa sin Næse,

Og anker paa fornærmet Værdighed,
Da saa petite fille taler med,
Maae Søemands-Datteren dog blive,
Og Børnene paa dansk en Undervisning give,
Der nok var vel saa sund, skiønt mindre fiin,
End Madam Beaumonts Magazin.
Om hendes Udtryk end saa elegant ei løde
Hun talte ærligt Hiertes Sprog;
Og samlet havde hun af mangen udvalgt Bog
For unge Siæle kraftig Føde.
Endogsaa Fruen selv tit sad den halve Dag,
Og hørte hendes Præk med smilende Behag.

Saaledes alle tre oprigtig Yndest vinder,
Og Faderen i dem tre Engler finder,
Hengivne til saa ofte skildret Dyd,
Og hver sin Herregaards, ja Egnens Fryd.

Nu deres Prøvetid var omme;
Og da lykkalig Olding samler dem,
Og vil sin Alders Glæder føre hiem,
I Bryllups-Klæ'r der sees tre smukke Mænd ankomme;
Hver af dem beder sig til en forsmukket Brud
Een af de sieldne Lærerinder ud.

O!

* * *

O! lægger, unge Sæle, lægger Mærke,
Til min Fortællings Hiemeed.
I hvor indgroede og stærke
De Lyder være kan, som man lod finde Sted,
Man aldrig Haabet bør opgive.
Hvor veed man, at man har hvert Middel brugt?
Den, som man ei med voldsom Tugt
Har kunnet udaf Udyds Arme rive,
Maaskee med Lempe dog tilbagevindes kan,
Og blive hæderfuld og nyttig Mand.

32.

Ræven, Ulven og Haren.

Ræven med sin Svoger, Ulven, gik
Ud paa Slætten at spadsere.

„Tøv kun," raabte hiin, "et Øieblik;
Strax jeg skal paa Slætten være.
Jeg et Aftensmaaltid seer;
Vil du bie lidt, min Giæst du er."

Ulven svarte med spidsfindigt Smiil:
"Om du først vil os hiin Hare hente,
Kan jeg efter Maaden længe vente.
Skyder du end paa ham som en Piil,
Vil han dog for snart sin Fare kjende,
Og fra Mester-Kokken rende."

„Rigtig," sagde Mikkel, „dersom jeg
Vilde som en Ræv ham Redsel volde.
Men du her skal see en artig Leeg;
Han skal mig for ægte Fætter holde.
Jeg til Hare danner al min Krop
Og min lette jævne Gang til Hop."

Mel-

Mellem Benene han Rumpen slog,
Forrest Pote halvveis til sig drog,
Og med idel korte Spring fra Ulven tog.
Tit han sig med spidset Øre sætter,
Lytter, som han hørte Hundes Skraal.
Saa, umistænkt, Skielmen naaer sit Maal;
Morten seer med Glæde munter Fætter.
Men i kierlig Favn formeentlig Ven
Er paa engang grusom Ræv igien,
Drikker Blodet med de falske Læber,
Og til lovet Fest sit Nov bortslæber.

* * *

Naar en listig Spidsbub vil besnære
Ærlig, men eensoldig Mand,
Skaber han sig, som han kunde være
Redelig, godtroende som han.
Henrykt drømmer sig det gode Hierte
I den andens Bryst en TvillingeBroer.
Men det lærer snart med Smerte,
Falskhed bag de fromme Læber boer.

33.

Ulven og Hunden.

Den glubske Ulv med glad Forundring saae,
Hvor heldig Maske Ræven sig tog paa,
Hvor vist han napped' den bedragne Hare.
Med opvakt Harme tænkte han:
O! kunde jeg nu svoren Avindsmand,
En Hund, dog lægge samme Snare!
O! kunde jeg saa efterligne ham,
Og mig som Kamerat ind i hans Tillid stiæle.
Hvor skulde Knægten da faae Skam!
Hvor sødt det var det nidske Skarn at qvæle!

Den Farce Nat og Dag vor Ulv i Tanken har.
Hans Ønske Lykken syntes selv at føie.
En Aften da han alt paa Fouragering var,
Han paa en Jæger-Dreng fik Øie,
Som Messing-Halsbaand til en Mynde bar.
Han gaaer paa Drengen løs, og denne uden Værge,
Ei tænkte paa det Baand at bærge,
Men slængte det, imens i knuddret Eeg
Han klavred' op. Det var en funden Leeg

For

For Ulven. Med sit Rov afsted han farer,
Sin Hustrue Planen aabenbarer;
En hielpsom Haand hun laane maa,
Og Hundens Attribut han lykkelig faaer paa.
Men Ræven selv i Konst at overgaae,
Den Tanke smiggrede. Den lange Rumpe
Herr Mikkel skaanede for mindste Meen,
Han var Kujon. Men af paavælted Steen
Lod Ulven sin med Mod, ja Glæde stumpe.
Han lidet sig om Tab og Piinsel brød,
Der lovede forhadte Hundes Død.
En Hale være kiær; dog Hævn er mere sød.

Tusmørket med sit Floer nu Skov og Mark
bedækker,
Og alt for skarpe Øine svækker,
Da Ulven med sit Baand og stumpet Krop
I tryg Fortroelighed fremtriner for Pasop.
Sig til hans Venskab at befale
Han loggred' med den stakkels Rest af Hale,
Og var saa vever og saa vennehuld,
Af Hunde-Bonhommie saa fuld,
Han havde ganske vist Pasop besnæret,
Hvis ei Pasop det havde været.

Men

Men denne lod kun Skielmen komme nær,
For ham des vissere at tage.
„Tænk ikke,“ sagde han, „et saadant Drog jeg er,
Der lader sig af enkelt Sands bedrage.
Enfoldig Hare nok bedaares kan
Af usselt Ligheds Syn; men Hunden kjender
Lidt bedre disse lumske Venner.
Med al din grumme List du er dog kun en Nar;
Forgieves du din Hals i Baander presset har,
Forgieves du med stumpet Rumpe løber;
Din Lugt, forvorpne Dyr, din Ulve-Lugt dig røber.“

Saa sagde han, og fat paa Skjelmen tog,
Og denne sig med Nød hans faste Nap unddrog.
Paa ængstlig Flugt han traf Originalen,
Hvoraf han var ulykkelig Kopie.

„Hvad Tilstand,“ skreeg hans Ven, „maa jeg
dig møde i?
Hvor Pokker har du giort af Halen?
Jeg veed, at du en Smule slugen er;
Du lod den vist i Pant paa Spilsqvarteer.
Men dette Halsbaand da? Til Maskerade
En Pudel dig den Stads for afbidt Rumpe gav,
Og siden har man vist dig af.“

„Ak!“

„Ak!" raabte Ulven, „Spot og Skade
Maa altid følges ad. Vild da, din Harejagt
Har mig i denne Vaande bragt.
Jeg ogsaa Hunden narre vilde,
Ja Ræven selv i Paasund overgaae.
Det slemme Baand jeg fandt, med Piinsel fik det paa,
Og offred' Rumpen selv. Den skiendig gik til spilde.
Jeg tænkte den Pasop at blive ganske lig;
Men ak! alligevel den Knægt strax kiendte mig."

„Den Skiebne bør hver Giæk erfare,
Der ligner vaersom Hund med tosset Hare,"
Gav Mikkel ham til Svar. „Det taabelige Drog
Ei veed, en ukjendt Ven bør drøftes nøie.
Den svede Pasop er mere klog,
Han sætter ingen Liid til let bedraget Die;
Den kun paa samlet Sands forlader sig.
Ved tavse Venskabs Tegn du blev mistænkelig;
Og Ulvens egen Lugt tilfulde røbte dig.

* * *

Hvad baade Hund og Ræv til Ulven sagde,
Min Søn læs nok engang, saa har du en Moral.
En fremmed Mand du aldrig skal
Paa blideste Aasyn troe og agte.

Naar

Naar han med tryggest Aabenhiertighed,
Som prøvet Ven, sig til dig vender,
Da er det ingen Feil, en Tvivl at give Sted.
Betænk, han dig ei heller kjender,
Og dog omfavner dig med mange sleedske Ord,
Og kalder dig sin søde Broer!
Kun langsomt Venskabs ægte Plante groer.
Kun den der er en Giæk, og den der vil besnære,
Mod den Udrøstede kan strax fortroelig være.
Nei, prøv ham. I det Bryst som sig saa aabent
teer,
En Skjelm forborgen er.

34.

Jagthunden og Huushunden.

En Hund af ringe Art laae for sin Herres Huus,
Og lod sig mageligt af bliden Solskin slikke.
En modig Stover kom, og hiin undlod da ikke,
At hilse Fætteren med venlig Snuus.

Med ærlig Høflighed vor Huushund vilde
Behilse Stoveren. Men denne hoved' ilde
Saa stor Fortroelighed, og snysende han skreeg:
„Tre Skridt fra Livet! — Ædelt Dyr, som jeg,
For meget vilde tabe paa sin Ære,
Om det tillod et Beest, ligt dig, saa frit at være.
Vel er du Hund, som jeg; det ikke nægtes bør;
Men det er ogsaa alt. Og at vi er' lidt lige
I Skabning, det vil intet sige.
Det Æt, man stammer af, og mærk: den Gavn man gior,
Den store Rolle, som man faaer at spille,
Bør tages i Betragtning. Byrd og Blod
Og vigtig Tieneste, og Færdighed og Mod,
Vil stedse Stoveren fra nedrig Køter skille."

„Ak,

„Ak, Herre Gud!' gav haanet Dyr til Svar.
„Fordi du prægtig Halsbaand har,
Vi er' hverandre kun en Smule lige!
Kom med. Om alle Mennesker ei sige:
Der gaaer to Hunde, vil jeg have tabt.
Nei, Gud os ganske eens har skabt.
Det Blod angaaende, hvormed I bramme,
Da er det rødt som vort. Og naar
Af Ræv'ns Tand I det aftappet faaer,
I skal nok see, det røber ædel Stamme!
Ei heller med det Gavn, du gior,
Du over mig dig høit opløfte bør.
Du for din Herre kan et Rov opjage,
Og jeg er Skildvagt ved min Hosbonds Dør.
Du dig i Kast med Mikkel vove tør,
Og jeg paa Tyve fat tør tage.
Jeg vover og mit Liv og Blod;
Jeg lige trofast er og viser lige Mod.
Du dig med større Rolle pryder,
Fordi paa viden Mark du holder Jagt,
Men var jeg end i Lænke lagt;
Saa længe paa min Post jeg troelig giver Agt
Og alle sove trygge ved min Vagt,
Din Rolle ikke meer' end min betyder.
Dog gjerne tilstaaer jeg, du er stor Hæder værd,

Jeg

Jeg dig som første Mand blant Lige vil betragte;
Men sig, om derved du berettiget er
Os andre haanligt at foragte?"

„Saa tilstaae ogsaa du, at det er Daarlighed,"
Faldt kranket Hovmod ind, "I vil os lige være.
Det Værd, du selv indseer, en Jagthund fødes med,
Hans Byrd, alt fører ham paa sikker Vei til Ære.
Hvor tør gemene Hunde da paastaae,
Naturen selv til Trods, at de vor Høide naae?"

„Den Dyd, du med til Verden bringer,"
Saa svarte Phylax ham, „har du for got Kiøb, Broer.
At du fik den saa let, din Rang forringer;
Med uforhvervet Værd gior dig kun ikke stor.
Dernæst du ædle Helt bør vide:
Sligt Arvegods faldt og paa vores Side.
Foragtet Hushund fødes ogsaa jo
Rask til sin Vagt, og elsket Herre tro.
Der er vi qvit. Men disse Færdigheder,
Som dig fra Ungdom af til Hæders Bane leder,
Er ingen Skiænk af en partiisk Natur.
Du dertil Dannelse behøver,
Det Menneske har kaldt Kultur;
Naar Jægeren dig ei med Sult og Pidsken øver,

Du neppe duer til at finde Harens Spoer.
Ikkun Optugtelse hver i sit Fag gior stor.
Ved den jeg lærer Ting, som du, med større Kræfter
Og al din Hurtighed, mig ei saa let gior efter.
Lad os da ikke prale med vor Byrd;
Vi er' med den allene usle Dyr.
Naar ingen Mester over Sands og Nemme;
Naar vi ei hørsomt lytte til hans Stemme;
Vi vil vor egen Fødsel skiemme.
Min Herres Naboe har een af din adle Slægt,
Det er en doven og unyttig Knægt,
Som neppe kan en Kattekilling jage;
Som paa sin Pude ligger hele Dage;
Som naar han Kiær og Mosse for sig saae,
For vaade Puselanker vilde frygte,
Og mærked' han, at takket Hiort der laae,
Med krympet Hale hiemad flygte.
Hvorfor? Udyrket blev hans gode Lugt;
Hans Mod ei Spore fik, hans Fødder bleve stive.
Han fødtes til — en Klodrian at blive;
Thi hvad er adel Byrd foruden adel Tugt?

* * *

Min unge Ven, for ofte vil du høre
Om Fortrin hele Stænder Trætte føre.

Hvad

Hvad er det Klogeste? Dom aldrig i den Sag;
Uafgjort bliver den til Verdens sidste Dag.
Een Statens Borger dog bør ikke paa den anden
Med Haan og Hovmod skue ned.
Det sande Fortrin følger ei med Standen;
Den ægte Hædersværdighed
Indskrænker ene sig til Manden;
Og han ei vinder den ved arvet Navn,
Men kun ved Dyd og Kraft, anvendt til andres Gavn.

35.

De forvildede Drenge.

I vilden Skov
Tre raske Skoledrenge,
Som nød tvetydig Gave, Lov,
Sig tumlede og sprang saa længe,
Saa ubetænksomt flakked' om,
Indtil fra hvert et Spor af banet Vei de kom.

De søgte efter Fugle-Reder;
Børnlille, denne Jagt er Fjas.
Den mangen vakker Knøs forleder,
At stjæle sig fra hædrende Parnas.
Og hvem fra Muserne sig lister,
Ham slipper og de gode Ni;
Og neppe bliver han Magister,
Undtagen i
Den frie Konst, Dagdriverie.

Og just da ingen af dem kunde finde
Den Vei, der bragde dem,
De alle tre paa eengang fik i Sinde,
At haste hiem.

De

De ikke veed, hvorhen de sig skal vende
Og raaber med een Mund: „Kom lad os gaae;
Vi her ei længer' tøve maae."
(En gammel Læser leer, og siger: „Man kan kiende,
At det var' Drenge. De vil rende,
Naar alting be'er dem stille staae."
Men, gid det var kun Børn, der handle saa!)

Først var de kun et lille Gran besippe'd';
Men da de længe op og ned
I skummel Skov forgieves havde trippet,
Besippelsen blev Ængstighed.
De yngste to i sær, af Redsel blege,
Om Hielp til Jord og Himmel skrege,
Og snart blev Frygtens Skraal
Fortvivlelsens det fæle Vraal.
Alt som de hulker, brøler, beder,
Paa een og nu paa anden Kant
De atter efter Veien leder;
Men ei den mindste Fodstie fandt.

Den kloge tredje til dem raaber:
„Hvor længe vil I rende der som Taaber?
I ved at vanke hid og did
Allene taber Kraft og Tiid.

Jeg ligefrem min Kaas vil styre,
Og da jeg Skovens Grændse naaer."
„Ak!" svare de forsagte Fyre,
„Hvad, om du længest Vei nu gaaer?"

„Om det end var en Miil, ja meere;
Hvad siger det? Paa Skoven maa der Ende være.
Og denne, troe mig, finder jeg,
Naar jeg kun følger lige Streg."

Hans Tillid Mod de andre giver;
De trøstig vandre lige til,
Og snart de have vundet Spil.
Nu mørk og rædsom Skov sig viser
Alt mere, mere lys for dem;
Alt hitter muntert Die hiem,
Og glad de to Kam'raten priser,
Hvis faste Sind og snilde Raad
Dem var en Ariadnes Traad.

* * *

Min unge Ven, i Mishigheder
Bliv fast ved Ærlighed, og frygt kun ei.
Du korteſt, visſeſt dig af Faren reder,
Ved kiæk at gaae den lige Vei.

36.

Rotten og Hunden.

„Nidding!" skreg Rotten, da bieffende Hund
Vendte fra Striden med Katten tilbage;
„Rigtig nok denne stint skiæggede Mund
Under Barberingen Skade kan tage.
Bedre, du giver paa Næsen vel Agt,
End at en Mørder skal føle din Magt.„

Smilende gav værsom Moppe til Svar:
„Vi to nu rives for Løier allene.
Mørder af Rotter saa ofte hun var;
Mordere visselig Døden fortiene.
Derfor, I Rotter, selv Anstalter gior,
At hun kan lide den Straf, som hun bør."

* * *

Børn, naar I stundom selv kommer i Spliid,
Gjerne den hedsende Røst I vil høre.
Modstanders Hader da blæser til Strid;
Hans lille Hævn I for ham skal udføre.
Værer da kloge, og beder den Ven
Træde til Kampen i eders Sted hen.

37.

Nattergalens Medbeilerske.

At synge som livsalig Nattergal,
Den Skoven stedse dog vil kalde
Uefterlignelig Original,
En bitte Fugl sig lod indfalde.
Ak! ingen er saa lille, den jo troer,
At, naar den ikkun vil, den nok kan blive stor.

Det var en Hun. I hele Dage
Hun kopierede sit Mønsters søde Qvad,
Endog da hun paa Æg alt sad.
Saasnart, i Stæden for retsindig Mage,
Hun skulde holde fængslet Afkom varm,
Hun modstod ei den Drift, der fyred' hendes Barm.

Een Morgen, da hun ikke var tilstede,
Men med de stjaalne Toner gotted' sig,
Kom Gjøgen, og uvogtet Rede
Til grusomt Bytte giorde ryddelig.

For

For sildigt saae den taabelige Moder,
At Pligt og Moro: sin Tid har,
Og hendes Hang til fremmed Strubes Noder
De kiære Ungers Morder var.

* * *

Den unge Møe i Verdens Glæder,
Saavidt de skyldfri' er, deeltage kan.
Men naar omsider hun indtræder
Med elsket Ven i bunden Stand,
Maa hun den store Sandhed ikke glemme,
Hun paa sit eget Huns bør sætte høieſt Priis,
Og værdig Huſtrue finder hiemme,
Hvor andre grue for, et Paradiis.
Naar Himlen byder, hun skal blive Moder,
Til Huſet knyttes hun ved sødeſt Baand;
Hun pleie, lede da de kiære Poder
Med egen øm og vaersom Haand.
Den, som endnu begierlig alting skuer,
Den, som fra spæde Børn til Pigers Glæder gaaer,
Til Sang og Dands og Spil; den haarde Moder truer
Ved sildig Hiemkomſt dybe Hiertesaar.

38.

Agerkarlen, Ravnen og Pigen.

Forunderlig er Folkes Smag;
Een ynder hvad den anden hader.
Der gives den, som finder Velbehag
I hvad der mindre moerer, end det skader.
Gud veed, den Galge-Fugl, den høse Ravn,
Sin Eier gior kun liden Gavn;
Den ofte Tab og Tvedragt volder;
Og dog fornuftig Mand den i sin Stue holder.

En Gnier, krumpen Pebersvend,
Sig ogsaa fik en sort fortroelig Ven.
Han vidste nok, at Ravne har den Vane
Som Othaheitere at rane;
Men det som vilde holdt en anden af,
At lade vinget Tyv ved sine Sager røre,
Vor Harpagon den glade Udsigt gav,
Ved slig Merkurius en lille Coup at giøre.
Og at det lykkedes, I snart skal høre.

Han

Han lagde Penge hen, og lod da som han sov,
Og mens han snorkende Fagotten stemte,
Han tittede og saae, hvor Fuglen tog og gjemte
Det blanke Rov.
Han fristet ham igien, og atter Ravnen stjæler;
Men Gnieren kun leer dertil;
Det er jo nok, han kjender Tyvens Hæler,
Og denne kan han klemme, naar han vil.
Og snart hans bange Siæl den Tanke fryder:
Hvad Fuglen samler sig, han ikke nyder,
Ei heller laaner ud. Ja, alt mit Guld
Den Spidsbub kan betroes. Han i sin lille Hule
Saa snildt vil disse Grunker skiule;
Det ei saa sikkert var i mit Skatul.
End jernbeslaget Skriin en ublu Tyv vil tage,
Men Ravnens Gjemme at opdage,
Det gaaer saa hastigt ei." Som sagt, saa giort.
At skuffe Stokhuus-Kandidater,
Han hver Dag taer de glimrende Dukater
Af Fængslet frem; hans Ravn dem slæber bort.

Betrygget ved sin ny Kasserer,
Han sover sødere. Og nu en Morgenstund,
Ret muntert i sit Sind ved qvægsom Blund,
Han paa en Ravne-Binding spekulerer.

Et

Et fattigt og eenfoldigt Pigebarn
For knap betinget Løn ham tjente.
Og hende det grusomme Skarn
For tretten Mark at snyde meente.
Det var hos denne Igel Skik,
Hun kun hvert Halvaar sine Penge fik,
Desbedre Knægten kunde Lønnen korte.

En Tiid, da stakkels Tøs var borte,
Han gik til Ravnens Skat og tog sig en Dukat;
Og da hun var igien tilstede,
Og sysled' med hans Seng at rede,
Han giorde om den Penning megen Prat,
Og viiste hende den, og paa sit Bord den lagde,
Og, førend hun blev færdig, gik sin Vei.
Om Ravnen tvivlede han ei,
Den siden atter nok sit Guld in salvo bragde.

Saasnart den gamle Synder kom igien,
Han kaldte Pigen op, og raadte som en Ven,
At sly' Dukaten strax tilbage.
Han havde lagt den hen; hun var der samme Stund;
Hun blev der efter ham; saa ingen uden hun
Dukaten havde kunnet tage.
Og derfor var der ingen Snak.

Af

Af hendes Halvaars-Løn han trak
De tretten Mark. Saa god han vilde være,
Og den Gang spare hendes Ære.

Med blodig Graad og med de stærke Ord,
Som ikkun saaret Uskyld kan fremføre,
Som alle Himles Himle høre,
Med hellig Alvor, Pigen svoer,
Hun den Dag ikke havde rørt ved Penge.
Men skiændig Harpagon saa længe
I lumpne Streger havde øvet sig,
Ved Taarer, Suk og Eed, han blev urokkelig.
Med hans Samvittighed det havde ingen Fare,
Hvor tretten Mark der var at spare.

Uskyldig Flue fløi i Edderkoppens Snare.
Den stakkels Moder var i Nød.
Hiin gjorde da, hvad Armod bød;
Hun tilstaaer tavs et Ran hun aldrig kjender,
Kun for at faae den usle Rest i Hænder,
At fattig Moder kan faae Brød.
Den finder hun i egen Husbonds Kjelder,
Og druknende i Graad sit grumme Tab fortæller,
Mens Skarnet efter gammel Skik
Paa andet Snyderie udgik.

Vor

Vor Ravn imidlertid med bistert Die
Saae hvad hans Herre sig i lønlig Krog
Ved Skat-Contoiret foretog.
Det Ran han kunde ei fordøie;
Og for at sætte sit i Sikkerhed
For saa forvoven Tyv, han valgte andet Sted.
I Skorsteens-Muren han et lidet Gab opdager;
Dertil han med sit Guld sin Tilflugt tager,
Og flytter hver Dukat med saa beængstet Sind,
Som hvor en fiendtlig Hær vil brække ind.
Han hører dybere hver Penning trille,
End hist i Bjelken; dog han det ei hover ilde.
Han Skatten got forvare bør;
Hans Herre, seer han nok, er stærk i Kløer.

Som Ravnen med den Flytning var i Heden,
Den arme Tøs sad underneden,
Og kogte til sin stakkels Moer en Grød,
Mens krænket Æres bittre Taarer flød'.
Ja, op af snevert Bryst det Ønske stiger,
Man ikke gjerne troer hos unge Piger:
„Gid jeg var død."

Men snart det Taarevæld stod stille
Og moren Aandedrættet stod.

En

En Guld-Regn sig tilsyne lod,
Hun saae Dukater ned i Potten trille,
Hver Penning hilsed' Grøden med et Svop,
Og glad fløi Havregrødens Datter op.

Vor Pige kalder sine Venner sammen,
Og alle fiskede med Gammen
De gule Flynder op, og smukt dem tørte af.
Men nu det heftige Debatter gav.
Hvad skulde de med Fangsten gjøre?
Dukaterne det gnidske Skarn tilhøre,
Og indtil Fanden selv enhver skal have sit.
Vel have Somme syndig Appetit
Til fremmed Guld; men Pigen ikke taalte,
At man Bedragerie med samme Skieppe maalte.
Til Politiet alting baaret blev;
Saa heldigt retviis Dommer Sagen drev,
At Gnieren de Ravne-Konster røbte,
Og maatte glædes ved,
At han for denne Gang sin Roelighed
Med vægtig Findeløn af Pigen kiøbte.

Derpaa med knuset Siæl han haster hiem,
For egen Domstoel fordrer Ravnen frem,
Selv ham som skiændig Tyv indstevner,

Selv

Selv dømmer ham fra Gods og Liv,
Selv med Justitsens Sværd (en Tollekniv)
Paa ulykkalig Fugl de tabte Penge hævner.

* * *

Hvad een Bedrager vundet har,
En anden Skjelm med Renter fra ham taer.
Naar moden Snyder skal i Snaren rende,
Han sin Fortroelighed en Snyder maae tilvende.

39.

Barnet og Dukaterne.

En lille Pog, ti, tolv Dukater fandt
Og bragde dem til roelig Barnefrue.
Hans Agtsomhed den Ridder vandt,
Som paa hver Penning var at skue.
Det for den Dreng saa rask og mandigt lod,
Hvor rank han der i Hielm og Harnisk stod.

Tilsidst den Pilemand dog trættede hans Øie.
Men nu han blev af anden Aarsag glad;
Han mærkede hvert tyndt og gyldent Blad
Var baade stivt og lod sig bøie.
Han prøvelysten flux paa eet tog fat,
Og bukked' det til en trekantet Hat.

Han seer sit store Værk med bliden Latter,
Og, lig en ægte Modens Datter,
Først nyder den ny Hat, lyksalig er med den,
Og snart leedsommelig den kaster hen.

Nu hver en Kant igien er rettet,
Og Hattens Skikkelse udslettet.

Men om det hele Tal, tæt paa hverandre lagt,
Kan modstaae de smaa Fingres Magt,
Om hvad som een har giort, de kan paa eengang gisre,
Det er et nyt Forsøg, men ikke at udføre.
Saa blød for sig hver deilig Penning var,
Saa megen Stivhed nu Dosinet, samlet, har.

* * *

Lad dette røde Guld dig lære,
Min unge fromme Knøs, hvordan
Du og engang som Embedsmand
Og hiemme i dit Huus bør være.

Naar ei den offentlige Pligt
Dit Hierte kan til Hinder blive,
Da viis det smt og bøieligt,
Og stedse færdigt at tilgive.
Men sidder du ved breden Bord,
Hvor Daad skal veies, Sandhed prøves,
Da vogt dig, at af tomme Ord
Dig ikke Mod og Manddom røves.
Af gieve Brødres faste Siel
Din egen da bør laane Styrke,
At du til det Betro'des Vel
Med dem urokkelig kan virke.

40.

De to Lærker og deres Eier.

En Lærke-Unge sad i eenligt Buur,
Men følte dog, og sang der, Vaarens Glæde.
Hun lærte snart af moderlig Natur
Den bedste Kunst, den søde Kunst at qvæde.
Hun øved' sig saa tro, saa mangen Gang,
Til hun en lille Møller blev i Sang.

Een Dag en gammel Lærke comme il faut
Blev fløtted' hen ved Siden af den Unge.
Naturens Dotter, ved sit Selskab fro,
Og bifaldlysten, gav sig til at sjunge,
Men fandt hos Mesterinden liden Roes.
Den falder knap hos stolten Virtuos.

„Jeg hører", sagde denne, „at du er
Selv underviist. Jeg kiender dine Lige.
I troer, ma foi, det Tøi er Hæder værd;
Og det er nok til Qvad, at kunne skrige.
Nei, Mester kun den sande Mester gior,
Og af en Lærke Lærken dannes bør."

„Ak"! svarte hiin derpaa, „jeg aldrig var
Saa lykkelig, en Moders Sang at høre.
Naar andre levende Veiledning har,
Var min kun — egen Flid og eget Øre.
Det ofte dog har hændet sig,
At man har hørt med Lyst paa mig."

Den ædle Eier nu den Tvist afbrød.
„Indbildske"! raabte han, „jeg skulde mene,
Den Unges Qvad kan gierne findes sød,
Endskiønt hun skylder den sin Flid allene.
Den Billige paa hendes Hierte seer,
Og Hiertets Lovsang stedse livlig er."

* * *

Berømmelse, min Søn, du vinde kan,
Naar du en Fører trofast Haanden rækker;
Men dog er den endnu den større Mand,
Som Mangel paa Veiledning ei afskrækker.
Naar Viljen sin Bane trofast gaaer,
Det feiler ei, den engang Evnen naaer.

41.

Faaret og Lammet.

Med sit sneehvide Lam et Faar
Paa Landeveien hiemad gaaer.
Det seer, en hastig Vogn dem følger,
Og pløier Støvet op i Bølger,
Der prøve paa at blive Sky'r.
Med Moder-Omhue Faaret fly'r
Fra banet Stie, og til en Ager,
Bag høien Rug, sin Tilflugt tager.

„Hvi", spurgte Lammet, „blev' vi ei,
Hvor tryg vi gik, paa breden Vei?
Hvorefter skal vi staae og tøve?"

„Indtil det holder op at støve,"
Var Faarets Svar.

„O kiære Moer!
Den Skade neppe var saa stor,
Om vi fik lidt."

„Du bør ei glemme,
Hvor meget Folk gior' af dig hiemme.
Med Velbehag dig alle seer,
Fordi saa reen og hviid du er;
Man dig saa mange Kiærtegn giver;
See til, at du dem værdig bliver."

„Men blev jeg end af Støv lidt graa;
Jeg var det ei; det lod kun saa."

„Ak! det du ikkun synes, Kiære,
Du let kan holdes for at være.
Enhver som aldrig saae dig før,
Sig vrange Tanker om dig gior.

„Alt nok for mig, naar mine Venner
Min rette rene Farve kiender."

„Om de for dig end vidne vil,
Du ikke trænge maae dertil.
Din Hæder altid Afbræk lider,
Saasnart man for og mod den strider."

„Men naar jeg selv veed, al min Tid
Jeg ei har været graa, men hviid."

„Hvad

„Hvad kan din egen Tanke gielde,
Naar andre om dig Dom skal fælde?
Den Farve, som de blive vaer,
Den Farve, maae de troe, du har.
Derfor, min Dotter, vær forsigtig,
At andre dig bedømme rigtig."

„Det ikkun paa mig regne tør,
Saa bliver jeg saa hviid som før."

„Nei, aldrig regner det saa længe,
Der jo vil noget Støv vedhænge;
Og vasket Uld er aldrig meer
Saa deilig, som uskidnet er.
Pas paa, om du en Moer vil høre,
At intet dig kan Snavs paaføre,
At aldrig Nid den Udflugt har:
Det Lam dog engang skidnet var."

* * *

Hvad kan Moralen andet sige,
End at en ubesmittet Pige
I dette Lam sit Billed seer,
Og Eftertale Støvet er?

42.

Katten og Hunden.

"Hos to Herren vist et Par
Trofaste sande Venner har."
Saa Miis en Dag til Philax sagde.
„Saamænd! om du og jeg ei var,
Ham Muus og Tyve ødelagde.
Vi begge gior alt hvad vi kan;
Enhver sin Pligt med Lyst opfylder.
Os begge da den gode Mand
Lig Kierlighed til Giengield skylder.
Imidlertid med Sorg jeg seer,
Du stedse dog meest yndet er."

„Men, „svarte Hunden", sandt at sige,
Vi er just ei saa ganske lige."

„Hvad? Naar du vaager ved hans Dør
Og hver fordægtig Lyd anmelder,
Mon jeg da ei min Runde gior
Fra høien Loft til dyben Kielder?"

„Men

„Men viid, vor Løn er ikke lig;
Hvad Føde man vil give mig,
Dermed maae jeg fornøiet være.
Men du kan dine Munds fortære,
Og i din Munde spække dig.
Min Herre veed, min Troskabs-Iver
Er fri for Egennyttighed;
Din Tieneste Profiter giver;
Den bør du ikke broute med.“

* * *

Mit Barn, hvad Pligt du kan udøve
Imod et elsket Fædreland,
Hvad Got du gior mod enkelt Mand,
See vel til, at det holder Prøve,
At Egennyttes lede Aand
Ei styrer en veldædig Haand.
Du lovlig Fordeel tør forene
Med vaagen Flid til Andres Gavn;
Du endog lønnet kan fortiene
En nidkiær, nyttig Borgers Navn;
Men Daad, dig selv til Gode kom,
Din Mund bør aldrig tale om.

43.

Bondedrengen og Kiøbstæd-Manden.

En Bondedreng til næste Kiøbstæd kom,
Og drev omkring for ret at see sig om.
De malte Huse og de røde Tage,
Og Skildterne, hans Øine lod sig smage.
Men Maven med de Syn beværtes slet;
Den derfor ækkede med Magt sin Ret.
Nu havde Knøsen, lig en naadig Junker,
Ei Lyst at gaae i Verden uden Grunker.
Thi gav hans Moer ham otte Skilling med,
Og over dem fuldkommen Raadighed.
Han da med disse loved' sig den Glæde,
Sig ret engang i Kringler mæt at æde.

Som han paa Hungers Varsel nu vil gaae,
Han seer to Borgere for Døren staae.
Den ene med den anden Affæd tager,
Og siger: „Glem det ikke, kiære Bager!"

„Hi ja"! saa tænkte Drengen, „det var rart!
Her er dit lækre Herre-Maaltid klart!„

Han

Han tager glad til Mo'erens runde Gaver,
Og fire Skilling op af Lommen graver,
Og stolt af Skatten, han i Næven har,
Han trøstig spørger: „Har J Kringler, Faer?"

Det Spørgsmaal Manden ikke blidt optager.
„Nei," svarer han, „dem faaer du hos en Bager,
Men ikke hos en Degn, dit store Fiog."

„Da hørte Mare! jeg af hiin Mund dog,
At J er Bager."

„Tosse! lad dig lære:
Det ei er eens, at kaldes og at være."

„Hvad Drolen! naar J bliver Bager kaldt
Og bager ikke, det er splitter galt."

„Det sømmer ikke mig, med dine Lige
At trætte". — Her han kaldte paa sin Pige.
„Biis denne Dosmer om til Steffen Kok
Der kan den Torskeflab faae Kringler nok."

„Naa?

„Naa? kan der een saa grumme Lyer høre?
I denne Bye skal Kokke Kringler giøre,
Og Bager være Degn! Her har de Navn
Af det, hvori de mindst kan giøre Gavn."

* * *

Ei blot med Navn, men og med Stand og Klæder
Tit skeer Forbyttelse end i de store Stæder.
Der tituleres een og anden Raad,
Som selv meest trænger til en Ledetraad.
Der sees en født Soldat i langen Kiole;
Der burde visse Lærde gaae i Skole;
Der Somme hænge sig en Klædning paa,
Hvori kun den, de puddre, burde gaae.

O Børn! det bliver Eders Roes og Ære
At det, I kaldes for, I ogsaa ere.
Den Stand, det Embed kun giør hæderlig,
Hvori med Bifald Manden viser sig.
Den høie Rangsperson med Haan man skuer,
Som til at giøre lovet Gavn ei duer,
Mens ringest Mand den sande Hæder faaer,
Som paa sin lave Post til Nytte staaer.

44.

Den blinde Mand og Drengen.

En stakkels Mand, i høien Alder blind,
Lod sig i Verinder af got Folk skikke,
Gik, hvor han sendtes, ud og ind,
Foer ikke vild, ja snubled' ikke.

Det saae forundringsfuld en lille Dreng,
Og fulgte med den Gamle til hans Boelig.
Her gik den blinde Olding fast og roelig,
Og reedde sig den usle Seng,
Skar sig et Smørrebrød, og gav sig til at æde,
Tog runden Buddel frem og drak en Taar,
Og nød sin Mad med saa taknemlig Glæde,
Som om han var en Giæst i rig Mands Gaard.
Derpaa han stopper sig en lækker Pibe,
Og i en Naboes Skorsteen tænder den.

„Faer"! raabte nu hans unge Ven,
„Jeg kan i Sandhed ei begribe,
Hvorledes J, der gaaer som i bestandig Nat
Paa alle disse Ting saa let faaer fat,

Som

Som om I kunde see, I alting veed at finde,
Mens jeg, der ikke gaaer i blinde,
Maae stundom spilde Tid og giøre Støi,
Før jeg kan hitte noget af mit Tøi."

„Min kiære Søn", den Gamle svarte,
„Om jeg ei hver en Ting paa rette Sted forvarte,
Det mig tilvisse værre gik,
End dig. Jeg aldrig fat paa Mad og Pibe fik.
Men naar man smukt en Ting i Orden sætter,
Det Søgningen mangfoldigt letter.
Da bliver man sit Tøi i Mørke vaer,
Thi da i Fingrene man Øine har.

* * *

Børnlille, Orden er en Hielp, endog for Blinde,
At de i livlang Nat kan det, de søge, finde.
At give hver Ting sit bestemte Sted,
Det den, som ikke seer, kan ledes ved.
Ak! tit I Eder stolt paa klareste Syn forlade,
Og som unyttigt Baand al Orden hade;
Men den, der alting længe søge maae,
Har han de Øine vel, han stoler paa?

45.

Gaasen og Anden.

Den, som imellem Giæk og Nar
Skal hvergang tosset Trætte skille,
Den stakkels Dommer har
I Sandhed meget at bestille.

Derfor af Konge-Værdighed
Blev Ørnen hastig keed.

Hver Morgen han af ankelystne Fugle
Fik byrdefuldest Overhæng.
Og stedse Krage, Stær og Ugle
Er cætera, var med i denne Sleng.

Dog eengang han, som til Forandring, skuer
To vingede, men saare tunge Fruer
For Dommer-Sædet. And og Gaas
Med Klageskrig hans Øren fylder.
Først Gaasen Søster And for evig Pjat beskylder,
Og denne laster hiin for taabeligste Vaas.

En

En skingrende Duet drev Kongen at befale,
At een ad Gangen skulde tale.
Naturligviis Frue Gaas, som størst,
Plaideerte først.
Med Værdighed hun sine Ord fremførte,
Unødig slap hun dem af breden Mund;
Kort sagt: det rigtigt lod, som hun
Med Talen i en Ligvogn kiørte.

Den anden neppe Lov at tale faaer,
Før Nebbet som en Skralde gaaer.
Paa Ord Madammen ikke sparer;
Det lange Giensvar løber snel,
Som lettest Bondevogn med munter Kinasarer
Til Kirsten Pihls berømte Kildevæld.

Hans Høihed havde nok i denne Prøve.
Og fra sit Aasyn begge jog.
„Du Ånd", saa talte han, „med Sladder os kan døve;
Og uden Sands er al din Sladder dog.
Formast dig ikke tiere at vrage
For uforstandig Pjats Skyld tosset Gaas.
Paa dig jo Fuglene med lige Grund kan klage;
Endog i flere Ord du giver samme Vaas.

Og

Og du, indbildske Nar, som Halsen rækker
Og skuer, som en viis Mand, stolt omkring,
Du ogsaa dem, der dig vil høre, giækker;
Dit sene Foredrag Opmærksomhed opvækker;
Men naar du har talt ud, du sagde ingen Ting.
Afsted! I ere begge Sladderhanker.
Thi det er hver, som snakker uden Tanker.'

* * *

I Gaas og And I Unge seer et Speil;
O! fly'r de tvendes fælles Feil.
Forstandig Tale manglede de begge.
Sund Sands, om ikke Fynd og Klem,
Beflitter Eder paa at lægge
I. hvad I sige, hvad I skrive, frem.

46.

Tigeren og Biørnen.

„I Deilighed," saa sagde grusom Tiger
Til ærlig Biørn, „jeg ingen viger.
Man største Skionhed mig tilstaaer.
Imidlertid man efter smukke Spætter
Paa blondest, blodest Skind sig her kun lidet retter;
Stygt manket Dyr her Fortrin faaer."

„Jeg veed," var Biørnens Svar, „hvad dette Vink betyder.
Men, Kiære, Deilighed foruden Dyder
Fortiener ingen Agt. Med dette malte Skind
Du ikkun Fianter kan indtage.
De spørger aldrig, om dit Sind
Til dit udvortes Pryd er værdig Mage.
Den Kloge, som din Skionhed seer,
Og veed hvor falsk og glubsk du er,
Maae den Naturens Skienk beklage,
Som du saa lidt vil være værd."

Naar

* * *

Naar Deilighed, mit Barn, dig over andre hæver,
Da vaag vel over det, som i dit Hierte boer.
Hos skiønne Møe bør Dyd sig vise lige stor;
Ved yndigt Legeme elskværdig Siel man kræver.
Hver Last er altid hæsselig;
Dog meest hos dem Naturens Gaver pryde.
Hos smukke Piger hver en Lyde
Til største Afsky viser sig.

47.

De glidende Drenge.

Tre Drenge, hver forsynet med sin Slæde,
I Sneen glidelystne vanked' om.
Tilsidst de til en Bakke kom,
Og til at glide ned belaved' sig med Glæde.
Den var saa steil! saa langt den strakte sig!
Den loved' dem en Fart særdeles lystelig.

Den ene dog stod eftertænksom stille,
Da Kameraterne alt færdig' var'.
„Hvi taer Du ikke med, Din Nar?"
Saa raabte de.

„Det kunde gaae os ilde"
Saa svarte han. „Der er et farligt Sted.
I dybest Kiær vi kunde dumpe ned."

„O! gaae dog med dit Kiær! for hver en Ting Dig gruer.
Vi bare Snee og Jis der skuer.
Og om der saa end var lidt Vand,
Da har det vist lagt til, og os nok bære kan.

Kom,

Kom, lad os alle tre kun Kaasen tage;
Den raske Fart skal herlig smage."

„Nei, glid kun," sagde Peer, og blev tilbage.

„Afsted nu Jens og Christen foer;
Men snart de sandede den Lilles Ord;
Med Redsel de, hvor Bakken endte,
Et Kiær blev' vaer, der lod til dem at vente.
Det havde faaet af Jis det første Lag;
Men til at bære dem var hullet Skal for svag.

„O Gud! gav Jens sig til at raabe.
„O Gud! jeg slugen Afgrund seer!
Min Broer! min Broer! lad os dog standse her!"

„Nei!" svarte Christen, „hvem der vilde haabe,
At undgaae dette Kiær, han var en Taabe.
Vi nu er kommen alt for nær;
Vi begge vist nok tabt bør give.
Lad os da kun i Farten blive.
Det gik saa skiønt! Nu taer vi Resten med,
Og i det kolde Bad som Karle dumpe ned."

Saa sagt, saa giort. Han lod sig glide
Og gik til Bunds, imedens ved hans Side
Den anden kasted sig i bange Hast
Ud af den alt for snelle Slæde,
Og med den reddede Skibbrudnes Glæde
Sig fandt paa slibrig Bane fast.
Af Angst og Møie nu den stakkels Jens maae pibe,
I det han klavrer steilen Bakke op;
Seent, seent han vilde naaet til Hviens Top,
Hvis Peer ei havde løbet som en Vibe
Ad Byen til, og bragt to Karle med,
Der knuddret Reb til Drengen kasted' ned,
Og glade trak ham op i Sikkerhed.

Af Sorg blev nu den gamle Fader saaret,
Hans Taarer strømmede paa Christens Lig.
„Ak!" raabte han, „saa har da ogsaa dig
En blind Fortvivlelse bedaaret!
Ak! havde du dog villet see med Peer,
At paa saa steil en Fart det kunde gaae dig ilde!
Og i det mindste troet med Jens, at aldrig er
Selvfrelse af Vildfarelse for silde!
Ak! hvorfor vilde du ei med din Broder see,
Endog ved Siden af de glubske Bredde

Der

Der laae, der vinked' dig en venlig Snee,
Hvis Favn dig lovede at redde?
Sit unge Liv saa mangen sætter til,
Fordi han ei paa Redning prøve vil."

„Min Jens", saa blev han ved, en bitter Smerte
Du ogsaa truede din ømme Fadere Hierte;
I Farlighed du ogsaa styrted' dig.
Men at du midt i Farten klogelig
Dig kastede ud af forrædrisk Slæde,
Og nærte heldigt Haab, det har forsonet mig.
Du har forvoldet mig sorgblandet Glæde;
Men Glæde dog; og skiønt min vakre Peer
Den bedste var, som den der Faren kiendte
Og sly'de den, er du mig lige kiær,
Fordi fra slibrig Vei du fast tilbage vendte."

* * *

Du, kiære Ungdom, kan i disse tre
Forskiellig Vandring giennem Livet see.
Den lange, steile Glidebane,
Som i en Afgrund leder ned,
Er hver en lastefuld og syndig Vane,

Som alt for mange styrtes ved
I redningsløs Elendighed.

Den Kloge seer, hvor redsom Ende
Saa blind en Glæde tage vil;
Imens kortsynet Daare løber til,
Og ikke vil sin Fare kiende,
Men bliver ved i Undergang at rende.

Dog stundom tidlig nok een bliver vaer
Hvad Følger fristefulde Lyster har.
Han stræber hastig Fart paa Udyds Vei at standse;
Han svømmer mandig stridden Strøm imod.
Han rettere fortiener Seiers-Krandse,
End Krigeren, som gaaer i slagne Fienders Blod.
Lad Rygtets skingrende Trompet forkynde
En Heltes Komme. Himmel-Sang, saa sød!
Anmelder den, som Lasters Lænker brød,
Som midt i Sandsers Ruus holdt op at synde.
De glade Engler Harpen slaaer:
Thi o! gienfundet er vildfaren Faar.

Men væ den Udyds Træl, som slugen Afgrund skrækker,
Naar han for seent den for sig seer,

Men

Men ei at redde sig en Haand udstrækker,
Skiønt til det Sidste Frelse muelig er;
Som stopper feig fortvivlende sit Øre
For Hielpevilliges gientagne Raab;
Hvis Hierte ikke meer' vil høre
Den sidste Ven i Fare — Haab!

Ak, mine Børn! af alt hvad eder blinder,
Grusommest denne Fordom er,
At naar paa vrangen Vei I Maalet seer,
En sildig Frelse Sted ei finder.
Nei, altid kan I reddes, naar I vil;
Den Allerhøieste vil give Kraft der til,
Hans Engel Eder sikker Fodstie vise,
Og hver en Dydens Ven den villig frelste prise.

48.

Manden og Spurven.

Naar nogen, unge Venner, viser Eder
Af egen Drift for store Høfligheder;
Naar han sig teer saa mild og god,
Som om I var' hans eget Kiød og Blod;
Da troer ham ei. I vore Dage
Er en Velgierning tit et Middel at bedrage.

* * *

En Spurv ved høien Væg en færdig Rede fandt;
En Blomster-Pot var ved et Hul i Bunden
Hængt paa et Søm. Igiennem Munden.
Var Veien traug og tryg. Lidt Halm med Fier iblant,
Alt laae i Kammeret. Med Glæde
Tog Spurven i saa skiøn en Vaaning Sæde,
Og aldrig een gang brød sig om,
Hvorfra saa megen Godhed kom.

En

En Tidlang han i Fryd og Fred der boede,
Paa Sønnerne de unge Vinger groede,
Saa at alt Faer og Moer den Dag i Mode saae,
Da de paa Reiser skulde gaae.

Men ak! en Nat da allermindst de venter,
I deres lille Boe at lide Vold og Snuus,
Den slemme Mand, som havde laant dem Huus,
Nu af sin Godhed tager glubske Renter.
I mørken Nat han lister sig
Til aabent Vindue. Forskrækket smutter
De Gamle ud. Men han saa lumskelig
Sin Haand i Portens Udgang putter,
Og lofter, o! den skiændige Barbar!
Det Mørder-Hul saa snildt fra Sømmet.
Det bliver nu af Fyldfei Yngel tømmet,
Og glad han smiler til det Rov han har.

49.

Karet-Hesten og Jagt-Hesten

En Jagt-Hest i sin Stald ved en Karet-Hest stod.
De begge ønskede, at det holdt op at regne;
Thi Vandet oversvømmede de Egne,
Lig overløben Flod.

„Men", sagde Kudskens Undersaat, „men Kiære,
Ved saadant Veirligt du jo glad bør være.
Din Herre nu paa Jagt ei gaaer,
Du nyder idel gode Dage;
Mens jeg, saalænge Vand paa Veien staaer,
Har dagligdags min store Plage."

„Og jeg," saa lød den andens Svar,
„Imod min Attraa holdes inde.
I Ørkeløshed jeg mig ei kan finde:
Thi Virksomhed, thi Lyst til Slid jeg har,
Jeg er bestemt og vant at jage;
Kun i udøvet Kald jeg finder gode Dage."

* * *

Een alt for gierne tumler sig,
En anden er vel magelig
For megen Virksomhed en Feil kan være;
Men een af dem, der ei vanære.

50.

Hanen og Tyven.

En Tyv brød engang ind
I eenlig Præstegaard, en Høne sig at tage;
Han havde Lyst en Fricasee at smage.
I Midnats tykke Mørke blind,
Han længe maae forgiæves rage
Omkring fra Stald til Stie, men finder ei
Til attraa't Hønsehuus forønsket Vei.
Den slemme Granskers Fjolerier
Fornemmer vaagen Sultan samme Stund,
Sin Haram beder han at holde snaksom Mund;
Og hver en vinget Hustrue tier.
De saae ved saadan Giæst var Holland vist i Nød,
Og mindste Hvisken gialdt her Liv og Død.

Den arme Tyv var ikke vel tilmode
Ved ei at høre mindste Ord.
Hvor skulde han nu finde Spoer
Til hvor hans Vaagenhed med sine Fruer boede?

Tilsidst han gav sig til, som om der vare to,
Med en Proforma-Kammerat at tale.

„O!

„O! sagde han, „ min Broer, du skulde aldrig troe
Hvor herligt Hanen her kan gale.
Saa sød og klar er Virtuosens Sang,
Og saa hsitidelig tillige!
Ja hørte du ham selv engang,
Du vilde ganske henrykt sige,
Der aldrig var hans Lige."

„Jo mænd! " saa blev han selv i fremmed Mæle ved,
„ Jeg har vist nok hørt, den, hvis høie Stemme
Som en Basun var at fornemme.
Nei, ham kan denne neppe lignes ved."

„ Da vilde jeg, at han nu lod sig høre;"
Saa talte han igien, som Nummer et.
„ Du tilstod vist, at aldrig i dit Øre
Der lød saa majestætisk en Trompet."

„Ah Snak!" som Nummer to han svarte atter,
Og med den skiærende, den spodske Latter,
Der gaar den Stolte giennem Marv og Been,
„ Hvad Toner har vel saadan een?"

Det

Det „saadan een!" var for vor Hane
Et Hierte-Sting. At glædes i sin Sang
Var bleven ham til mægtig Vane.
En heel Halvtime lang
Han pleiede sit Husfolk at forkynde,
At Tiden var saa meget rykket frem.
Han ei blev træt ved forfra at begynde
For, som han troede vist, vel at fornøie dem.
Og ham, der sang med Kraft og Ynde,
Saa at, Amphion lig, han kunde røre en Steen,
Ham kaldte Knægten „saadan een!"

Nei, om det kosted' ham og hver en Husfrue
Livet,
Hvad Priis den eene Karl ham havde givet,
Han maatte vise grundet var.
En Hane og sin Vresprikke har.
Det var en Tyveknegt, som havde ham ophøiet;
Men fligt til Sagen intet gior.
Saa ublue Tvivler lære bør,
At den der roeste ham, ei deri havde løiet.

Han gaelte høit og nu i Tanker Prisen vandt;
Men Tyven ogsaa Spoer til hvad han søgte
fandt.

* * *

I stakkels unge smukke Piger,
Saa let besværes af den lumske Smiger.
Saa let I paa en Skurk med gunstigt Øie seer,
Naar han ophøier Eders Værd.
Dog da han Eder lægger værste Snare,
Naar han det gior til kiærest Jid,
Mod virkelig, ja mod opdigtet Nid
Den Roes, han Eder gav, med Varme at forsvare.
Betænker, ægte Værd ei Forsvar trænger til,
Og hver en Skiønheds Kiæmpe lønnes vil.

Fabler og Fortællinger

for

Læsere af moden Alder.

1.

Ørnen og Rødfinken.

Den unge Ørn, da Riget ham tilfaldt,
Fløi med sit Raad omkring, og overalt
Hver Fugle-Slægt gav Lov at forestille,
Hvad til sit større Vel den ønske vilde.

En Rødfink sagde da med pyntelige Ord:
„Jeg ei, som andre gjør, til egen Fordeel taler;
Selv Sanger elsker jeg det hele Chor,
Og til din Varetægt det anbefaler.
Tillad, hver Virtuoso, tryg og glad,
Forædle maa sin søde Qvad;
Saa vor forcente Sang maae op til Himlen stige;
Og herliggjøre dit det milde Rige."

„Det skee!" lød Kongens Svar.
„Men sig hvad Mestere jeg i Kapellet har."

„Det," blev vor Rødhals ved, „kan ingen vide,
Saa got som jeg. Enhvers Talent
Er mig fra Grunden af bekiendt;
Du paa min Dom kan sikkert lide.
Om mig jeg ikke tale vil;
Beskedenhed det ei tillader,
Og egen Roes jeg af mit Hierte hader;
Jeg giver Andre, hvad dem kommer til.
Vipstjerten, for Exempel, maae jeg prise,
Som een af dem, der gavner et Kapel.
Han i en Solo, troer jeg vel,
Sig ikke vil til megen Fordeel vise;
Men i Ripieno er han paa sit Sted;
Og slige Musici vi jo bør have med.
Dernæst har Sisgenen en Stemme,
Som heller ikke vil Concerten skiæmme.
Det var alt to, som gjerne kan gaae med.
En fierde Plads den ømme Irrisk fylder;
Og Gisgemoderen den Ret jeg skylder:
Hun giver Skoven mangen Gang
En ganske nydelig, skiønt ikke konstig Sang.
Nu Herre Gud, saa farlig høit at stige

Det

Det gives ikke just enhver.
Saa bør jeg og om kiælen Stillitz sige:
Den paa sin Maade brav nok er.
Dog lad mig ædel Bogfink ikke glemme;
Den har i Sandhed og en ganske deilig Stemme."

„Men Lærken da?" faldt Ørnen ind,
„Den kunde dog nok staae ved hines Side?"
De kræsne Mennesker kan den jo gjerne lide."

„De," sagde Finken, „har et eget Sind;
De laste tit det vi ophøie;
Dem undertiden Sinker kan fornøie."

„Men," spurgte Kongen, „hendes Morgensang
Er den ei sød? Hun deraf vist har Ære."

„Ja," svarte Finken, „men den er for lang,
Og hendes Toner lidt i Øret skiære.
Tilmed hun tit i Høiden taber sig,
Og hendes Sang da er utydelig."

„Saa meget kan jeg da nok mærke,"
Det lagde Ørnen til, „du af den muntre Lærke

Er ingen Ven. Men yndig Nattergal
Din Dom ei heller glæde skal".

„Ih!" raabte Finken, „slige Virtuoser
Behøver ei, at jeg dem meget roser.
Bevar os vel! hos hver en ung Poet
Er Jomfru Nattergal blant os jo Numer eet.
Man har nu engang fattet store Tanker
Om Philomeles Sang.
Naar een et Rygte faaer engang,
Dens Roes da kiender ingen Skranker.
I een Ting vil du selv mig give Ret:
Hun kun om Aftenen sig lader høre;
Da dømmes hendes Kunst af et forvirret Øre.
Hun veed, naar hver en Sands er trøt,
De falske Toner mærkes ikke let;
Naar Kjenderen med aabne Øine slumrer,
Han hører ei, om Sangerinden bumrer.
For Resten fløiter hun i Evighed;
Og evig Fløiten kan man kiedes ved.
Desuden Frøken Philomele viser
En Smule Kostbarhed, og nogle faa Capricer.
Hun synger kun i udvalgt Eenlighed,
Og den skal æres som et helligt Sted.
Den mindste Støi vor Primadonna skrækker,

Og

Og om en Verden bad, hun strax fortrækker.
Endnu en lille Feil. Halv Vaaren er forbi,
Før hun begynder med sit Fløiterie;
Den halve Sommer er tilbage,
Da hun med sin Musik taer bort.
For dem, som hendes Toner kan indtage,
Den Herlighed er saare kort.
Dog mens jeg paa de Toner kommer,
Som mageløse være skal,
Da veed jeg mangen velbefløiet Dommer,
Som troer, at det, den gode Nattergal
Mest praler med, fuldkommen Mage
I Gisgemoderens de søde Noder har.
Ja Somme, (mellem os,) i Tvivl ei drage,
Hun Philomeles Mønster var."

„Nok!" sagde Ørnen: „Jeg fornemmer:
Genier slet Geniers Værd bestemmer.
I for en Virtuos opvække gunstig Dom,
Naar hans Fortienester I lidet taler om.
Naar til hans Roes ei mange Ord I gisre,
Og røber inderlig Uvillighed,
Men alt, hvad ham kan sætte ned,
Med flydende Veltalenhed fremføre,
Og ei kan holde op ved denne Streng at røre,

Da blotter sig den slemme Nid,
Og kaster klarest Lys paa misundt Klogt og Vid.

* * *

Lad det den gode Autor ei bedrøve,
At Brødrene ham neppe regne med.
Nei, deres Tavshed er den sande Prøve:
Han stiger over Middelmaadighed.
Saa længe han mod dem er ikkun liden;
Saalænge de ham ikke seer ved Siden,
Han haabe kan lemfældig Dom;
Men naar han paa Geniets Vinger
Sig op til deres Høide svinger,
Og Magtsprog ikke meer gelinger,
Han ikke tales om.

2.

Forsynets skiulte Veie.

Dybt i et Ørken, skiult for Verdens Øie,
Henlevede Aristo sine Aar.
Der lærte han i Ungdoms grønne Vaar
Den Konst at lade sig med lidet nøie.
En hulet Klippe var hans Gaard,
Det klare Vand hans Drik, og Frugt hans Spise,
Hans Syssel Bøn, hans Lyst sin Gud at prise.

Et Liv saa helligt, og saa blid en Roe,
Forvandlede hans øde Boe
Snart til et Paradiis, et jordisk Himmerige,
Indtil han hørte nogle Hyrder sige,
(Han kiendte ingen andre Dødelige:)
At Udyd tit i Verden Seier vandt,
Og Fromhed ingen Ven, Ret ingen Værge fandt.

„Hvad, om Guds Forsyn sligt tillade kunde,
Stod da hans Ord, hans Løfter fast?" —
Saa tænkte han: og Haabets Anker brast,
Og livlangt Tillid gik til Grunde.
Hans Siæl, det Billede paa himmelsk Fred,
Drev nu en Storm af Tvivle op og ned,
Og ødelagde reent forudsmagt Salighed.

Saa seer man tit, Naturens Yndigheder
Paa flydende Krystal livagtig tegned' er'.
Den grønne Bredde hist vort Øie leder;
Her følger det med høie Træ'r;
Der seer det Skyerne paa Bunden,
Og der en Soel af Jordens Skiød oprunden.
Men dette sinukke Syn, Naturen malt paa Vand,
En liden Steen misskabe kan.
Den Speilet i en Hvirvel hæver;
Concentrisk Bølge efter Bølge bæver;
Kreds avler Kreds, Ring driver Ring,
Og Skilderiet skulper langt omkring.
Hvert Billede de flade Krøller bryde,
Og Soel og Træ'r og Sky'r og Bredde sammenflyde.

Den

Den Tvivl, som angstede hans Bryst,
Forstyrrede hans Roe og qvalte Haab og Lyst.
Det grumme Mørke at opklare;
Selv Verdens Vandel at erfare;
Og selv at prøve Dyds og Udyds Magt,
Forlod han Ørkenen i ydmyg Pilgrims Dragt.

Han tog sin Stav ved første Morgenrøde,
Og med begiærlig Agtpaagivenhed,
Bereed til Overlæg, han hastede afsted.
Men Ørkenen var stor og øde;
Han længe traadde aldrig traadde Jord,
Før han af Vei og Sti' fandt mindste Spor.

Da Sveeden alt den runkne Pande væder,
Det længe ønskte Syn hans Øie glæder;
Han ved en banet Korsvei er.
Og see! en deilig Ungkarl kommer nær.
Anstændig er hans Kiortel, yndigt flyder
Ned af hans Ryg det brune Haar;
Et Hierte uden Svig, og alle fromme Dyder,
I aabent Ansigt malet staaer.
Ærbødig Hilsen han den Gamle byder,
Og kiærlig Tak af værdig Olding faaer.

En fælles Følgeskab dem først forbinder:
De vandre samlede, som Søn og Fa'r,
Ord giver Ord, af Spørsmaal flyder Svar,
Og under venlig Tale Tiden svinder.
Den Eene strar den Andens Tillid vinder.
Forskiellige i Skikkelse og Aar,
Som vissen Efterhøst og saftrig Vaar,
De ere Tvillinger i Sind og Tanker.
Saa og det gamle Almtræ staaer
I glad Foreening med de kiælne Ranker,
Den unge Vedbend' om dets Greene slaaer.

Nu Phøbus i sin Thetis Arme iilte;
Sit mørke Teppe breedte Natten ud,
Og Verden lydde alt Naturens Bud,
Og fulgde dens Exempel, taug og hviilte.
Ved Maanens svage Lys de Vandrende nu saae
En prægtig Bygning nær ved Veyen staae,
Hvortil en dobbelt Rad af tykke Træer førte.

Den kostelige Gaard en fornem Mand tilhørte,
Som mod hver Fremmed giorde vel
Med herlig Qvægelse. Det kildrede hans Siel,
Naar de taknemmelige Tunger priiste
Den Rigdom og den Smag, hans runde Gaver viiste.

Af

Af ranke Tienere i prægtigt Liberie
Det fromme Par paa Veien alt blev speidet,
Og med ærbødig tavs Ceremonie
Til Slottet budet og geleidet.
Udaf den hvelvede Portal
Gik Herren selv de Fremmede i Møde,
Og førte dem i en forgyldet Sal.
I Stedet for eenfoldig Pilgrims Føde
De fandt et Bord med vægtigt Sølv beladt,
Og med hver lækker Ret besat,
Som lærdest Kok kan udstudere
Og kræsen Snyltegiæst begiære.

Det trætte Par, nu velbespiist
Til Sovekamrene blev viist,
Hvor Eiderdun til sødest Roe indbyder,
Og Morpheus sine Korn paa Sikke-Tepper gyder.
Der sove trygt de matte Vandringsmænd
Den lange Dags Besværligheder hen,
Indtil en anden Soel fremtræder.

Den blide Glands Naturen glæder;
Den milde Varme aabner Blomsters Skiød,
Og muntrer hver en Sanger, reen og sød.
Alt Lærken sig høit op i Luften svinger,

Alt

Alt hviler den paa rørte Vinger,
Og fløiter frydefuld sit søde Tireli.
Den raske Solo kalder Lund og Hække;
Nu Nattergal, nu Siskin falder i;
Den stærkt besatte Symphonie,
Foreent med Dagens Lys, de Pilegrime vækker.

Nu og den ædle Vært dem kalde lod.
En udsøgt Frokost færdig stod,
Og livligst Morgenviin de maatte smage,
Iskiænket i et kostbart Kar,
En Guldpokal, i Skiønhed uden Mage;
Hans Roes, hans Diesteen den var.
Fornsiet lod han nu de rørte Giester vandre;
Dog medens de tog Afskeed fra hverandre,
Med øvet Tyvehaand den Unge stial
Det dyrebare Kar, den blinkende Pokal.

Som den, der paa sin Vei en Slange blive vare
I Solen kielent leegende,
Forfærdet standser, seer den visse Fare,
Og blindet af Forskrækkelse
Seer Døden selv, vil Flugten tage,
Men føler Nedsels Baand paa Knæerne;
Angst driver ham og holder ham tilbage.

Saa

Saa Eremiten, da hans Følgesvend,
Da den han havde holdt for Dydens varme Ven,
Det stygge Ran omsider aabenbarer.
Forbauset, stiv og stum han staaer;
Af Skræk det fromme Hierte slaaer.
Hans Følelser og Pligter byde
Et saa uværdigt Venskabsbaand at bryde,
Og sly' fra den Troelsæs Vei;
Men hvad han ønsker, tør han ei.
Med bange Fied han følger den, han hader,
Og mærker sukkende, retfærdig Gud tillader,
At saa afskylig Utaknemlighed
Iblant hans Skabninger ustraffet finder Sted.

Imedens han sin Tvivl og Banghed dølger,
Og med uvillig Fod den stygge Hykler følger,
Indsvøber Solen sig i sorteste Sky:
En Lyd i Luften Tordenregn forkynder,
Og Creaturerne fra Marken sly'.
Det tavse Par sig hastig skynder
Hen til et gammelt Slot, at søge Lye.

Det paa en sikker Høi var bygget,
Og mod hver uvelkommen Giæst betrygget
Med snevreste Port i taarnet Muur.

Her

Her fandt man ingensteds den smilende Natur.
Her saae man Ovæget ei den feede Klover træde;
Her var ei tunge Ax en strøbsom Landmands Glæde;
Nei, Gaard og Egn var skummel, nøgen, fæl,
Et værdigt Billede af Herremandens Siæl.

Det var en sulten Gnier uden Mage.
Til ham de deres Tilflugt tage;
Men førend de hans vrantne Dør kan naae,
De maae den vilde Storm og vægtig Pladsregn føle,
Maae see den røde Ild i Jorden slaae,
Og høre over dem redsommest Torden brøle.
For Blæst og Ilinger de neppe kunne staae,
Og banke mangen Gang, men alt forgieves paa.

Tilsidst lod Harpagon sit kolde Bryst indtage
Af hvad han aldrig følte før,
Af Ynk; og første Gang i sine Dage
For nødig Vandringsmand han aabnede sin Dør.
De rustne Hengsler, Herrens Hierte lige,
I at modtage dem misundeligen skrige.
Han træder langsomt frem, og stammende han be'er
Det dyngevaade Par at komme nær.
Et usselt Knippe Riis, som ved en flygtig Lue
De nøgne fire Vægge lader skue,

Om-

Omsider dog opvarmer dem.
Med qvalte Suk nu Værten tager
En halv Pot Viin, suur som en Bærme, frem,
Og denne Lædskningsdrik ledsager
En Stumpe Brød, bagt af det bedste Klid.
Hans nidske Øie maaler hvert et Bid,
Imens til Veirliget han laaner agtsomt Øre.
Saasnart som Regn og Blæst ophøre,
Han raaber: „Skynder eder nu afsted!
Nu har det klaret op, nu kan I gaae i Fred."

Aristi i taus Forundring overveier
Det lærerige Billede han seer.
Sin Guds Retfærdighed han sporer her,
At den Uværdige, som Gods og Midler eier,
Men ei vil nyde dem, at leve lykkelig,
Med selvgiort Usselhed saa haardt maa straffe sig.
„Dog hvorfor," „tænker han, maa denne Gnier rode
I frugtesløs Velsignelse,
Der burde komme Dyd og Flid tilgode,
Og kunde redde Tusinde
Fra visseste Undergang?" — Men disse Tanker
En ny Forbavselse sat Skranker.
Udaf sin Barm hans unge Følgesvend
Fremdrog det stiaalne Kar og gav det Gnieren.

Med saadan Ødselhed han vederlagte
Den knappe Qvægelse de hos den Usle smagte.

Nu Tordens mørke Spor fra Himlens Hvelving fly',
Og Solen straaler frem paa ny.
Dens Glands i hver en Draabe spiller,
Som perlelig fra Blad paa Blad nedtriller.
Det friske Grønne paa det drukne Løv,
Den søde Lugt hver aaben Blomst nu yder,
Den klare svale Luft og nedlagt Støv
Det sletbespiiste Par indbyder,
Paa den begyndte Vei at vandre frem.
De gaae. Glad lukker Værten efter dem,
Og for den tykke Dør de stærke Skodde skyder.

I Pilegrimens Hierte ængstig Tvivl
Nu farer om, lig en forborgen Ild.
Hvad ungen Kammerat sig foretager,
Han Sammenhæng og Grund ei finder i.
Hist var det skiændig Daad, her blindest Raserie.
Det ene affky'r han, det andet han beklager,
Og i saa uransagelig,
Saa uhørt en Kontrast han ganske taber sig.

Den

Den skumle Nat sit Slør alt over Jorden kaster.
Til andet Nattely det matte Par nu haster.
Ei længe søge de. En Gaard de for sig seer,
Hvis Bygning livelig, hvis Mark vel dyrket er.
Ei var den Knaphed her, som Fattigdom paaseder,
Og ei den Prunk, som Hovmod af sig føder;
Sin Eiers Siæl det Hele skue lod:
En Mand af nøisomt Sind og rene Sæder,
Som ei af daarlig Lyst til Verdens Hæder,
Men kun for Dydens egen Skyld, var god.
Til ham de søge, ham sig anbefale.
Beskedent hører han de Trættes Tale,
Og giver blidt og venlig dette Svar:
„Ei Stolthed eller Nid mit Hierte fylder;
For alt, hvad af Algodheds Haand jeg har,
Et billigt Vederlag jeg skylder.
I paa hans Vegne kom til mig;
Mig hver en Giæst, han viser til mig, fryder.
For hans Skyld Eder nu en Qvægelse jeg byder,
Som er velmeent, dog ikke kostelig."

Velkommet Maaltid han dem giver,
Og derpaa Tiden sødt hendriver
Med at berømme Dyden huld og skiøn.

Derpaa de fromme Huusfolk samled' bliver,
Og velanvendte Dag besluttes med en Bøn.

Da Hvilen havde givet Bonden Styrke
Og Munterhed, paa ny sin Jord at dyrke;
Da sprinklet Morgenrøde udaf Havet steeg,
Den unge Vandrer sig til Vuggen sneeg,
Hvor med et skyldfrit Smiil paa søde Læber
Den gode Herres lille Stolthed sov;
Og som hans Gjengield kun var Mord og Rov,
Til Tak for Ovægelsen han Værtens Yndling dræber.

O Skiændsel! det var da den Godes Løn?
Du tog hans eneste, hans dyrebare Søn!
Hvad maatte ved det Syn ærværdig Olding føle!
O! havde Helvede selv aabnet sig,
Og spyet Ild og Røg, saa fæl og skrækkelig,
Og havde han hørt de Fordømte brøle,
Hans Hierte skulde vist ei gruet meer derved,
End ved saa styg en Utaknemlighed.

Forvirret, maalløs, vil han Flugten tage,
Og lade Morderen tilbage;
Men bævende af Skræk saa snel han ei kan fly',
Den Unge jo indhenter ham paa ny.

Da

Da de i fremmed Egn ei rette Bane kjender,
Ei finde sikker Vadested,
Igiennem troeløs Aae, den huldе Herre sender
En Tjener til Veiledning med.
Den Gamles Følgesvend, som om han speided'
Hvert Øieblik, som gav ham Leilighed
At synde, styrted ham, der troesast dem geleided',
I breden Aae forrædersk ned.
Han synker, op igien til Overfladen vinder,
Og atter som et Lyn i Dybets Skiød forsvinder.

Nu Vrede, fnysende og vild,
Som Ild udaf den Gamles Øine skyder;
Hans Mund nu Redsels Lænke bryder,
Og som en Rasende den anden taler til!
„Fordømmelige Skarn!" — Men neppe lyder
De Ord, før hele Skikkelsen
Forvandles paa den unge Svend.
Sød Himmel-Glands det blide Aasyn spreder;
Hans Kiortel, hvid som Snee, sig om hans Fødder slaaer;
Smaa Stjerne-Kredser svæver om hans Haar;
I Purpur-Luften sig en livlig Duft udbreder;
To Vinger, glimrende mod Solens Skin,
Til Tieneste indbød den glade Vind.

Som dette Billed for den gamle Fader
Paa eengang sig tilsyne lader,
Og træder frem i Lysets høie Pragt,
Høirøstet Lidenskab hensvinder,
Henrykkende Forundrings Magt
Igien nys løsnet Tunge binder.
Men deilig Engel denne Tavshed brød;
Og sødt som Stjerne-Klang hans Tale lød.

„Din Bøn, din Lov, din Vandel fuld af Dyder,
Behager evig Miskundhed.
Hver Himmelboe sligt Ynde fryder;
Og nøder til din Trøst en Engel ned.
Som dette Sendebud du seer mig her. —
Knæl ikke. — Jeg, som du, en Tjener er.
Jeg skal dig Himlens skiulte Raad forklare,
At du hver syndig Tvivl kan lade fare."

„Den Jord, Gud skabte, selv han styre vil;
Hans Forsyn jo hans eget Verk tilhører.
Den gierne middelbar udfører,
Hvad hellig Majestat kan sigte til.
Oplysten over Dødeliges Øie,
Magt, Godhed, Viisdom virke fra det Høie;
Han nytter eders Daad, men Viljen lader fri,
Og vil at tvivlsomt Menneske skal ti'." — Hvad

„Hvad kan med redselfuld Forundring mere
Opfylde Oldings Siæl, end hvad saa kort en Tiid
Du skuet har? Men oplyst, du vil lære
Din Guds Retfærdighed at ære;
Hvad du begriber ei, det kræver sønlig Liid."

„Hiin rige Mand, som lod dig dyre Retter smage;
Hvis Levnet var for ødselt at behage;
Som nødte Giæsterne til herlig Morgendrik,
Med Karret mistede den taabelige Skik.
Endnu han Fremmede velkommen beder,
Men uden Bram og Brask dem Qvægelse bereder."

„Jeg hos det gnidske, bange Skarn, som før
For fattig Vandringsmand sin tunge Dør
Holdt lukket, kostelig Pokal lod blive.
Det ædle Kar den Lærdom skulde give:
At riig Velsignelse Gud gjerne sender ned,
Naar Menneskет kun har Medlidenhed.
Uventet Skienk paa bedre Vei ham fører;
Jo mere Gaven han beseer,
Jo mere føler han, hvor lidt han var den værd.
Og Medynk nu taknemligt Hierte rører.
Saa Blyet og af kyndig Bergmand skeer.
Med ideel Glæder Ertsen han bedækker;

Den blide Varmes Kraft sig til Metallet strækker;
Den ædle Masse ud af nedrigt Samfund brækker;
Den løsner sig fra Jord og Steen
Og roelig rinder ud, og reen."

„Vor fromme Ven saa længe nærte
I Sind og Siel en ubesmittet Dyd.
Men denne Søn, hans Alders Kraft og Fryd,
Nær havde rovet Gud hans Hierte.
For dette Barns Skyld mangt et Suk han drog,
Og gik fra Himlens Vei til syndig Jord tilbage.
Hvad Daarskab vilde skiændt hans sidste Dage!
At redde Faderen, Gud Sønnen tog.
Paa dig nær hele Huset mæente
Den søde Glut af Slag omkom;
Den arme Mand tilbeder Herrens Dom,
Og føler sønderknuust, han denne Straf fortjente."

„Men al hans Rigdom nu paa Spillet stod,
Og evneløs var reneste Ædelmod,
Om den medsendte Tjener kom tilbage.
Med Røverhaand i næste Nat,
Den Skjelm sig havde foresat,
Sin gode Herres Guld at tage."

„Saa-

„Saaledes bød mig Gud din Siæl Hengivenhed
I hans ugranskelige Raad at lære:
Nu Prøven er forbi. Gak hen i Fred,
Hiem til din Ørk, og synd ei mere."

De store Vinger Englen bredte ud;
Den vise Olding henrykt blev tilbage,
Og saae den høie Flugt ham tage.
Saa Elisæus fordum stod, da Gud
Den gyldne Vogn fra Himlene nedsendte,
Og prøvet Sendebud lod til sig hente.
I Skyerne hensvandt den Engle-Herlighed,
Han stirred', ønskende at kunne følge med.

Ærbødig Eenboe nu til Herren bad:
„Gud, som i Himlen, saa paa Jorden
Din Vilje skee!" Og nu han glad
Sin Hule søger; i sin gamle Orden,
Som Dydens og Ulgodheds Ven,
Han lever fredelig de sidste Dage hen.

3.

Bønderne og Portalen.

I vældig Hovedstad Niels Bonde fik den Tanke,
For Paslantant med Naboe Hans at vanke
Paa Torv og Gader lidt omkring,
Og see saa mange rare Ting.
Blant andet en Portal de fik at skue;
De saae den vide stolte Bue,
De store Pillere, som stiv og strunk
Ved kæmpehøie Sider stode.
Med aaben Mund de Bønder glode
Paa Bygningskunstens spildte Prunk.
Ja, spildt. Thi da de vilde nu betragte
Den Gaard, uhyre Port til Indgang skulde tjent,
Saa var der ingen. Niels da til sin Naboe sagde:
„Paa Porten nær den uden Tvivl er brændt."

En Borger gik forbi og denne Slutning hørte,
Og smilende dem den Forklaring gav:
„Hvad aldrig bygget blev, kan ikke brænde af.
Man først den prægtige Portal opførte.
En herlig Indgang gior en Ting berømt.
Derover blev da Pungen tømt,

Og

Og nu man fandt den Grund, som Gaarden skulde bære,
Var ikke sikker nok. Man lod da alting være.

„Saa I allene Dørren færdig fik?"
Gav Hans til Svar. „Kun Porten, ikke Huset?
Vi Bønder har en anden Skik;
Vi aldrig gjør en Dør saa kruset.
Først bygger vi den hele Gaard,
Og naar nu Stolper, Munr og Tag der staaer,
Vi Porten uden Møie faaer."

* * *

Portaler, uden Gaard til, har vi flere.
Mangt Institut, mangt Anlæg skal
Geraade Publikum til Gavn og Ære;
Det hundredfoldig Frugt skal bære,
Og Fædrelandets Livskraft nære,
Og fjerne Slægter Viisdom lære;
Og, — ja vor Herre veed, hvad mere!
Begyndelsen kan ei for stor, for kostbar være.
Men ak! hvad bliver det? En huseløs Portal.

4.

Den gyldne Regel.

Paa een af Londons glade Markeds-Dage
Løb heele Staden ud at see
En Mester i den Konst at skræmme og behage.
Høit sprang Martin, Brambilla, Nonpasse,
Men denne sprang saa høit som alle tre.

Dog denne Færdighed, som fæstede hvert Øie,
Den kostede ham Sveed og Møie.
Hans tro Paillasse derimod
(Fordum Satyrikus) forstod
Den Kunst, at gavne og fornøie
Med uophidset Blod.
Blant andet Spøg, som tiente til at samle
Et Gade-Publikum for Fielehyttens Dør,
Der var dog altid lidt, man aldrig hørte før;
Hans Skiemt for unge Folk var Alvor for de Gamle;
Og hver Dag fandt han paa en nye Idee,
At revse dem, han meest fik til at lee.

En Aften saae man ham med bugfølt Fraadser-Glæde
Paa den omringede Altan fremtræde.
Med dybe Bid fortærte han
Den lekkerste af lekkre stegte Ænder: Et

Et Syn hvorved ti Tusind Tænder
Af sympathetisk Gridskhed løb i Vand.

Endog hans Principal begreb ei denne Scene.
„Hvad, raabte han, „kan Karlen meene?
Hvor kom den Tosse til den lekre Ånd?"

„Den Tosse? Du maa selv en Tosse være,
Men jeg er ingen. Nei, min gode Mand,
Du har allene Kundskab og Forstand:
Med Vid og Hurtighed du kan brillere.
Men den solide Konst, jeg, større Mester, kan,
Den gavner tusind Gange mere.
Tilsorne var jeg paa den galne Vei;
Min Tunge talte hvad mit Hierte meente,
Jeg roeste ikkun det, som Roes fortiente,
Og hvor jeg saae en Feil, der taug jeg ei.
Men derfor kom jeg snart i alle Munde;
Opirret Ondskab giorde hvad den kunde;
Jeg blev den Gode selv forhadt,
Af hvert et Skarn forfulgt, af hver en Ven forladt.
Dog da min Lykke nu var tyndest,
Fik jeg et lille Raad. Det har jeg ful't,
Og see! nu er jeg vis paa hver Mands Yndest,
Nu er jeg sikker nok for Had og Sult." —

"Af

„Ak kiære Ven, lad dog en inderlig
Og ydmyg Bøn dig overtale,
At aabenbare denne Konst for mig.
Ak bliver jeg saa lykkelig,
Jeg gierne bytter Kaar; Paillasse skal befale,
Og jeg vil som en Træl adlyde dig."

„Din Bøn er hørt, min Søn. Vel, buk dig da,
Og hør opmærksom paa min gyldne Lære.
Bestil kun lidt; tænk mindre; æd desmere.
Lad det dit Studium bestandig være,
I rette Tid at smile Nei og Ja.
Lad hele Verden disputere,
Og opad Væggen raisonnere,
Og bryd dig ei om Ugrund eller Grund;
Men sid og spiis din Mad, og hold din Mund."

En høi Prelat, som i sin Statskarosse
Kom MarKedet forbi,
Lod holde, for at høre paa vor Tosse,
Og lee lidt af en Smule Narrerie.
Men da den gode Herre fik at høre
Hvor ypperlig Paillasses Regel var,
Han sagde smilende: „Lad Kudsken kiøre, —
Den Karl er paa min Vere ingen Nar."

5.

Drengen i Galleriet.

I konstigt hvelvet Cirkel-Gang,
Hvor Væg mod Væg hver Tone driver,
Og idel Buer idel Gienlyd giver;
Hvor sagteſt Lyd Baſune-Klang,
Ja redſom Torden-Stemme bliver,
En Knøs, ſom kiendte diſſe Mures Sprog,
Fra Følgeſkabet ſlap, og til ſortroelig Krog.
De Ord kun hviſkede: „Nu Galleriet falder!"
Hans Venner, ſom paa anden Side gaaer,
Hvor tuſindfoldig Tone ſammenſlaaer,
Ei andet veed, end hele Staden kalder
Dem ned med ængſtigt Raab: „Nu Galleriet falder!"

Hvad Under, i den Skræk de alting ſvingle ſeer?
Med vinget Haſt de Flugten tage,
Mens Skielmen bliver tryg tilbage,
Og ſkingrende af grundløs Redſel leer.

* * *

O! troer kun ei, at alle disse Domme,
Som Publikum ophøier, røvser med,
Af Overlæg og prøvet Tanke komme,
At det er reneſt Røſt af sand Retfærdighed.
En enkelt Nar kan stemme sine Klynger;
Naar disse først hans Vise synger,
Alt i en større Kreds det Qvad sig breder ud.
Det er da Folkets Røst, i den da taler Gud!
Ak! mangen een, som over Feil og Dyder,
Indbilder sig at kunne fælde Dom,
Er lig en Hvelving, uden Sands og tom,
Den tænker ikke; men den lyder.

6.

Den pralende Soldat.

Der var engang en tydsk Soldat,
Af dem man sendte over Vandet;
En gammel udlært Krigskam'rat,
Som havde mindre læst end bandet;
Og aldrig følte han til Tørst,
At han jo havde drukket først.

Han fra Amerika kom hiem
Og mødtes strax af Slægt og Venner.
Med saftigt Kys han hilser dem,
Og klapper hver en Hund han kiender.
Og hvor den Gamle gaaer og staaer,
Hans glade Klynge Tilvæxt faaer.

Hver spørger om Amerika
Og Washington. — Han svarer ikke.
At styrke hans Memoria,
Man først bør skaffe brav at drikke.
Skal Fyrens Krigsbedrifter frem,
Saa maa man vel opbløde dem.

Man sætter ham ved breden Bord;
Han giør et vældigt Træk af Kanden,
Og alle lure paa hans Ord,
Som om det gjaldt om Ildebranden.
De venter nu den gamle Helt
Skal tale von der neuen Welt.

Det smigrede vor Menschenskræk,
Af dyb Respect at see dem tavse.
Han rømte sig og strøg sit Skiæg,
Og raabte: Pause, Pause, Pause.
Og alle, indtil Værtens Hund,
Pauserede med aaben Mund.

Nu talte han. „Det store Slag,
Der stod i Fior ved Qvækerstaden,
I har nok læst om. Hvilken Dag!
Og hvilken grusom Aareladen!
Vort Compagnie slog, paa min Siel,
Tolvhundred atten Mand ihiel." —

„Tolvhundred atten! Sapperment!
See det er noget man kan kalde!
Med slige Folk er Kongen tient!
Hu! Hvem der kunde seet dem falde

Med

Med sønderslagen Pandebrask!
Tolvhundred atten det var rask!" —

„Ja Børn, tolvhundred atten Mand!
Tretusind Franskmænd smukt trak Pælen.
Vi efter dem, alt hvad vi kan,
Og følger de Messieurs i Hælen.
Og havde de ei rendt saa vel,
Hver Kiæft vi havde skudt ihiel." —

„Saa fik de Herrer ikke Snuus?
Det var i Sandhed Jammer-Skade.
Tretusind Franskmænd nøsegruus!
Det havde giort en smuk Parade.
Tretusind Franskmænd skudt ihiel!
Det havde glædt hver Christen Siel." —

„De havde ingen Lyst at slaaes,
Og unde os en anden Seier.
De Skielmer havde narret os
Sex stive Mile fra vor Leier.
Der stod' vi sulten, uden Brød,
I Fare for en Hungersnød.

Sit Liv man gierne redde vil,
At døe af Sult er ingen Glæde.
Hver Peloton smukt maatte til,
En slagen Fiende at afklæde.
Hver Peloton sig tog en Krop,
Og stegte den og aad den op." —

„Bevar os Gud! hvor gyseligt!
J kunde Mennesker fortære?
Den Mand, som er i Stand til sligt,
Han maa et Fæ, en Varulv være.
Nei ti Gang' heller døde jeg,
End at jeg aad saa styg en Steg." —

„Men Folk er gale!" raabte han.
„At dræbe Mennesker er Løier!
At slagte en tolvhundred Mand,
Den Tanke jeres Sind fornøier!
Men bruger man en Død til Steg,
Det kalder J en Varulvs Streg!

J godt Folk ingen Føie har
Ved Landsmands Heltemod at glædes.
Det hele Slag en Fabel var;

Hvor

Hvor ingen dør, kan ingen ædes.
Jeg ikke jeres Varulv er,
Og Pokker være Helt for jer!"

* * *

Naar nogen gior en Hoben Pral,
Spild Tiden ei, ham at giendrive.
Om digtet Daad ret blottes skal,
See til, den latterlig kan blive.
Han heller vil som Skryder sees,
End som en Giæk, et Drog belees.

7.

Knappenaalen.

Af Dage mæt en Kiøbmand døde,
Og Sønnen Handelen i Hænder fik.
Ei fulgte denne Søn saa mangen Arvings Skik,
Det smurt forhvervede i moisom Hast at øde.
Men er man derfor værdig Handelsmand,
Fordi man ikke just er Ødeland?
Nei, der skal andet til. En stadig Drift at vinde,
At aagre med et dobbelt Pund,
Og Ærlighed i Tanke, Haand og Mund,
Dem bør man hos den ægte Kiøbmand finde.

Den unge Principal de Huse kjendte,
Hans Fader havde handlet med.
Selv at fornye enhvers Fortroelighed,
At reise selv omkring, var Pligt; men i dets Sted
En trofast Karl han til dem sendte.
Den, mente han, nok Sagen drev,
Imens ved Kiæresten han roelig hiemme blev.

Den gode Skiold (saa Budet hedde,)
Var i sit Ærinde saa reen som prøvet Guld,

Og

Og for hans Herre var hans Megling gavnefuld,
Indtil han kom til moddret Amstels Bredde.

Der boede forrig' Hosbonds beste Ven.
Med ydmyg Bøn og gode Grunde,
Han blev anmodet, værdig Søn igien
Den Godhed og Kredit, som Fae'ren nød, at unde.
Men redeligste Flid forgieves blev anvendt;
„Jeg eder gierne tjene skulde,"
Lød Mandens Svar; „men kjender ei tilfulde
De jonge Vent."

Utrættelig den Unges Talsmand stræber,
At hæve hver Betænkning og hver Tvivl.
Han fører sine Ord med Fynd og Ild;
Den Gamle tilstaaer med fornøiet Smil,
Hans Hierte tømmer vist sig giennem rene Læber.
Men hver Gang Skiold har Talen endt,
Den anden siger: „Jeg bekiender,
I med roesværdig Troskab tjener
De jonge Vent."

Vel Haabet hos vor Megler falder;
Men sidste Gang han sammenkalder
Alt hvad han troer den Gamle røre maae.

Han foreſtiller, beder, lover.
Dog giver Oldingen ei andet Svar derpaa,
End dette: „Jeg mangfoldigt hover,
Han har en vakker Talsmand ſendt,
De jonge Vent."

Som modløs Skiold gaaer op og ned i Salen
En Knappenaal han ſeer paa Gulvet laae.
Han taer og gjemmer den. Myn Heer det ſaae,
Paa eengang ſtille ſtod, og afbrød Talen,
Og venlig ved en Knap ham tog.
„Naar I har Lyſt, min Ven, en Handel ſelv at drive,
Kredit for Tuſinde jeg eder ſtur vil give.
For eders Principal I har ſaa ærlig, klog
Og kraftig talt, jeg ham det Venſkab ſkienker,
Hans Fader alt beſad. Men, Kiære, tænker
Paa eget Vel. Jeg ſtore Tanker har
Om eder. Hvem ſaa tro ſin Herres Sag forretter,
I egen Handel ſig den beſte Borgen ſætter.
Hvem ringe Knapnaal op af Gulvet taer,
Bevidner, han har lært at ſpare,
Ei kaſter mindſte Fordeel bort,
Har Sands og Tanke allevegne, kort:
Forſtaaer den Tvilling-Konſt: at ſamle og bevare.

Han

Han Kiøbmand være bør; thi ægte Kiøbmands Aand
Paa den Mand hviler. Han giør Verden Nytte,
Ja, jeg med Lyst skal eder understøtte,
Med al min Evne. Tag derpaa min Haand."

Den redelige Svend med gladest Siæl erkiendte,
At Himlen Troskabs Løn i denne Ven ham sendte,
Modtog hans Tilbud, egen Handel drev,
Og bundløs riig og stedse takfuld blev.

8.

Spurven.

En Spurv var idel Virksomhed;
Før Morgenrøden var han alt paa Færde;
Han hele Dagen sæes paa Tag og Gierde,
Og neppe fik han Roe, før Solen var gaa'n ned.
Han giorde Broder-Flokken megen Nytte.
Hvor Bonden spildte Korn, han vidste i en Snup,
Og alle sagde til, og deelte rigest Bytte,
Han kunde selv beholdt, med tit uskionsom Trup.
Han var den første, Vold og Snuus at spejde;
Han næsten kunde lugte Kattens Klø'r,
Og Bøsse, Garn og Pusterør,
Og fisi i første Led i hver en Svale-Feide.

Ei nægted' nogen, at han giorde Gavn;
Men Avind meente dog, kun Higen efter Ære,
Kun Attraa at forhverve sig et Navn,
Til hans Idrætter Aarsag maatte være.

En

En gammel Spurv gav Dadlerne til Svar,
„Før I nædel Grund til Dædighed antage,
I burde vide hvilken Mage,
Hvad Fred han i sin Rede har."

* * *

Det offentlige Vel at fremme,
Den Drift hos dem kan ogsaa finde Sted,
Som Skiebnen ei lod smage hiemme
Den huuslige Lyksalighed.
Den Skrøbelige sig til Flasken vender,
At døve Drene mod daglig Kiv;
Med voldsom Haand en anden ender
Pinagtigt Liv;
Men den, som Himlen gav den rette Styrke,
Ei som en Nidding fly'r til Hamp og Druesaft;
Hans Redning er fornyet Mod og Kraft,
At gavne Publikum, og Museerne at dyrke.
Dem skienker han de Manddoms Dage til,
Som ingen kiærlig Husfrue dele vil.

9.

Podagra's Fødsel.

Da Kiærligheds unge Gudinde,
Saa springsk og saa kaad som en Geed,
Tog Himlenes hinkende Smed,
Hun valgte ham ikke i blinde.
Hun tog ham med velberaad Hu,
At holde desfiere i Smu.

Ei heller hun burde vanslægte
Fra Gudernes tordnende Faer.
Olympen nok vidste, han var
En Stover, og een af de ægte.
Naar Juno i Østen holdt Vagt,
Han stjal sig i Vesten paa Jagt.

Saa giorde hans Datter. Naar Manden
Fra Bordet til Ambolten slap,
Og stod dappedap, dappedap,
Saa sort og saa arrig som Fanden,
Vips! var hans Gudinde afsted,
Og fik et Par Horn til sin Smed.

Hun

Hun kisbte dem ikke i Boden.
O! gjerne hun fik dem omsonst.
Den artige Horndreier-Konst
Alt da var blant Guder i Moden.
Faer Zevs var en Mester deri;
Ja, han kunde dreie forbi.

Det klsde Vulkanus i Panden,
Saa ofte hans Frue gik ud;
Og naar hun kom hiem til sin Gud,
Der hsrtes en Smelden og Banden.
Men Venus var rask til at slaaes,
Som mangen smuk Kone hos os.

Hun strax linierede Fæsen;
Der stod baade Bas og Diskant.
Hun flakte hver Vorte hun fandt,
Og satte sit Mærke paa Næsen.
Ja, hvad som var værre endnu,
Slog Flasker og Meerskum i tu.

Og saaledes holdte hun Tonen,
Indtil han smukt kisbte sin Fred.
Da skreeg hun: „Pas paa, som en Smed,
For Ilden, men ikke hos Konen.

Vil Manden sin Hustrue ei troe,
Han smager ei Fred eller Roe."

Paa Skuespil, Baller, Concerter
Hun fremkom med yndigste Smiil,
Og tændte forførdelig Ild
I hele og Halv-Guders Hierter.
Han selv ved Pohlskpas og Tobak
Saa længe sit dobbelt Øl drak.

Hun holdt baade Løse og Gifte
I haabefuld Kiærligheds Baand.
Et Tryk af en silkeblød Haand,
Et Smæk af den rullende Vifte;
Et Blik, hvori Himmelen laae;
Hvo kan for de Vaaben bestaae?

End Momus, saa styg som en Drage,
Saa spodsk som en ung Recensent,
Af straalende Øie blev tændt.
Hvad Under, han glemte at vrage?
Thi hun, som giør Ulve til Lam,
Faaer let en vild Kritikus tam.

Men stundom forsaae hun dog Tingen
Saa at der blev to om et Suk.
Da gik de med stumpede Buk,
Og fordred' hinanden paa Klingen,
Og sloges, saa Himmelen flød
Af Melk, som en Kiernemelks-Grød.

Med saadan Eklat en Kokette,
Hvis Siæl intet føler, er tjent;
Men, den som har Temperament,
Forlanger lidt meer end alt dette.
Hun ønsked' — Min Læser forstaaer,
Hvad saadan en Skjønhed attraaer.

Hun havde med Alle sit Væsen.
Til Mars hun sig listed' paa Vagt,
Gik med sin Adonis paa Jagt,
Krøb sagte til Phoebus i Chaisen,
Spadseerte med Pan i en Lund,
Og fanged' Makreel med Neptun.

Faer Jupiter ikke at glemme;
Men han saae paa Anstændighed.
Han gjerne besøgte den Smed,
Naar Konen allene var hiemme.

Og

Og Budet, som meldte Papa,
Gik aldrig ugjæstet derfra.

End Jauner. — Dog kort at fortælle:
Der var i den himmelske Slægt,
Ei Konge, Kaval eller Knægt,
Frue Venus jo fik til at trælle;
Og hver bar med Lyst hendes Baand,
Og kysde den seirende Haand.

Kun Bacchus var ikke at blinde.
Han tog en oplysende Taar,
Og svoer ved Faer Jupiters Laar,
Han loe kun af Elskovs Gudinde;
Ved Druernes styrkende Saft
Var sødeste Smiil uden Kraft.

Det ærgrer en herskesyg Flane,
At ansees med saadan Foragt.
Hun søgte af yderste Magt
Sig Vei til hans Hierte at bane;
Men intet hun rettede ud
Hos glædeligt drikkende Gud.

Tilsidst dog hans Time var kommen;
Den kommer, om aldrig saa seen.
Hun Skikkelsen tog af Silen,
To blinkende Flasker i Lommen,
Og gik til den snorkende Gud,
Som just sov en Natte-Sviir ud.

Med Dunsten af Flasken hun vakte
Den dovne, fordrukkene Krop.
Han lugtede Vinen, foer op,
Og Armen begierlig udstrakte,
Og nippende loe, hi, hi, hi!
Den herligste Oeil de perdrix.

Han taer de velsignede Flasker
Og drikker med sødeste Lyst,
Og trykker Silen til sit Bryst.
Et Kys nu paa Læberne smasker,
Derved han til andet blev stemt,
Og Viin indtil videre glemt.

Men lægger du andre Folk Snarer,
Du let kan selv falde deri.
Det og med sin Oeil de perdrix
Frue Venus med Vamod erfarer.

Der i et uheldigt Minut
Gik deiligste Taille kaput.

Kaput gik den Torvespands-Taille.
Hvad sagde den hamrende Gud?
Han svoer: „Jeg vil være en Stud,
En Tyv og en evig Karnaille,
Saafremt jeg er Faer til det Barn.
Hun vist har gaaet extra, det Skarn."

Men da hendes Tid var til Ende,
Han maaatte smukt op sin Seng,
Og flux en Karjol og en Dreng
Til Gudernes Jordemoer sende,
Mens Kaffe, og Klæ'er og heedt Vand
Et cetera blev sat i Stand.

Lucina sig tumler og vender;
Kort sagt en smuk Datter blev født.
Og Glutten alt smilte saa sødt,
Alt raktę sin Faer de smaa Hænder,
Saa alle hans Tvivle forsvandt:
En Kraft af hans Lender han fandt.

To Tutter speilblanke Dukater
Faldt tungt i den Jordemoers Skiød,
Men ak! nu er Holland i Nød!
Det mangler den Frue paa Vorter.
Hun kan ikke haabe den Lyst,
At give sin Smedunge Bryst.

Dog Venus sig vidste at fatte,
Og trøste bekymret Papa.
„Send Glutten til Beste-Mama,
Til Juno; hun giver jo Patte.
Og troe du kun sikkert hun vil;
Hun har jo lagt Herkules til."

Hun sagde, og Manden samtykte;
Men som han ei dued' til Praet,
Han tog en rar dobbelt Dukat,
Lucina i Næven den trykte,
Med Bøn, at hun vilde ta' med
Og bruge sin Veltalenhed.

Fru Juno var just i en Hede,
Som spaa'de kun maadelig Held.
Det vist var den ædelste Siel,
En Smule hengiven til Vrede.

Men var ei Gudinden brunet?
Og de Smukke tændes saa let.

Dog veed man, det forteste Die
Kan tindre saa mildt og saa bliidt,
Naar Manden umager sig lidt
Den Deiliges Ønsker at føie,
Og ikke den Engel anseer
Saa lunkent, som Umodens Klæ'er.

Den Attraae, han Hustruen skylder,
Ei taaler, som udlagde Kort
I syndig Bassette, Transport;
Sligt hende med Bitterhed fylder.
Men aldrig kneeb Himlens Papa
En Dame til Sept & le va.

Som Venus, han elsked' Forandring.
„Jeg kom og jeg saae og jeg vsd,"
Var Tordnerens Ord; deraf flød
Hver ottende Dag en ny Vandring
Men om end en masque han gik,
Hans Frue dog Nys derom fik.

Den Morgen, de ankom med Glutten,
Hun juſt havde faaet den Rapport,
At Zevs havde ſneget ſig bort,
Og endnu camperte hos Putten.
Hvad Under, ſaa huld en Brunet
Nu ligned' en antændt Raket?

Lucina ſin Tale vel førte
Med al den ſødt ſmigrende Kunſt,
Der vinder Matronernes Gunſt.
Men da den Storsiede hørte,
At Ungen fra Cypria kom,
Forbittret hun vendte ſig om.

„O!" ſkreg den optændte Madame:
„Jeg ſkal for den urene Krop
Da foſtre hver Hoerunge op,
Skal tjene de Skisger for Amme!
Nei, Zevs, jeg dig giver mit Ord:
Vi ſkilles fra Seng og fra Bord."

Forgieves Lucina velſigner
Gudindernes Dronning, og be'er
At ſee kun, hvis Datter hun er,
Hvor livagtig Smeden hun ligner!

Hun rigtigt den Vorte alt har,
Som Moderen kløved' paa Faer.

Her opslog Frue Juno en Latter.
„Ei hørte jeg galere før!
En Gubbe, saa tynd og saa tør,
Har avlet saa pludskieftet Datter!
Nei, naar I kun Glutten anseer,
I gjetter, hvem Faderen er.

Imidlertid lad hende blive.
Naar Zevses løsagtige Drift
Har fyldt mig med Galde og Gift,
Den Unge jeg Patte vil give.
I sin Tid med Neb og med Kls'er
Hun kiærlig skal hilse Mafør."

Og nu kan enhver sig forklare,
Hvi Podagra helst findes der
Hvor Elskov og Druesaft er,
Og hvorfor hun følger den Skare,
Der sukkende offrer Mama,
Der hikkende hylder Papa.

Enhver kan sig selv nok fortælle,
Hvorfor dette arrige Noer
Var bister paa Faer og paa Moer.
I Qvad denne Aarsag at melde,
Vel mueligt tre Strophер tog bort,
Og leve den Sang, som er kort!

Saa grant den smaa Furie kjender,
Hvem Bachus, hvem Venus har kiær;
Paa dem de uskyldige Tæ'r
Med glødende Syle hun brænder.
End Jupiter selv ikke slap;
Hun ogsaa gav hans Fod et Rap.

Da Juno i Hænderne klapped';
Og raabte: „Revs, lille Moer, revs
Den vise, den trofaste Zevs!
Saa mange smaa Piger han napped.
O! at han til flere kan gaae,
Brænd dygtig paa knudrede Taae!"

Men Arrighed ofte kan blinde.
Thi derved, at Gudernes Faer
Sit Anfald af Podagra har,
Jo Elskov og Druesaft vinde.

Hvad skrækkende har vel en Straf,
Som endog en Jupiter traf?

Alt efter de Store at abe,
Vor Middelstands Arvesynd er.
Hvordanne i Sæder og Klæ'er
De første tre Klasser sig skabe,
De Klæder, de Sæder og saaer,
Enhver som paa høien Loft gaaer.

Kort sagt: hos os Konsten nu stiger;
Hver putter nu Foden i Svøb.
Man har det saa nemt og got Kiøb, —
Af Druesaft og de smaa Piger.
Man taalte den ømmeste Pyld
Med Lyst for de Giveres Skyld.

10.

Den kalkoenske Ballet.

Der var engang en saare klygtig Mand,
Som giorde store Ting i Luft, og Ild og Vand;
En Mester i Physiken,
I Mekaniken
Og Hydrauliken,
Optiken,
Pyriken,
Kort sagt: i hver en Konst, som løber ud paa iken,
Undtagen Aerostatiken.
Thi Monsieur Mongolfier laae da
Endnu paa Puden i Mama.

Dog Alvor Snak; man vilde sige:
Han var paa sin Tiid ude Lige.
Frue Fama's Aftenpost, som traver før omkring
Igiennem Verdens største Rige,
End Lotto-Hiulets Svingelsving
Igiennem Sandserne af ambe-tørftig Pige,
Forkyndte prægtigt, hvor den kom,
At Konstens Moder, helligt Rom,

Igien besad en Søn, sit høie Udspring værdig,
Paa Hiernens Skatte riig, i Haandens Under
færdig.

Til Ynglinger af nyttig Kunst
Er helligt Rom vist nok en frugtbar Moder,
Men at opelske disse Yoder,
Det overlader hun til Udenlandskes Gunst.
Hun ligner mangen dansk Madamme:
Hun vil nok føde Børn, men ikke være Amme.
De Scipioners Fædreland
Har nu kun sielden Brød for den fortiente Mand.
Ja, unge Tullius, vil du i Rom dig nære,
Saa lad dig klippe eller skiære.

Dominiko, (det var vor Heltes Navn)
Saa manges Skiæbne maatte smage.
Med rigest Pund at nytte og behage,
Han sultede ved elsket Fædrestavn.
Man sagde ham, at Frankerige
Var og de smukke Muser huld,
Men at det offrede tillige
Med sødest Hæder vægtig Guld.
Den kloge Gallier var skiønsom nok at sætte
Paa sand Fortieneste den fulde Priis.

Do-

Dominiko drog altsaa til Paris,
Sit tabte Haab i Tide at oprette.
Som sagt, hans Rygte var alt for ham kommen der:
Hans Ankomst glædede enhver.
Totusind Øine, tusind Munde
Flux udbasuned' hvad han kunde.
Man saae, han drev sit Spil
Med Luft og Vand og Ild;
Volkaner, Jordskielv, Storm og Torden
Og anden Tummel i Naturens Orden,
Saasnart vor Romer bød, blev til;
Hiin Vildmand, Elektricitaten,
Sprang som en Dandse-Bisrn i Konstens Baand,
Og stadig Nordboes Ven, Magneten,
Blev Giøgler i sin Mesters Haand.

Det stolte Skuespil henrykte
Ethvert for Moroe aabent Bryst,
Og bravo-blandede Klap udtrykte
Almindelig og navnløs Lyst.
De ny Mirakler satte Staden
I krillende Begeistrings Ruus.
Man havde dem paa Promenaden,
Man nød dem i hvert Kaffehuus.

Endog

Endog de smukke Folk, som boe paa Gaden
Og ydmygst sværte Byestiaks Skoe
Lov-tjaddrede Dominiko.

Men Publikum veed alt for tit, desværre,
Ei hvad det tar sig for, og mindre hvad det vil.
Vor Konstners Roes tog daglig til;
Men hans Tilskuere blev daglig færre.
Paris var fuld af denne Mesters Spil,
Men tom var Mesterens Parterre.
Man priiste ham saa ysit! man undte ham saa vel!
Og hvad indbrentede den Priis, den Yndest vel?
Den arme Romer stod allene,
Og tørstede ved Lykkens Kildevæld.
Han samled' sig en Hoben Laurbærgrene
Tilligemed en Hoben Gield.
Der var ei andet at fortiene;
Og Yndest, Priis og Laurbærgrene
Betaler ingen Gield.
Vor Konstner var da nødt at lukke
Sin øde Fielebod.
Den største Philosoph maae bukke
Naar Lykkens Dom er ham imod;
Dog mens han bukker, mens han giver efter,
Han hitrer Raad og samler Kræfter,

Ja

Ja for at naae sit Hiemeed,
Han stundom følger Daarskabs Fied.

Saa og Dominiko. Han usortsvet bygger
Et andet Haab udaf det førstes Vrag.
Erfarenhed hans Speculats betrygger:
Han kiender nu de muntre Franskmænds Smag.
Den stolte Boulevard et nyt Theater viser,
For hver en gabesyg Pariser
En ny Magnet. Plakater og Aviser
Hver Ledighgænger kaldte til
Et overordentligt og uhørt Skuespil
Beundret af Europa's Nationer;
En stor Ballet
Af sex og tredive — „Personer?"
Jo pyt! I kiender Manden ikke ret.
Af sex og tredive Kalkoner!

„Kalkonske Høns! det kalder jeg at lyve!
De skulde dandse? Nei, de arme Tyve
Paa Fødderne kan neppe holde sig:
En Menuet af dem maae lade jammerlig."

Men, I kan troe, han loved' intet mere,
End han var nok i Stand til at præstere.

Han

Han gav en virkelig Kalkonballet,
Og den som ikke var saa flet,
Thi den belønnet blev med Guld og Hæder.
„Hvorledes kunde det gaae til?"
Med fire Ord jeg det forklare vil:
Theatrets Gulv var giort af Jernblek, ei af Bræder
Og under dette Blek stod Ovne fuld af Ild.

Orchestret kalder nu med glade Toner
Den haabefulde Trouppe frem.
Ind trine sex og tredive Kalkoner:
Vist ei med Lyst; men Pidsken driver dem.
Mens Virtuoserne Vulkanus ikke sporer,
Som lovbedryppede Autorer
Og Faarekyllinger med Sporer,
Med Gravitæt de svaie op og ned;
Men da femgrenet Fod en uvant Varme finder,
Opvækkes Dandsere og Dandserinder
Til uvant Virksomhed.

De arme Kalkoner
Nu trippe og dreie.
Som smaa Amazoner,
De svinge og svede,

Og

Og fare og feie
Og hvirvle omkring,
Med hastige Sving;
Nu giør de et Hop og nu tar de et Spring.
Saa hidsigt at spøge,
Er ei deres Sag:
Koulissen de søge,
At fare i mag.

Men tolv Opservateurer jage,
Med grumme Pidskers haarde Smæk,
De trætte Dandsere tilbage,
Tilbage paa det heede Blek.
Pjuh, pjuh den heele Trouppe skriger:
Piu, piu, den strenge Mester siger.
Piu presto, Karle, skal dertil:
Piu forte er det rette Spil.

I ængstende Knibe
De hoppe nu frem,
Som Oberons Pibe
Besælede dem.
Nu seer man Coupeer
Af fineste Sort,
Og Pas de Boureer,

Som

Som falde lidt kort.
De paragraphere
Saa dybt og saa net:
De kapriolere
Saa høit og saa let:
De holde saa rigtig Balandsen
Paa stivede Tæ'r,
Og Damerne aldrig forraade i Dandsen
To smukke undseelige Knæ'r.

Kun Takten holdtes ikke lige.
En Haandfuld Noder tit gik overstyr.
Kalkoner er' umusikalske Dyr.
Man hørte og et Par Orakler sige:
Det Heele var meer Kehraus end Ballet.
Men ingen Ting er alle ret.

Hos Mængden fandt den megen Naade:
Den moerede dem overmaade.
Parkettet smilede, Parterret skoggerloe.
Hver Dag en Regn af Klap og mangt Bravissimo
Forsikkrede Dominiko,
Han havde varig Seier vunden,
Og rette Nøglehul til Stadens Hierte funden.

Han

Han snart blev riig. Hvad gavnende Genie
Forgiæves havde søgt, det kom ved Narrerie.

* * *

Min Ven, naar Lykken ei et nyttigt Arbeid kroner,
Tænk paa Dominiko's Kalkoner.
Til Fjas din Tilflugt tag.
Du veed jo Giække Jorden fylder;
Den største Hob kun Daarskab hylder.
Sog da at ramme Mængdens Smag,
Om ene Fordeel er din Sag.

II.

Tankesproget.

En Pebling var i Trang for Penge:
(En Trang som trykker nu endogsaa Skoledrenge;)
Den ømme Moder selv behøver sit;
Det gamle Sølv, hun havde gjemt saa længe,
Hun paa de slemme Tal gaaer qvit.
Hvad kan hun da til Kiæledæggen midste?

Men lykkelig er den som har Forstand!
Den Snilde altid bliver holden Mand,
Og snild var Knøsen min. Hans aabne Hierne vidste,
Naar søde Moer var lens, naar alle Strikker brast,
At finde Moses i en Hast.

Hver Dreng har faaet sit Anlæg til at gavne.
I Fædre, som Genie hos eders Poder savne,
Beskylder miskiendt Pund og vrang Kultur.
Vor lille Helt, som mange flere,
Fandt den latinske Vei til Ære
Forbistret suur,
Misundte Svabbergast og Plyndergreve,
Fordi de ikke sad i Frue-Fuglebuur.
Men, lovet være Grandmama Natur!

Han

Han skrev en Haand, som stukken af en Kleve;
Det var en Dienslyst at see paa hans Fraktur;
Hvert Bogstav stod saa rank, saa flagrende tillige,
Som stridende mod Blæst fiærtoppet yndig Pige.

Den svede svingsvangre Pen
Hialp denne Gang vor unge Ven
Til Skillingen,
Og, hvad min Læser vist fornøier,
Til Skillingen og kostelige Løier.

Et vist ældgammelt Vers han skrev,
Som trænger høiligen i vore Tider
Til et glossarisk Lys. Paa tvende store Sider,
Med al den Pragt af suurtient Lærebrev,
Med zirligste Fraktur de mørke Ord han skrev.

En Gudfaer havde han, som ikke kunde læse,
Men samlede dog paa et Bibeltet.
En Kobber-Prosaist, en billedrig Poet,
Boeuf-a-la-mode var i denne Kienders Næse.
En nydelig Vignet, en smagfuld Stok
Til klassisk Værd var i hans Hine nok.
Men Herre Gud! Vi andre har jo gierne
Den samme Troe om blanken Stierne.

Til ham vor snilde Pebling gik,
Og hemmeligt det smukke Arbeid viiste.
En Kobbertut han pro labore fik.
De mange Træk Mœcenen priiste,
Men vilde vide, hvad det indeholdt.
Den unge Pennemand fortalte stolt
Det var en ciceronisk Tale.
Vor Kiender troede vist, at den var god;
Den alt for ziirlig skreven stod.
Hver Tøddel med et Sving, hver Bogstav med en Hale!
Det feiler ei, det er en herlig Tale!

Herr Oversætter hastig sig bortsneeg.
Man ikke altiid seer paa Enden af en Leeg.
Vor Kiender tænkte alt paa Glas og Ramme
Til Sidse Nones Tankesprog,
Og takkede endnu den vel oplærte Pog.
Men i det samme
Kom, ret som kaldet, hans Madame,
Hans dyrebare Briller, hiem;
Og Tankesproget maatte frem.
„See," raabte han, i Glædens Hede,
„See hvilket Kiøb din lille Mand har giort!
Saa mange tætte Træk for een Rigsort!

O læs,

O læs, mit Barn, om du kan hitte Rede
I alle disse sløifelige Sving.
Vi der vil høre smukke Ting.''

Men hver en Draabe Blod forlod hans Næse
Da han sin kiære Hustrue hørte læse:

Uglen, Duglen, Dof,
Fingel, Fanger, Fof,
Foffer alle, Mærke, Pande,
E, be, ba, bof.

* * *

Saa mangen Autor giør en Hoben skiønne Sving,
Og farer op og ned og siger ingen Ting.
Naar vi saa mangt System den lærde Pynt fratage,
Er Uglen, Duglen, Dof den Sands som er tilbage.

12.

De trende Varsler.

Ja du skal døe. Den Skiæbne rammer alle.
Hvert Menneske for Dødens Lee skal falde;
Derfor blev Pest, og Krig og Læger til.
Og dog den Gamle sig tilknurre vil
En Standsning i Naturens Orden.
Jo ældre Træet er,
Jo fastere man seer
Dets Rødder grave sig i Jorden.

Den faure Ludvig var endnu
I de lykkalige, de sødhedsfulde Dage,
Den blide Vaar, da Sind og Hu
Gaar ud paa Livets Honningdrik at smage.
Hver Time Leeg og Lyst og Elskov hellig var,
Og de, med al den Trylle-Konst de har,
Hans Ungdom strøbte at indtage.

I reeneste Vellyst svømmede hans Siel:
Louise, engleskiøn Louise blev hans Deel.
Med Myrther kronet, lagt i Rosenkiæder,

Den

Den yndige, den huldе Brud,
Veiledt af Ægteskabs den milde Gud,
Med bange Fied alt til den Sahl fremtræder,
Hvor henrykt Mand i Favn af unge Glæder
En paradisisk Lyst imøde seer.

Men Guder! hvilket Syn fremkommer der?
Den grumme Død en redsom Haand udstrækker:
„Viid, siger han, „forhippet Brudgom viid,
Til Bryllups-Leeg her bliver ingen Tiid:
Du maa herfra."

Det grumme Budskab skrækker
Haabsaligste Gemahl.

„Grusomme!" raaber han,
„Jeg veed, at ingen Ret, og ingen Vælde kan
Kuldkaste dine Bud. Men lad mig arme Mand
Ved ydmyg Bøn din strænge Dom formilde;
Lad ei din Lee saasnart mig fra min Pige skille.
I Dag hun gior mig lykkelig;
Ikkun om denne Dag jeg beder dig.
Ak! kun i denne Nat lad Hymens Lue brænde;
I Morgen maa du da din sorte Fakkel tænde.
Jeg ved Følgagtighed din Godhed skal erkiende."

Den haarde Beenrad blev for Alvor rørt.
„Bebreidelser og Knur jeg hidtil nok har hørt;
Endog den gamle Mand paa rørig Alder pukker;
Den Trøsteslose selv for mig ugierne bukker;
Men derfor maa de og afsted.
Du overvinder mig ved denne Ydmyghed.
Vid, Døden ogsaa har et Hierte
Det er ei følesløst ved en saa grundet Smerte
Ved saa veemodig Bøn. Ja, Ludvig, lad dit Bryst
Kun roeligt aabne sig for sødest Elskovs Lyst.
Jeg dig ei Dage blot, nei, mange Aar vil spare.
En sielden Gunst jeg endog lægger til:
Ved trende Varsler jeg dig melde vil,
Naar Tiden drager nær, at du skal heden fare."

Saa lød den tørre Skrumplings Ord,
Og hurtig den afsted til andre Offre foer.

De frelste Ønsker Ludvig nu opvarme;
Den søde Attraa luer op igien;
Og i sin Elskedes sneehvide Arme
Det stygge Syns Erindring svinder hen.
De Sysler, Ægteskab og Huset kræver,
De Pligter Stand og Embed fører med,

Nu

Nu vente Ludvig: han oplever
En hoben Aar i uforstyrret Fred.
Saa jævnlig voxer nu hans Alder;
Hans Elskovs-Ild gaaer sagte ud;
Paa andre Ting hans Attraa falder;
Han dyrker Digternes og derpaa Rigdoms Gud;
Af hiin han faaer en Krands, af denne gyldne Gaver.
Kort: efter Ønske alting føier sig;
Han bliver anseet, hæderfuld og rig,
Og o! det Lykkens Barn! sin Kone han begraver.

Saaledes under idel Tummel gaaer
Hans Levetid; han uformærket naaer
Et misundt Maal, — halvfemsindstyve Aar.

En Aften da han sad og traurig saae tilbage
Paa alle de bortfløine Dage,
Hvis lange Række nu kun var en Prikke lig,
Den grumme Død igien indfinder sig.
Med Tordenrøst den byder ham at komme,
Thi denne Gang hans Tid er omme.

„Hvorledes er du her saa snart igien?"

„Saasnart? Bedaarede, hvor vil du hen?
Det treſindstive Aar er siden,
Da første gang jeg til dig kom,
Og til en anden Tid forhalede din Dom.
Saa lang Opsættelse den tør du kalde liden?
Nu har du fyldt halvfemsindstive Aar."

„O nei! saa gammel er jeg ikke.
Jeg huſker som det var i gaar,
Du lov'de mig tre Gange Bud at ſkikke.
Det har du ikke giort. Thi er jeg ei bereed,
Jeg ſtolet har paa din Ordholdighed.
Hvi lod du stedse mig forgieves vente
Og kommer nu mig i en Snup at hente?"

„Ja saa! Har mine Bud ei troffen dig,
Saa er det Feil. Men lad mig spørge dig:
Har Livet da endnu for dig saa megen Glæde,
At du kan frygte for din Reise at tiltræde?
Maaſkee du dine Ting endnu kan forestaae,
Og munter paa din Fod ud til din Have gaae?

„Det ſlemme Podagra tillader mig ei mere,
Saa raſk og levende som forhen at spadsere.

Mit

Mit venstre Been vil ikke staae mig bi,
Og mine Armes Brug er og kun Lapperie."

„Det kan jeg tænke. Men du een Ting kunde gjøre:
Du Vogn og Heste har; du kan jo kiøre
Hver Dag en lille Tour, at glæde dig
At see Naturens Pragt."

„Ak nei, saa lykkelig
Er Ludvig ikke meer, den søde Lyst at nyde,
For to Aar gik mit Syn fra mig."

„En anden Vellyst da din Siel kan fryde.
Et deiligt Skrift lad forelæse dig:
Lad udvalgt Vennekreds dig Selskab gjøre
Og muntre taaget Sind."

„Ja hvem der kunde høre!"

„Hvad? Utaknemmelige! I dette Øieblik
Du nægtede, du Bud og Varsel fik.
Tre Sandser har jeg dig, en efter anden, røvet;
Den Lamhed, Blindhed, Døvhed du har prøvet,
Var Sendebud der kom fra mig:

Og

Og endda siger du, jeg overrumpler dig?
Det er for meget. Døe!"

Her tog den ham ved Haanden
Og sukkende den Gamle opgav Aanden.

* * *

I gode Mænd til aars Moralen selv nok seer.
Den Vise hver Dag reisefærdig er.
Gientagen Budskab han ei venter;
Thi Døden mangen een end uden Varsel henter.

13.

Lotteriet.

Med sine Gaver Lykken tumler om;
Med Overflødighed og Fattigdom
Hun leeger som et Barn. Nu rundelig hun giver,
Og nu paa eengang karrig bliver.
Eens Liid til hendes Gunst er alt for stor,
En anden alt for lidt paa hendes Godhed troer.

En Dag, da galonneret Dreng
Greb i den hellige Maskine,
Og Bumbelbum, Snadreng, Snadreng!
Forkyndte Gammel Torv — en ikke trokken Quine,
Blant disse hundrede, som fik
For deres sidste Skierv Valuta — i Musik,
Der stod en fattig Karl, hvis nøgne Legem røbte,
Hvor dyrt han den Rundara kiøbte.

Han længe stod saa kold og stiv,
Og mestendeels saa nøgen, som en Stytte.
Omsider fik den Synder Liv,
Han raabte: „Disse Tal kan intet nytte.
Nei,

Nei, mine gamle tre jeg burde holde paa;
Paa mine gamle tre jeg atter sætte maae.
Jeg veed, for Pokker, eengang skal de komme."

Og trøstig greb han i sin Lomme,
(Den salig Frakkes Efterleverske),
Den sidste Eiendom han der opfiskede,
En Messingdaase. „Ja, du og maae vandre,
Og bringe Ternen hiem. Jeg som saa mange andre
Med sammenlagt Papiir kan hielpe mig.
Og, kiære Ven, saafremt jeg bliver rig,
Jeg ganske vist dig nok skal ransonere,
Og du skal til min Død min egen Daase være."

En rig og fornem Herre gik forbi,
Og saae paa Lykkens Giæk, og Monologen hørte.
Saa stor en Daarlighed til Ynk hans Hierte rørte.
„Men er det mueligt, dette Raserie
Kan gaae saa vidt? I saadan Tilstand, Kiære,
At spille med paa Tal! I vil jo fattig være."

„Forlad mig det, jeg sikker haabe kan,
At Lykkens Hielp vil sætte mig i Stand.
Paa gode Numre kan en brav Karl gierne
Med otte Skilling vinde sig en Terne.

Og

Og faar jeg den, saa er jeg lykkelig,
Saa taer jeg Borgerskab og gifter mig.
Jeg allerede veed den Kielder jeg skal leie,
Indtil jeg hele Gaarden faaer i Eie.
O, naadig Herre, sligt man har seet fsr,
En Haandevending tit eens Lykke gisr.
Der Haab har jeg, det visse Haab ledsager
Mig hvor jeg gaaer; Bekymringer og Plager
Kan ikke bide paa mig; thi jeg veed,
At Ternen Ende gisr paa al Gienvordighed."

„Men er det rimeligt paa Lykke-Træf at haabe?
Nei, Kiære, saadan Drøm indtager kun en Taabe.
Paa Slump i Verden intet skeer;
Sin egen Lykkes Smed jo hver Mand er."

„Hvorledes? De, min naadig' Herre, siger
At Lykken ei paa Slump ophsier og beriger?
De er jo selv Beviis derpaa,
Hvorvidt et Lykke-Træf kan gaae.
Af eget Smedeverk De ikke skulde bramme.
At De er anseet Qvist af ædel Stamme,
Og efter Faderen en Hoben Godser har,
Mon det ei Slumpe-Lykke var?

Ja

Ja naar de med den Hustrue sig forbinder,
Som deres Stammetavle værdig finder;
Maa da lykkalig Ægtestand
Paa blindest Slump ei komme an?"

* * *

Beskiænmet taug den høivelbaarne Vise.
Vel kan man ikke ham med Messingdaasen prise;
Personen gav et saare næsviist Svar;
Men talte dog just ikke som en Nar.

14.

Fusentasten.

Ved sine mange Ord at tænke,
At bruge Munden med Forstand,
Er meer end Spraden Fixfips kan.

Sidst paa Concerten sad han hos en Enke
Som alt i nogle Aar begræd en elsket Mand.
Vor Fusentast lod strax sin Skralde løbe,
Og spurgte, under sødest Sang,
Om ikke Fruen holdt i Saar sin Kirkegang.

„Min Gud! foruden Mand jeg skulde da ladt døbe?"

„Be'er om Forladelse, jeg ikke kom ihu,
De Jomfrue er endnu."

15.

Rosen og Lillien.

Den deiligste Pige vil miste en Ven,
For hver en Tilbeder der vindes;
Men Himmel! hvor vil det med Skinsyge hen,
Naar endog hos Blomstre den findes!

Ved Siden af Rosen en Lilie stod,
En fredsalig Hauge til Ære.
De yndige to var hinanden ei god;
Thi Dronning enhver vilde være.

Den livlige Rose forsvarte sin Rang;
(Hvem lader sig den vel aftrætte?)
Hun viiste af Skialdes sandfærdige Sang,
At Kronen var hendes med Rette.

„Og alle som seer mig," var Lilliens Svar,
„En kongelig Skabning mig kalder.
Naar saa majestætisk en Høide jeg har,
Mig Scepteret ene tilfalder."

Gud-

Gudinden med Smerte den Kievlen fornam,
Og hasted' den Trætte at stille.
Det er, som hos Piger, hos Blomster en Skam,
Naar Skiønhed paa Skiønhed gloer ilde.

„Du," siger hun, „staaer der i sand Majestæt;
Dig, livligste Ynde giør Ære.
Indtil jeg har tredje og skiønnere seet,
I begge skal Dronninger være."

Saa kiær denne Dom stolten Lilie var;
Og Rosen den hørte med Glæde.
Og siden den Tid dette Dronninge-Par
Paa Celia's Kinder har Sæde."

16.

De nye Hattes Oprindelse.

Frue Freja gik forleden Nat
I det venskabelige Krat,
Med, Gud veed hvad Chapeau; nok, at
De satte sig i tykkest Krat,
Og i en sød uskyldig Pjat
De overveied' dit og dat,
Til de blev baade hees og mat;
Vi husker alle nok, den Nat
Det var en Lummerhede, at
I tværnet Duo Mælet plat
Gik fra høirøstet kiælen Kat.

Blant andet i fortrolig Pra't,
Især om Odin og hans Ma't,
Der taltes om spidspullet Hat,
Som havde kyst Alfader brat,
Da Høibemeldte havde ladt,
Som om han rigtig holdt en Klat
Af vore Pigebørn, saa at

Frue

Frue Frigge, som hun var besat,
Med Taaroflod fik Freja fat,
Og tumlede den hele Nat,
Til hun for sligt en Pind fik sat.

Imens de i tykskygget Krat
Saa snakkede, sin runde Hat
Tog Freja ned. Alt under Pjat
Hun paa det lange Græs greb fat,
Og flettede i skummel Nat
En Extrapul til yndig Hat,
Saa rund og tyk som Klosterkat,
Saa dyb, at deri Pullen plat
Blev bort som Aae i Kattegat.

Men, som hun da er delikat,
Hun plukked' i det grønne Krat
En lille Blomst, som flux blev sat
I Extrapul til runden Hat.
Den Selskabs-Halvgud var saa plat;
Han høfligen sig tilbød, at
Opsøge Blomster til den Hat.
Som Hofmand talte han saa glat,
Den Tieneste ham blev tilladt.
Men førend hun en Blomst fik fat

Til Extrapullen paa sin Hat,
Et Kys udbad sig Helten brat.
Det holdt Personen akkurat.
Først var Frue Freja opstinat,
Og trued baade dit og dat;
Tilsidst det blev ham dog tilladt.
Hvad gior man ikke for en Hat?

Saaledes siger Valhal, at
Det gik med dobbelpullet Hat,
Som Freja fik sig giort hiin Nat.

I, som har eder foresat,
(Vel ei, som hun, i skummelt Krat,)
At efterligne hendes Hat,
Betænker, smilde Piger, at
I denne Prydelse saa brat,
I Skiul for Søstres Pjit og Pjat
Hvert lønligt Kys kan blive sat,
Som elsket Elsker blev tilladt.
Er Moster eller Moer saa plat
Og rager i den stille Nat
I eders varme Seng, for at
Erfare, hvordan det er fat,
Om I ei har en lønlig Skat,

Og

Og hvad for Glæder den har ha't;
Da spilder saadan een sin Nat.
Hvad Kys I har en Ven tilladt,
Det ikkun i den tavse Hat,
I Elskovs Conto-Bog er sat.

17.

Toffernes Seier.

Da Fader Odin sad en Tamperdag
I Valhals Hofret, og en vigtig Sag
Der blev voteret i; hans høie Frue,
Som ellers er saa from en Turteldue,
Men nu, som en Kalkun, af Harm var rød,
Med Freja, end i Vrede saur og sød,
Høirøsted ind i Dommer-Sahlen brød.

Først tysser Guders Fader paa sin Frigge,
Men da hans mørke Øie bliver vaer,
Det er en Tøffel hun i Haanden har,
(Med den hun ei var vant en Gunst at tigge,)
Han giver Assessorerne et Nik,
At lade Sagen nogle Øieblik,
Indtil igien der blev et Havblik, ligge.

Og nu han sagde: „Bedste, lad os see!
„Hvad har du med den Tøffel at andrage?
„Os elskelige Mester Syl, maaskee,
„Har dannet dine bitte Tø'r en Plage?

Hvor

„Hvor gik det til, at han ei bedre tog
„Sit Maal? — Forresten maae jeg mafoi sige:
„Den er saa smuk, jeg aldrig saae dens Lige."

Men med de Ord han ikkun Olie slog
I hendes Bisterheds den vilde Lue.

„Hvad?" raabte fnysende den Himmelfrue,
„Uhørt den vise Odin dømmer da?"

Hun sno'de Tøflen, præsenterte Hælen;
Et Syn, som gik Gemalen giennem Sielen,
Formedelst en idea socia.

En lang Sermon paa dette Udraab fulgte,
Hvori hun satte hele Sagen frem.
Alt hvad hun sagde, havde Fynd og Klem.
Men dog den Frue et og andet dulgte.
Thi gives herved mine Læsere
En kort og tro Extrakt af Akterne.

Fra Valhals Børne-Aar Gudinder lode
I svanehvide Bryst lidt Nid faae Plads.
Den som de andre overgik i Stads,
Den som først hitted' paa en smuk ny Mode,

Og vidste hvad der klædte hende got,
Hvad best der kunde Guderne behage,
Det tyngste Kors den maatte paa sig tage —
Udødelige Heglers skarpe Spot.
Saa og imellem Himlens Herskerinde
Og Freja, det guddommelige Par,
Som alle Æsers Pyntemynstre var,
Et varigt Venskab aldrig lod sig finde.

Ak det er saa endnu! Den Pynt, Den Pynt
Giør Fruentimmer-Venskabs Baand saa tyndt!
En lille Blomst, en Fieder kan det bryde!
O! vilde de Naturens Stemme lyde,
Og svøbe sig i reen Uskyldighed,
Og kaste Prydelser! Da blev der Fred.
Fra konstløs Figenblad til Silke-Klokke
Den sørgelige Sandhed fast vil staae:
Den qvindlige Dyd saa let kan rokke,
Naar alt for kostbart Skiul der hænges paa.

Saasnart den skiønne Freja sig kun viiste
I nogen ny, laant eller egen Dragt,
I noget Tilløb til sin Yndes Magt,
Misundelig den stolte Frigga fniiste,
Og satte paa sin Næse kold Foragt.

Hvor

Hvor kold den var, den anden kunde læse
I alt det Blod, der farved' rynket Næse.
Det som giør Aanden kort i hvelvet Barm,
Og kommer Hiertet til at slaa Allarm,
Er ikke kold Foragt, men kogheed Harm.

Den blide Freja loe af Avinds Hie,
Og persiflerede afmægtig Spot.
Den Skielm nok vidste, endog Skiørt og Trøie
Vil paa den sande Smukke sidde got.
Vi alle kiender jo de søde Engler,
Som laaner Ynde til den Stads de bær,
Og i Dormøser, ja i Klappe-Hengler,
Bestandig blive Skionheds Krone værd.

Men ofte, sin Medbeilerske at drille,
Tog Freja dennes bedste Liv-Pynt paa:
Og strax forbitret Frigga syntes ilde
Om hvad hun før med Lyst i Speilet saae.

Nu, deraf reiste sig den bittre Feide,
Vi taler om. Den høie Frigga plei'de
Kun paa en Himmel-Fest i Skye at gaae,
Men daglig havde Purpur-Tøfler paa.
Maaskee for Ligtorns Skyld: men Andre meente,

I huus-

I huuslig Disputats de hende tiente
At spare Ord. Det borgerlige Liv
Os vist nok viser, hvad i Spliid og Kiv
En velvendt, velført Tøsel kan udrette.
Den Ende giør paa evig Kiskkentrætte,
Den giver haante Grunde Kraft og Vægt,
Og trodser Kosteskaft og Støvleknegt.

Dog være det nu som det være vil;
Nok stolten Frigge Tøsler bar, indtil
Nu og den skielmske Deilighedś Gudinde
Hver dag at gaae i Tøsler fik i finde.
Hun lod at giøre det for Paslantant;
Men da Frue Frigge Odins Datter fandt
Med Tøsler paa, hun strax aftakked' sine,
Forsikkrede, hun paa sig selv var vred,
At hun saa længe havde ladt sig pine,
Og svoer, det var den største Daarlighed,
Som hver i Tiden vilde vist fortryde.

Her lod hun nogle bittre Taarer flyde,
Som af erindret Vaande; dog man saae
Hvor rette Kilde til de Taarer laae.

Men Freja viiste nu med stærke Grunde
Hvor nyttig' og bequemme Tøfler var.
Et Ord det andet gav: Svar faldt paa Svar,
Og Galde flød tilsidst af Honning-Munde.
Først gav de Gloser paa hinandens Smag,
Saa slog de løs paa Ynde og Behag,
Og endelig tog fat paa Dyd og Hæder.
Ak! Vogler havde ingen Mage til
To bistre Fruentimmers Orgelspil,
Hvor tirret Jalousie er Bælgetræder.

Saa vidt den bittre Tøffel-Feide gik,
At den blev til Proces. At søge Retten,
Ved Landets Lov at lade skille Trætten,
Blev vist nok ogsaa vore Smukkes Skik
I Modesager. Hvor det vilde moere,
Om strax i Kabinettet, fix og klar,
En lille Giæste-Ret ved Haanden var
Hvor man med Kys klareerte Pro labore!

For Valhals Damer var det mageligt:
Den gode Odin stod for dem paa Pinde.
Ei spurgte de, om der var Tid til sligt,
Om værdig Lænestoel der var at finde;
Som hiin Fabricius en Pyrrhus tog,

De

De og en Kreds om Himlens Fatter slog;
Det nytted' ei at true eller bede:
Han maatte fælde Dommen stante pede.

Dog Tøffel-Sagen, som den nok var værd,
In forma optima blev invueret,
Med Fynd plaideret, modent ventileret;
Hver Dommer tog sig Tingen saare nær:
For at betragte Quæstionen noie,
End Fader Odin selv var idel Øie.

Ja, du alvorlige Lovkyndighed,
Hvor mange Dyrkere du vilde vinde,
Saafremt hiin Valhals Skik igien fandt Sted,
At faureſt Møe, at yndigſte Mandinde,
I Skrankerne som Prokurator stod!
O! naar den Skiønne lod en Stemme høre,
Som kunde en Cujats i Graven røre;
Naar hun en Arm, en deilig Arm lod see,
Af sødeſt Runding, hvid som falden Snee!
Og Lillie-Haanden, Tolk af sielfølt Smerte,
Sympathiſk slog paa det beklemte Hierte,
Og rykked' voldsomt i det nidske Floer! —
Hvad var da blomsterrigeſt Talers Ord

Med

Mod slige Tropers Kraft? Elskværdig Pige
Med fyrigt Diekast kan mere sige
End Cicero. Hvor Sagen dunklest er,
Man ved de Lys igiennem Mørket seer.
Hvad Grunde skulde vel en Part fremføre,
Som Rose-Læber ei tilintetgiøre?

O! havde vi saa ypperlig en Skik,
O! gav det smukke Kiøn os Advokater!
Blaaøied Engel, som i Retten gik,
Drog efter sig en Hoben Renegater!
Da Theolog og Læge sadled' om,
Og til en Anchers Fostersønner kom;
Philosophien savned' Auditores.
Hvem frøs og sveedte for en Doctor Hat,
Der er saa let, at den er fri for Skat?
Hvem beed og streed sig tørstig, hees og mat,
For at forhverve infimos honores?
Hvem vilde sees med akademisk Bram
I majestætisk tittelrigt Program
Ved Siden af de sammenskrevne Fædre,
Og midt for alles Øine stande frem
Og lade sig som Viisdoms Doctor hædre,
Naar, førend Doctoren er kommen hiem,
Det stolte D maa vige ydmygt M?

Hvem

Hvem vilde see paa, at — o Tid! o Sæder! —
Den mindre Tvilling-Grad den større æder?

Dog komme vi engang til hvor vi slap?
Hver Dommer blev forbauft ved Frigges Bulder.
Men hun gav nærmeste Aſſeſſors Skulder
Til Indgang et fuldvægtigt Toffel-Rap.
At dette Rap var en Captatio
Benevolentiæ paa hendes Maade,
Er rimeligt.

Nu hendes høie Naade
En herlig Tale holdt — til Roes af Skoe.
At man ikkun i Skoe kan ſikkert træde;
At man i dem, ihvor man vil, kan gaae;
At Foden ſig mod vaadt og koldt kan ſtaae,
At Puſelankerne til ſødeſt Glæde
Kan preſſes, til de blive peen' og ſmaa;
At ſtiernet Spænde Opmærkſomhed kan vække,
Og i en Dands hvert Øie til ſig trække.

Den muntre, ynderige Freja loe
Af denne Panegyrikus paa Skoe.

„Den

„Den som har velskabt Fod, og ei behøver
Med grusom Tvang at skiule knudret Taa,
Vil ikke let i saadan Piinsel gaae.
En Skoe vist mindre giver end den røver;
Den skiuler Fodens smukke Dannelse:
Og Ynde boer endog i Fødderne.
Desuden naar en Tøffel Foden trætter,
Jeg uden Møie denne Tyngsel letter,
Naar jeg mig, som nu for Exempel, sætter," —
Her med sin Trylleødhed satte hun
Sig hen i friest Lys — „jeg lader kun
Kiedsommelige Giæst fra Foden falde."
Og som hun talte, hun den dratte lod.
En Fod nu Retten saae, men ak! en Fod,
Hvis Syn med Lynilds Hast henrykte alle,
Kun stolten Frigga ubevæget stod.

Dog, stormende Replik til intet tiente;
Fra hiint sødtrundet Gothaabs Forbierg vendte
De Herrer Guder intet Øie bort.

Thi giorde Fader Odin Tingen kort,
Og uden videre i Sagen kiendte:
„Som Skoe saa Tøffel, hver for sig er god,
Hver bliver ubeskaaren paa sin Ære!

Dog staaer det alle frit for Skoe at bære;
Men Tøflers Brug skal ikke tilladt være,
Undtagen saare peen og velskabt Fod."

Taknemmelig den blide Freja smilte
Til dette smigrende Indskrænknings Bud,
Mens Frigga feiende fra Retten iilte
En indbildt Seier at basune ud.
Thi, som det næsten daglig gaaer herneden,
I Trætte hver saa gierne troer han vandt;
Saa Frigga Dommen til sin Fordeel fandt,
Og disse glade Tanker kiølte Heeden.
Ja, kald det Paradox, og kløgtig Tant,
Erfarenhed dog lærer, det er sandt,
At Misforstaaelse formaaer iblant
Hos Eva's Døttre at befæste Freden.

Nu giorde Valhals Dronning strax bekiendt,
At Skoe i Retten havde Prisen vunden,
Og Odin, som en Hofmand, havde funden,
Til Frej'as Trøst, paa en Slags Kompliment.
Hun dernæst den, som hendes Fod-Pynt yndte,
Sin kraftigste Beskyttelse forkyndte,
Ja, for at vinde alle til sin Troe,
Lod for den hele Himmel giøre Skoe.

Hvo

Hvo som den kostelige Skienk forsmaa'de
Og stadig blev ved yndig Frejas Skik,
Ved hver Anledning bittre Prøver fik
Af øverste Gudindes tabte Naade.

Men Freja paa sin Side og forstod,
Den stolte Tøffel-Fiende at betale.
Saae hun en Himmel-Møe med Gaven prale,
Hun kritisk mønstrede indknebne Fod,
Og med ironisk Ynk de Ord lod høre:
„Det smerter mig, du kan ei bedre giøre;
Men hver jo sine Fødder kiende maae.
Det vist nok sikrest er i Skoe at gaae."

Saa sagde hun med latterfærdig Mine,
Med Spot og Venskab blandet i sit Smiil,
Der foer igiennem Hiertet, som en Piil,
Foer ned i spændte Fod, og større Pine
I de smaae runde Tæer kaldte frem,
End om grusommest Liigtorn mattred' dem.

Og nu forgieves Valhals Herskerinde
Den saa forhaante til sit Bord indbød.
I al den Prunk hun Smag ei kunde finde;

Ja, harsk var Odins Flesk og dov'n hans Mjød:
Thi ak! hun svælte i hver Skoe en Glød.

Saaledes fandt den hele Slægt af Aser,
Sig i pinagtigste Forlegenhed.
Hvem torde gjøre mægtig Frigga vred?
Hvem kunde taale Freja's spodske Fraser?
Hver Skjønhed traurig ved sit Nathord sad
Og med de stakkels Fødder var i Knibe,
Om hun til Skoe, til Tøfler skulde gribe?
Her truer blodig Haan, hist grusomt Had.

De Smukke aldrig ret den Konst forstode,
Som er ved Herrekjønnet bleven Mode:
At lee saa blidt ved vittig Dadels Smæk;
Med Glæde mod Satirens Dask at tage,
I yndig Kreds at være villig Giæk,
Saafremt den Giæk er sikker at behage,
Saafremt han af den Mund, der gav ham Saar,
Tilsigtet Lægedom i sin Tid faaer.

Men Fruentim're stedse var Genier;
Naar deres Geist med sine Ørne-Sving
Sig hæver, staaer i Hsiden, seer omkring,
Den leer kun af umuelige Ting,

Da

Og Labyrinther blive Lapperier.
O Dædalus! du mistede din Søn,
Da laante Vinger skulde Sinken bære;
En Datter, ja en Pige snild og skiøn
Ved sikker Flugt dig havde vist giort Ære!

Tre Dage kun den Jammer holdte sig,
Tre Dage Valhals Døttre gik i blinde,
Og af Bekymrelsen heel sørgelig
Slet ingen Udvei kunde finde.
Men fierde Nat en Fod-Pynt udtænkt blev,
Som dem af ængstelig Dilemma rev.

I faure Læserinder alle kiende
Den nyttige Babouches hele Værd.
I veed, det er en Skoe foruden Spænde;
Det er en Tøffel, som har Hakkelæ'er.
Som Skoe, den Gangen tryggest Fasthed giver;
Som Tøffel blotter den en velskabt Fod.
Hvorfor da Frigga, som min Autor skriver,
Med Freja fandt Ideen saare god.
Hun ikke mere lod sin Vrede lyne,
Naar ingen i de stygge Tøfler gik:
Og dennes bittre Gloser Ende fik,
Da spændet Skoe ei længer' var tilsyne.

Men Freja ønskelig Opfindelse
Kun til en større Seier nyttede.
Hun Odin bad, Babouchen maatte tiene,
To stridige Gudinder at forene,
Og Valhals Hersker, bliden Huusfreds Ven,
Saalange smigred', trued, bad, befalte,
Indtil han stolten Frigga overtalte,
At række Haanden til Forsoningen.
Derpaa han giver Aserne tilkiende,
At Skoes og Tøflers Rige har en Ende,
Og at Baboucher ene være skal
Guddommelige Fødders Futteral.
Han tog til Vidner Jord og Hav og Himle,
Han vilde miste al sin Deel i Gimle,
Og kaldes en Trompeter af en Gud,
Om han tillod at bryde dette Bud.
Gudinderne det Løfte maatte give:
Hver evig ved Babouscher vilde blive.
Og nu saa haabefuld Forligelse
De med tre kolde Kys forseglede.

Da Frigga var ved helligt Løfte bunden,
Og Odins Eeder hende stopped' Munden,
Den anden traadde sin Babouche ned,
Og lod sin Hæl i klareste Ydighed,

Af

Af Hakkestykkets Skiul umærknet skue.
Det samme Spil hver himmelsk Skiønhed drev,
Og hver Babouche til en Tøffel blev.
Med Smerte saae nu Odins stolte Frue,
Den smilde Deilige dog seire vil,
Og smukke Fødder skal der Tøfler til.

Dog af Nødvendighed en Dyd at giøre,
Og ved uheldigt Spil urørt at lee,
Den Konst alt da Olymp lod see.
Desuden var Ulykken ikke større,
Naar hun til sine Tøfler greb igien,
End at hun bar — det som hun bar forhen.
Thi bød hun Tærnen vaersom at afklippe
Det alt for ubeqvemme Hakkelæ'er;
I nedtraadt Skoe at lade Foden slippe,
Det var den Ældres Høihed alt for nær.

Babouchens Skaber saae med Hofmands Øie
Den rette Vei, dem begge at fornøie.
De slemme Hakkestykker lod han bort;
Thi alt det Læ'er, han havde, var for haardt.
Man den Undskyldning gielde lod i Naade.
Nu hver en Fod sig Modens Tøffel fik,
Som dog hos alle for Babouche gik.

Det stedse var den store Verdens Maade:
Tit Tingen bliver atter hvad den var;
Men nok, at andet Navn den vunden har.
Kort: alle var tilfreds. De snukke Fødder
Med fuldest Ynde indtog Æsers Siel;
Og vilde Himlens Rasmus — knække Nødder,
Hun strax ved Haanden havde stridbar Hæl.

18.

Fanden.

En Bondeplager, af de ægte,
Som følte sig og vidste hvad han var,
Holdt altid for, en Hedning kun, en Nar,
En Dosmer kunde Djevle nægte.

Hans Sekretair var af en anden Troe,
Og inden i af Naadig Herre loe.

„Men," sagde han en Dag, „der er dog een og anden
Blant Theologerne, som tvivler om den Ting —"

„Det veed jeg," raabte Herremanden.
„Fornuften giør nu store Spring.
Men lad dem falde fra. Jeg bliver dog ved Fanden.
Han gaaer endnu hos os omkring,
Som han har giort i alle sine Dage,
Og har sin Lyst af Folk at plage.
Jeg kan mit hele Gods derpaa til Vidne tage."

Som for Exempel nu, den gamle Frands —"

„Der faaer saa ofte Prygl?"

„Net op den Fyldebøtte
Og saa den lange Peer, den sorte Hans —"

„Som maatte sidst til andre Gaarde flytte?"

„De samme. Videre Christopher Skytte —"

„Som sad saalænge i det sorte Hul?"

„Just han. Han havde sagt, jeg drak mig fuld."

„Han sad en Maanedstid."

„Det gior des større Nytte.
End ydermeere Jens, den halte Klods —"

„Som naadig Herre lod udpante hos?"

„Han skyldte mig en Hoben Skat, den Slyngel."

„Han

„Han har de otte Børn!" —

„Men naar han lider Nød
Og Ungerne har ei det tørre Brød,
Hvi avler da det Fæ den sultne Ynge!?
Kort sagt: her rundt omkring jeg hører af enhver,
De nasten dagligdags den leede Satan seer."

"De arme Folk see neppe feil, desværre!
Men har min naadig Herre
Da aldrig seet ham selv?„

„Jeg saae ham, gid jeg faaer!
Endnu i Gaar."

„Jeg tvivler dog at de paa saadant Syn kan bygge."

„Han altid fulgte mig. Han saae naturlig ud,
Med sine krumme Horn, som hist, den sorte Stud."

„De mueligt bange blev for deres egen Skygge."

19.

Kalkonen.

Min Læser husker nok, jeg sang
Alt eengang forhen om Kalkoner.
Han nok tillader mig, endnu engang
At underholde ham med een af de Personer;
Vel ingen Figurant, men dog et vigtigt Dyr
Som, hvis vi kunne troe en fransk Merkyr,
Har kiendt en Smule til Patroner.

Naturhistorien for Børn
Beviduer, en Kalkon er langt fra ingen Ørn,
Lad være
De begge nok er' lige svære.

„Dog hendtes det — man veed ei naar og hvor —
En tredje, fierde Vagt ved Statens Roer,
Fandt for en biister Hane Naade
Og kaldte den sin Ørn.

Strax,

Strax, efter Verdens Maade,
Hvert Die fandt en soelvant Ørn i den:
Ja mangen Muse saae livagtigen
Gudernes tordnende Faders fortvingede Ganger igien.

De giorde ret. Hvo som paa Lykkens Bane
Vil heldig krybe frem, bør strøe sin Rygelse
For Protekteurens Elskede,
Fra Frillen ned til Hønsene.

Min unge Ven bliv smukt ved denne gode Vane:
Ja, vil du vinde Vielgeschrei,
Forsøm hans sorte Høne ei.

I Herrens Forgemak den Ørn spadseerte.
Man saae den snart med Værdighed sig kroe,
Snart med det kaade Neb den chikaneerte
Sin Sangers ubetalte Skoe.

Tilsidst den Herre blev til sine Fædre baaren,
Og efter en ældgammel Skik
Hver Hykler taug og hver Smarodser gik.
Hvad Under da, vor Ørn blev jaget ned i Gaarden?

Men

Men der blev den —
O! kunde dog min svage Pen
De underlige Ting ret værdigen beskrive! —
Den Ørn, den Himmelfugl, blev der igien Kalkon!

* * *

Skal tosset Dyr for noget anseet blive,
Saa maae det skee ved en Patron.
Og naar engang Patronen falder,
Man da den stakkels Fyr
Som forhen kalder
Et tosset Dyr.

20.

Doktorlonnen.

En varm og trofast Ven af Penge,
Een af de kloge Samlere,
Som spottesyg Misundelse
Tør kalde sultne Gniere,
En anden Harpagon, blev længe,
Diæt til Ære, frisk og sund,
Skiønt ikke rød, og mindre rund.

Men alting har sin Tid desværre!
Og Sygdom, som er hver Mands Herre,
Som kaster endog Læger om,
Omsider til vor Gnier kom.

Det gamle Middel, Hungerkuren,
Ham denne Gang ei hilepe vil;
Det var saa ofte brugt, Naturen
Tilsidst var bleven vant dertil.

Hans

Hans Øie uvant Fare skuer;
Hans Puls slaaer mat; hans Hierte gruer.
Dog ei for Døden. Livet er
Den Vises Ønske neppe værd.
Nei, Tiderne er' alt for gale;
Man daglig seer Krediten dale;
Man seer saa mangt et Stierneskud;
For Tolvprocent man Retten søger;
Med Stadens Convolut man spøger;
Det seer for Fromme farligt ud;
Vel ham som kaldes til sin Gud!

Kun eet kan holde ham tilbage
I disse Verdens sidste Dage:
Det er uhyklet Kiærlighed
Til dem, som til sit Hvilested
En Christen ei kan tage med.
En udvalgt Klub af gamle Penge,
Hvoraf han selv var Directør:
(Og saadant Selskab staaer ei længe
Naar først den kloge Stifter dør.)
Forladte Vexler i hans Eie
Nød ømmest Tilsyn, kiærligst Pleie.
Det Tilsyn havde saadan Skik
At han en Hoben Glutter fik;

Saa

Saa omt han elskede de Poder,
At hver en Datter snart blev Moder:
De runde Ti gav trinde Fem,
Og hastig voxte Stammen frem.

Et blodigt Saar det var tilvisse,
At rives bort fra alle disse.
Nu seer man tit, en Doctors Haand
Kan surre Livets skøre Baand;
Men Æskulaper, smaa og store,
Skal have noget pro labore:
De øve jo en gylden Konst;
Kan de da tiene Folk omsonst?

Hvad har en Gnier nu at gjøre,
Som med en Læge vil raadføre?
Det snilde Raad han nytte maae,
Som vor Fortælnings Helt faldt paa.

Han lod en svet Læge hente;
Men hvilken, kiære Læsere?
De tænke vist, den Gniding sendte
Til den uegennyttigste.
O nei! han tog den karrigste,
Ja den suurfittigste han kiendte,

Og, som man sagde, aldrig nendte
At drikke sig et got Glas Viin,
Vel at forstaae: paa Pungen sin.

Paa dette Rygte stoelte Manden,
Og alting efter Ønske gik.
Den eene Luus sin Hilsen fik,
Og til al Takke snød den anden.

Han otte Flasker samlede,
Hvori engang den livlige,
Den brusende Champagner boede.
Dem fyldte glad helbredet Mand
I tavs Taknemlighed — med Vand,
Og satte dem i saadan Stand,
At hvert vinkyndigt Øie troede,
Det var den hvide Druesaft,
Som glædesvangre Perler sprudet,
Hvis Skums forunderlige Kraft
Kan skabe Fem-Minuters Guder.

Til Lægen han høitidelig
Den hiemmegiorte Viin lod bære.
Han burde selv vel havt den Ære
Personlig at betakke sig;

Han

Han vidste nok, han skyldte mere
For al den redelige Flid;
Men denne alt for trange Tid,
Som trykte haardt i alle Ender,
Gud bedre! ogsaa bandt hans Hænder.

Et lønligt Suk vor Doctor drog,
Da han den tunge Skienk modtog.
Dog tænkte han, det let kan hændes
Der skal engang en Gave sendes
Til Prokurator eller Præst:
Der tiener den Champagner best;
Saa kan Kontanter blive hiemme.

Han lod den derfor vaersom giemme,
Hvor mangen Flaske Drueblod
I Jephta Datters Sorrig stod.
Der indfaldt hundred Glædskabsdage;
Men aldrig den Herr Doctor kom
Til sin Champagner, for at tage
Dens drikkelige Jomfruedom.
Men da den Gamle, langt om længe,
I Kirkens mørke Kielder gik,
Og tvende svirerfarne Drenge
De haabefulde Nøgler fik,

Og mønstrede de gode Penge,
Og eftersaae den kiære Drik.
Da slap engang den ædle Spanjer
Udaf sit kolde Slutterie,
Og Podagras Papa blev fri,
Men først den pirrende Champagner.
De begge trængte til dens Dyd;
Thi denne sande Hiertefryd
Kan styrke dem, der skulde græde.
Og i det tavse Sørgehuus
At faae sig en anstændig Ruus,
Det er en reen og stille Glæde.

Med een og anden elsket Ven
Det sorte Par sig sætter hen,
Den ægte Sieletrøst at nyde.
De skiænke. Men hvad seer de flyde!
Ei perlet Viin, men raadent Vand.
„Hvad"? skreeg en sugtig Jonathan,
„Hvad Pokker tør den salig Mand
Os her til Hiertestyrkning byde?"

* * *

Min Læser Sagen bedre veed,
Og seer deraf, at Gierrighed
Sig ofte letteſt lader snyde.

21.

Veirhanen.

Til Qvistens Prydelse en Mand sig smedde lod
En Hane blank og breed, med Skramlerie beslagen.
Men rolig paa sin Post den Vindens Vægter stod;
Den neppe vendte sig engang om Dagen.
Fra næste Kiøbstæd Kirkeværgen kom,
Og saae den Hane kunde giøre Nytte.
Og han og Manden snart blev enig' om:
Den skulde bort til Guds Huus flytte.
Den toges ned, og blev en Ziir
For Stadens høie Kirkespiir.

Saa glad den hele Bye der gloede
Paa Messing Kikriki. Med hver en Vind
Den vægtige Person omkring sin Pind
Saa let, som i en Dands den vevre Møe, sig snoede.

* * *

Een i sin lave Kreds tør kalde det en Skam,
For store Folk saa ydmygt sig at bøie.
Men lad ham reise sig, og staae der blant de høie,
Og snart hvert lille Puust vil dreie ham.

22.

Skakbrettet.

En Mand, heel uoplyst i Spil,
Ved høilærd Skak engang saae til.
Han saae de krusede Figurer,
Og deres underlige Tourer;
At een gisr skieve Sidespring;
En anden aldrig kan gaae lige;
Een strøifer overalt omkring;
Een altid maae for Trudsel vige;
Een, lig et Taarn, saa tung og fast,
Som andre flottes i en Hast;
Imedens dog de allerfleste
Med korte Trin maae rykke frem,
Og naar enhver nu gisr sit Bedste,
De større Karle nappe dem.

Han loe og raabte: „disse Lsier
Er da saa ædel Tidsfordriv?
Nei, jeg langt bedre mig fornsier
Med at see Skak i dagligt Liv.
Den Konge, alle gaae paa Kroppen,
Er hver en brav og ærlig Mand.

Hiin

Hiin raſken Springers ſkieve Hoppen,
Er det hver Prokurator kan.
De Løbere, ſom ei tør vove
Sig ligefrem, er' Folk til Hove.
De Taarne, ſom I tumle med,"
Er allehaande Statens Sager;
Naar ny Miniſter Roeret tager,
Han kiører dit og dat afſted,
Indtil hans Eftermand behager
At vende atter op og ned.
Den Dronning, ſom saa feit ſpadſerer,
Er ynkigt Fruentimmerkiøn.
Hvor er den Pige, huld og ſkiøn,
Som ikke over os regierer?
Hvor er i Verden vel den Plæt,
Hvor ikke tryllende Mandinder
Og ſøde Glutter Adgang finder?
Hvor de, ſom her paa bunted Bret,
Ei kommer, ſeer og Seier vinder?

23.

Naturens og Modens Proces.

Man veed, at Jupiter har ført et syndigt Liv
Og elsket, boelet, leflet à la ronde.
Nu er han keed deraf og bliver hos sin Viv,
Og præker Stadighed for Gudernes beau monde;
Men naar vi Mennesker faaer os lidt Tidsfordriv
Paa hans Fasong, han flux fortørnet bliver,
Og hver en Siel til Mulkt i Protokollen skriver.

Een Dag, da han sad' ved det grønne Bord,
Fremkom Kalmukers Bedstemoer,
Den gamle og grundmurede Gudinde,
Hvis brede Gorge er et Cornu Copiæ,
Kort at fortælle: Cybele.
Hun Moden haardt anklagede,
Den Menneskenes Herskerinde,
Som for sin Seiervogn hver Morgen har et Spænd
Af Jordens Deiligste, af Verdens vise Mænd,
Hvis Bud den hele Slægt som et Orakel hører,
Hvis altid Troldomssvangre Haand,
I Gangvogn og i Ledebaand,
Som Smaabørn endog gamle Guder fører.

Den

Den Prima Donna slæbte hun,
For Zevses Domstoel. „Guders Gud", hun skraaler,
„Hvad skal man troe om dig, at du saalænge taaler
Den Virtuoses Fias? Betragt dog kun
Hvad Galenskab, hvad Tummel og Uorden
Madamen stiftet har paa Jorden,
Og hvad det endog her i Himlen kommer til,
Saafremt den kaade Her maae raade som hun vil.
Den Næsviis gaaer alt uden for sin Sphære:
I hver en Videnskab hun vil en Mester være:
Ja Templer, Altere, kort sagt, hver Helligdom,
Indtil dit eget Skieg, hun danner om.
Dog for at vise dig, hvad slanevurne Aber
Af mine kiære Børn den Fiante skaber,
See denne Dukke her, paa hendes Narreviis
Nys udstafferet i Paris.
Endskiønt du er en Gud, du dog maae grue
Saa gyseligt et Hovede at skue.
See Eumeniders Prydelse,
De grumme Slanger, stygt fremskydende.
Som Røverflok i skumle Buske
See Øine, Næse, Mund af Haar beskygget luske.
Meduse-Hovedet her brammer med en stor
Oppustet Dudelsæk af Flor.

Hvor sneehvid Slætte Viet ellers leder
Til et Elysium af Yndigheder,
En tom og fal Kamelryg kryber frem,
Og gienner Amor fra sit rette Hiem,
Af smækker Vext der nu kun sees en Stumpe;
Det Tyndste svinder hen i den Pariser Gumpe;
Hvad før saa deiligt bølgerundet var,
Nu Lyneets spidse Vinkler har.
O Jupiter! behøves der vel mere
Til at bevæge din Retfærdighed?
Skal denne Qvinde i dit Sted regiere?
Nei, tord'n den Flanes Galenskaber ned.

Zevs rens'de nu sit venstre Øre
For, som en Dommer bør, den anden Part at høre.
Gudinde Mode kom da nærmere.
Hun før det brede Bord fremstillede
En egestærk ukæmmet Pige,
Een af de Smukke, Cook i hine Lande saae,
Hvor Menneskehed endnu i Vuggen laae.

„Kan nogen, spurgte hun, kan nogen sige,
At denne Skikkelse har Yndighed?
See dette smukke Haar, af Blæst friseret,
Med Støvet pudderet, med Sveden parfumeret;

Og

Og dette Fias af Soel og Storm bronseret;
Og denne Hud med Snavs lakeret,
Og disse Kugler Vægten trykker ned;
See denne Nøgenhed, som Diet alting byder,
Og Vammelse i Attraaes Sted indskyder!
See denne store raae og snavsede Figur
Er dog af Grandmama Natur,
Et yndet Barn, en lille Kiæledægge.
Døm os imellem, store Jupiter,
Døm hvilken af os to lastværdig er."

„Den Sag afvises bør; thi der er Feil hos begge."

Var Overgudens vise Svar.
„For meget hiin, for lidet denne har.
Saavel Natur som Konst fortiener Ære:
Den ene kan den anden ei undvære,
Forliges derfor smukt, og til min Datter gaaer,
Til Venus, naar hun op af Rose-Sengen staaer.
Ved hendes Natbord Smagen præsiderer,
Og de tre Gratier med egen Haand friserer."

24.

Testamentet.

Jeg tvivler ei, min fromme Læser kiender,
En bleg indkrympet Peberſvend,
Hvis ſtedſe krumme Haand hver Skilling vender
Der ſkal herud, og atter vender den,
Og, ſom en reiſefærdig elſket Ven,
Saa nødig, ak! ſaa nødig ſlipper den
Fra de forknebne Finger-Ender;
Som lægger ſig hver Aften faſtende,
(Thi ſulten Mave letteſt Søvn indbyder;)
Som tit den tørre Hals for Lødſkning ſnyder,
At lægge lidt til Guds Velſignelſe.
Som — dog, en rynken Harpagon at male
Behøves ei. Som ſagt, du dem har ſeet.
Nok, om en Gnier vil jeg tale,
Og ſom blant Gniere kan kaldes Nummer eet.

I England levede den Landeplage,
Paa London denne ſultne Igel ſad.
Han ſugede den rige Kongeſtad,
Og aldrig gav det drukne Blod tilbage.

Thi

Thi han undgik den blinde Badstuemand,
Som slige Igler ene klemme kan.

End Ægteskabets Gud han undløb længe;
Men Hymen dog omsider fangte ham.
De Fristere, en pokkers Hoben Penge,
Har giort saa mangen anden Vildmand tam.
Kort sagt, den gamle Gubbe lod sig tøire,
Tog Viv med venstre Haand og Grunker med den høire.

Hvordan det gik og ikke gik,
Den Gnier, ganske mod en Gniers Skik,
Saa ofte smagte Hymens søde Drik,
At han blev Fader til tre Drenge.
Dog kun hans Navn den ældste fik,
Men ei hans ædle Dyd. Nei, Master **Dick**
Paa lumpne Skillinger holdt ikke længe.
For Faderen de vare Skuepenge,
For Sønnen Smaating, skabt' at gives bort
For andre Smaating, Piger, Viin og Kort;
Dog allerhelst til dem, der trænge.
Hans runde, stærke Haand med Glæde gav,
Den Fattige en Skierv, den Kaade en Tsraf.

Han

Han deelte Venners Lyst, men ogsaa Venners Smerte;
Han ikke trøstede med følsom Snak;
Han bød den Knuste ingen Snustobak;
Hans Pung stod altid aaben som hans Hierte.

Naturligviis der gik langt mere end der kom;
Men Dick sig aldrig brød derom.
Ham kunde ingen Mangel traurig giøre;
Han kiendte ikke den Misantropie,
Som utaalmodig Naphthali
Og haardfør Fader kan paaføre.
Naar han var lends, det kaldte han at høre
Den praktiske Philosophie.

Tilsidst det ene Rad det andet kalder.
Vor Gnier, skiønt en Mand i bedste Alder,
(Han var i fierde Snees,) den haarde Tour tilfalder.
Hans Sønner samlede stod om hans Seng.
Saa riig en Faders Tab de tvende saarer:
De smelter hen i milde Arvings-Taarer.
Men Dick? — Han var og blev den galne Dreng.
Ja den Forhærdede de stygge Ord lod høre:
Papa var vist tilfreds med hvad Gud vilde giøre.

Den

Den Døende med iiskold Haand
Nu tog den anden Søns. „Alt hvad jeg efterlader,
Skal være dit, mit Barn. Men Tarvelighedś Aand
Regiere dig"! — „Ak! gid min kiere Fader,"
Skreeg Andrew hulkende, „maae komme sig,
Og nyde selv hvad han vil unde mig."

Den Gamle derpaa til den Yngste taler;
„Dig, Simon, jeg din Broder anbefaler.
Han fire tusind Pund desuden har
At udbetale dig. Frygt Gud, min Søn og spar."

„Ak"! hørte Dick den fromme Simon raabe:
„Hvor kunde jeg saa stor en Gave haabe?
Men, give Gud, min Faer maae komme sig,
Og nyde selv hvad han vil unde mig!"

Han endelig sig til den ældste vender.
„Din Galskab, Dick, din Ødselhed jeg kiender.
Gud have Naade med din arme Siel!
En Tiggerpose er din Arvedeel." —

„Ak!

„Ak! sagde Knøsen, ubevæget,
„Jeg sandelig ei ventede saa meget.
Men gid min kiere Fa'er maae komme sig,
Og bruge selv hvad han vil unde mig!" —

„Vanslægtede! hvad har du for et Hierte?"
Skreeg Brødrene. „Naar talte saa en Søn?" —
„Min Haardhed", svarte han, „er lig til eders Smerte;
Mit Ønske var saa sandt som eders fromme Bøn."

25.

Manden i Skoven.

Til Dyrehaugen kom
En Mand, for paa en Tid at glemme
Den Qval, han daglig havde hiemme.
I Skoven glad han vanked om,
Men fra hver yndig Plet, han hviilte paa
En mere yndefuld han saae.

Man gierne Got mod bedre bytter.
Til hvad der lokker, Manden flytter.
Hist over staaer ved Markens Rand
En Lund, hvis Lige sig ei Maler skabe kan.
Saa tyk, saa rund, saa fuld af Skygge;
Der maae hver Skovens Sanger bygge!
Den er saa sluttet og saa tæt;
Det vist er Nymphers Kabinet!

Strax Manden sig paa Veien giver,
Til denne Lund saa lystelig.
Dog som han meer og mere nærmer sig,
Den tætte Lund saa aaben bliver,

Og Nymphers Kabinet, han seer,
En Skov som al den anden er.

Her lovet Glæde han ei nyder.
En anden Lund han bliver vaer,
Som og til sødest Lyst indbyder,
Som ogsaa livligst Ynde har.
Han atter hastér did, men finder
At, naar man søger bedre Plæt,
End den man har, man gaaer sig træt,
Man ved at skifte intet vinder.

* * *

Du troer saa let, i anden Stand
Du ret lykkalig være kan.
Du bytted' dine Kaar saa gierne
Mod dem du skuer i det Fierne.
Alt hvad dit Øie langt fra seer,
Saa bliidt, saa yndigt til dig leer.
Men skulde du den Lykke smage,
Hvis falske Syn dig kan indtage,
Saa blev du vist forsilde vaer,
Man bør beholde hvad man har.

26.

Herremanden og Lyseſaxen.

En Adelsmand, — han er nu længe død, —
Holdt troſaſt ved de gode gamle Skikke,
Om ny Forfinelſer han brød ſig ikke;
Blant andet han et Lys med ſine Fingre ſnød.

Hans Søn ſaae Heſſer, ſtore Stæder,
Og alt hvad ellers ſees af adelige Børn.
Han lærte Smag og yndefulde Sæder;
Got Selſkab ſlikkede den unge Bjørn.

En Lyseſax han ſin cher pere ſender,
Og melder ham, dog ſaare kortelig,
Man til at ſnyde Lys deraf betiener ſig.

Den gamle Mand forundringsfuld bekiender,
Den Tingeſt viſer ſtort Genie.
„Her," ſiger han, „vi rigtig feiled' i;
Vi ſorten Tane lod paa Gulvet falde;
Men den i dette Giemme puttes bør.
Det kan man ſnildt og reenligt kalde!"

Han Lyset snsd med Fingrene som før,
Men Tanen smukt i Lysesaxen klemte,
Og som en lille Skat den gjemte.

* * *

Den Dumme nytter ei det Lys Fornuften gav;
Kun klare Hoveder kan gjøre Brug deraf.

27.

Oplysnings-Mændene.

I Jordens klare første Tiid,
Da den i Ungdoms Ynde loe saa blid,
Og Timerne med Dugbedrypte Krandse,
Saa vingelette som Zephyrerne,
Paa rosersde Skyer svævende,
For Morgenrødens gyldne Vogn saae dandse,
Og Menneſker allene ledtes ved
Naturens hellige Enfoldighed,
Med den Lykſalighed de lod' ſig nøie
Som gierne søger til uſkyldigt Bryſt;
De aldrig saae med taarevædet Øie
Tilbage paa en hastig ſvunden Lyst;
Tilfreds med hvad dem Himlen havde givet,
De glade vandrede igiennem Livet;
Det Seklers Liv ei giorde Siælen mæt,
Og paa den lange Vei blev Foden ikke træt.

Kun een Ting taagede de blide Dage;
Een ringe Ting gav Grund til Suk og Klage:
Hver Aften Solens milde Lys forſvandt,

Hver Nat de sig i redsomt Mørke fandt,
Og traurig længtes efter anden Morgen:
Thi selv at tænde Lys, den Konst var dem
forborgen.

Prometheus deres Kummer ynkede.
En Vinteraften op i Himlene
Han lister sig, og af den Ild, der brænder,
En Gnist han snapper bort til sine Venner.
Han lærer samlet Kreds omhyggelig,
Den Gnist ved egen Aande at oplive,
Og ved dens Ild en Pind at tænde sig,
Som kunde Natten Lys og Vintren Varme give.

De glædedrukne Mennesker løb til,
At see den store Himmelgave — Ild.
Prometheus lod nysigen Mængde skue;
Men til graahærede og vise Mænd
Betroede han den dyrebare Lue,
Og bød dem vaage over den.
De Gamle hørte med taknemlig Glæde
Den Halvguds Ord. Paa tørren Fyrre-Qvist
De skielvende modtog den ædle Gnist,
Og værnede for den mod Blæst og Væde.

Saa

Saa holdt de evigt, fælles Lys istand;
Mod Natten samlede sig menig Mand
Og hver til Husbehov en Pind sig tændte. —

Snart Lyset med livagtig Lue brændte,
Snart mattere. Men altid blev det til,
Og glimrede saa reen og blid og mild,
At alle gode Hierter bleve glade.
Og naar det undertiden kunde lade,
Som Luen ret nu vilde svinde ind,
Og Tanen mørknede det gyldne Skin,
Den Halvguds Lære troe, en Olding vidste
Med stadig Haand den lille Pind at ryste!
Da Tanen faldt, og tusind Gniste fløi,
Og Luen stod paa ny, reen, klar og høi.

Det seer nogle Drenge, som næsvise Aber;
De trænge sig til og i Lyset de gaber,
Og hver en frækgloende Grønskolling vil
Med Lysets Bestyrelse have sit Spil.
De trofaste Oldinger vil de fortrænge,
Og tale om Fordom og Dumhed, — de Drenge! —
Og naar Deres Øie af Glandsen er blindt,
De raaber: „Det mørknes, ryst Lyset gesvindt!"
Saa sindigt, saa kierligt de Oldinger bede;

Men Drengene skraale med barnagtig Vrede,
Til Folkets ærværdige Fædre gaaer frem
Og vise med Alvor den Drenge-Flok hiem.
„Tilbage, I Poge, ukaldte og kaade!
For Lyset allene de Vise bør raade.
Men er' I saa kyndig' i umodne Aar,
At I allerede Oplysning forstaaer,
Saa gaaer da, I Stakler, og Pindene tænder,
Og søger de Steder, hvor Lyset ei brænder,
Fordriver det Mørke saa meget I vil,
Men bliver, I Poge, fra Himmelens Ild,"

28.

Kiøbstædmanden og Fiſker-Drengen.

Et Ringſteds Barn, der forhen aldrig ſaae
Det hvide Havets Skum og Bølgen blaae,
(En fredſom Landſøe kan man ikke regne,)
Omſider kom til Hovedſtadens Egne,
Og overſkuede en deilig Morgenſtund
Det kongelige Sund.

Forundret ſaae han mægtig Række Skibe
I Majeſtætiſk Fart mod Sønden gaae,
Mens andre roeligen for deres Ankre laae,
Som om de ſov. Ei kunde han begribe
Hvorfor ei de ſaavelſom hine gik.

Paa langſom Fiſker-Dreng han Øie fik.
„Siig," raabte han, „hvad kan vel Aarſag være,
At mens de mange ſeile lyſtelig,
De andre aldrig røre ſig?
Det kan jeg kalde dovent, paaa min Ære!"

„De ſaaer vel," lød den Vandmands Svar,
„See han kun til, hvad Vind de har.
Nu er den Nord; det kan ei feile,

De, som til Østersøen vil,
Net efter Hiertets Ønske seile;
De lade nu kun friſk staae til.
Naar den til modsat Kant sig dreier,
De andre snart det samme giør;
Thi med en Søndenvind de feier
Som i en Ruf til Helsingør.
De kunde rigtigt nok lavere;
Men dette kosted' mange Slag,
Og neppe i den hele Dag
Med alt det Slid de vandt der ne're."

„Men der jo kommer een fra Østen af;
Og, skiønt med Nordenvind, den seiler brav."

„Jo, det troer jeg! saa fare mange;
Den halve Vind er let at fange.
Vel maae man passe paa sit Roer,
Og sine Seile; undertiden
Kan Skuden kræmge glubſk paa Siden,
Og een kan dumpe over bord."

„Siig da, hvad Vind en Fiſker hover,
Naar han sig herfra ud paa Bølgen vover."

O!

„O! Vest og Ost, og Syd og Nord,
For os kan være lige gode.
Om fra de Bredde, vi beboer,
Vi ud til Sundets Midte roede,
Vi til en Bolt for Vinden blev,
Og ofte Strømmen os bortrev;
Men den, som bliver nær ved Landet,
Og nøies med hvad Fisk han faaer,
Kan støde Baaden ud i Vandet,
Heel ubekymret om til hvad Kant Flaget staaer."

* * *

Den Fisker-Dreng, min Læser, har os givet
En Lignelse af Farten giennem Livet.

De Skibe, som saalænge stille laae,
Indtil for fulde Seil de kunde gaae,
Er disse Mennesker, som ene lurer
Paa Lykkens gode Vind, paa Gunst og Conjuncturer;
Som aldrig Staten Nytte giør,
Som ei ved ærlig Flid vil stræbe at lavere,
Som ligge ørkesløs og haanet før,
End ved mistomme Slag at naae til Agt og Ære;
Men som, naar en Patron kun blæser lidt paa dem,
Forbi de Værdige saa stolt vil seile frem.

For-

Fortiente Borgere, hvis Dyd enhver erkiender,
Som efter Vinden aldrig Kappen vender;
Som aldrig mægtig Syd, og vældig Nord,
I deres Blæse-Tid Clientskab svoer;
Vil deres Fart ei Stormands Yndest skylde,
Ei lade Tiderne de faste Seile fylde,
Ei flyve for en Gunst, der trykker ædelt Sind;
Men heller nøies med den halve Vind.
Om end Misundelse dem vil fra Kaasen trænge,
Saa staaer dog Stadigheds det stærke Roer imod,
Og styrer Farten giennem stridig Flod.

De lykkelige smaa Personer,
Som er' med deres ringe Kaar tilfreds,
Og bliver inden for den sikkre Kreds,
Behøver ingen Hielp af pustende Patroner.
Den sande Vise aldrig kom
At see om Magtens Vind var løben om.

29.

Drengen og Klokke-Faaret.

En Dreng fra Engen driver Faar,
Men Sagen ikke ret forstaaer.
Han nu dem vel til een Kant jager;
Men flux en anden Vei de tager.
Saa han dem ikke kan faae frem,
Og grædende be'er Drolen tage dem.

En anden Knøs den Stakkel ynker,
„Hvi staaer du Tosse der, og klynker?"
Saa siger han. „See her paa mig;
Jeg i en Hast skal hielpe dig."

Paa Timen svet Hielper gaaer
Til velbeskikket Klokke-Faar.
Lidt Brød og Salt han taer af Lommen;
Det, veed han, er den Dux velkommen,
Den Bieldemand til Takke taer
Med hvad hans Ven i Haanden har,
Og mens han Traktementet nyder,
Mens Saltet hvasse Tunge fryder,
Han aldrig sig bekymrer om,

Hvor

Hvorhen han gaaer, hvorfra han kom,
Hvem bryder sig i søde Glæder
Paa hvilken Bane han fremtræder?
Vor Bræger følger snilden Dreng,
Og følges af sit hele Slæng.
Den Flok, som før ei Skrig, ei Svøbe
Fik til den rette Vei at løbe,
Gik nu saa troe, saa villig hiem;
Thi Klokke-Faaret leedte dem.

* * *

Man seer, den store Hob ei gierne
Med Tanken bryder egen Hierne.
Hver Cirkel har sit Klokke-Faar;
Hvor det vil hen, de andre gaaer.
Den hele Flok med Magt at drive,
Lidt vanskeligt dig torde blive;
Thi Sandhed eller Billighed
Du neppe mange styrer med.
Nei, søg at vinde den Mand heller,
Hvis Ord som Lov i Kredsen gielder.
Bifalder han din Meening, da
De andre nikker alle ja.

30.

Nattergalen og Prinzen.

En Konge-Søn, med sin Hofmester gik
I eenlig Lund en Aften at spadsere,
Og som til Hove det er Skik!
(Thi altid sig at ennuyere,
Det er en Fordeel af ophøiet Rang,)
Den unge Konge-Søn blev Tiden lang.

Men just en Nattergal sin søde Solo sang,
Og var saa lykkelig hans Høihed at behage.
Paa Stedet vil han Virtuosen tage;
Han er jo Prinz; og den gior Sagen kort.
Dog førend han kan Qvisten finde,
Den lille bange Sangerinde,
Fløi bort.

Hans Høihed spørger nu i billig Vrede,
Hvorfor saa deilig Fugl i Skoven leve vil,
Da dog hans Faders kongelige Sæde
Saa mange dumme Spurve søge til.

„Den Grund," var Mentors Svar, „jeg kan
Dem let forklare.
Af hvad de selv i Tiden vil erfare,
Et Billede De finder her.
Dumdristig Giæk troer stedse at behage;
De Tossen sig fremtrænge seer;
Men sand Fortieneste undseelig er;
Den ydmyg holder sig tilbage.
Ja vil De vise sig dens Ven,
De selv maae søge, selv fremkalde den.

31.

Kaalormen og Bien.

I Pære-Træets Top en Kaalorm sad,
Og gotted' sig med frisk udsprungen Blad.
Den grønne Ryg i korte Bølger viiste,
Hver Mundfuld, evig sulten Slughals spiiste.

En nysom Bie til Pære-Træet kom,
Og efter Nektars Giemmer saae sig om.
„Kom," raabte vor Smarodser, „kom dog, Kiære,
Sid hos; her har vi begge nok at tære.
At plyndre unge Blomstre, det er Synd.
Tilmed den Føde falder saare tynd."

„Du taler der saa smukt," den anden svarte,
„Som om du selv de unge Blade sparte;
Men viid, du Sykophant, jeg er en Bie;
Jeg elsker Frihed, hader Kryberie.
Hvert ædelt Dyr bør heller Mangel lide,
End sig, som nedrig Krympling, snoe og vride.
Bød end de Blade mig en Æde-Fest,
Jeg blev dog ei høitkrøben Uslings Giæst."

* * *

Held hver den Ædle, som paa rene Vinger
Sig over skiændig Hykler-Flok opsvinger!
Priis hver den Siæl, som, lig høimodig Bie,
Med lidet noies, for at være fri!
Paa Lykkens Træ et Kryb vil naae til Toppen;
Forfremmet Sykophant vil mæske Kroppen,
Og fyldt og overmodig ynke den,
Der ei var, som han selv, Fortuna's Ven,
Ei søgte hendes Hore-Smiil at møde,
Ei tog af smiggret Stoltheds Haand sin Fode,
Men heller vilde være miskiendt, arm,
End føle Skiændsels Braad i skyldig Barm.

32.

Raadforslet.

Der var engang i Engelland
En Gnier af en Herremand,
(Som mueligt findes flere Steder,)
Beladt med mange Uhumskheder,
Med røde Hunde, knudret Sigt
Og Qvalster-Sliim og andet sligt,
Som nok kan Herremand bevæge
At bruge en fornuftig Læge.
Men han lod Tiden drive hen;
Han vilde spare Skillingen.
En Kuur kan ofte vare længe,
Og hver Visite koster Penge.

Dog endeligen fandt han paa
En Maade, Raad og Hielp at faae,
Recept til Draaber og Dekokter,
Og Leveregler af en Dokter.

Der bode een i naste Stad,
Som ærlig havde kiøbt sin Grad,
Og derfor plyndrede og flaa'de

De arme Syge uden Naade.
Han var hver skranten Gniers Skræk;
Han aldrig dypped' Pen i Blæk,
Ja aldrig saae engang paa Tungen,
Hvor intet var at fylde Pungen.

Paa denne lærde, ædle Mand,
Vor Kryhbebider lagde an.
Han havde eengang Barn i Kirke,
Hans svage Lenders sidste Styrke;
Og naar den Fadderfærd kom hiem,
Han skulde smukt beværte dem.
Thi der skal drikkes, der skal ædes,
Hvor Ræve-Jægers Siel skal glædes,

Ei! tænkte han, nu gior du bedst
At bede Doktoren til Giest,
Og seer du Maden ham behager
At han med Glæde til sig tager,
Og tilstaaer, at din Viin er god,
Saa skal du rigtig fatte Mod,
Fortælle ham det hele Væsen,
Hvordan du fik det først paa Næsen,
Saa i det høire Hofteled,
Kort sagt, enhver Omstændighed.

Saa

Saa faaer du ganske vist at høre
Hvad ved din Tilstand er at gjøre.
Han giver nok et lille Raad.

Den Doktor kom, sad ned og aad,
Og drak, og giorde sig til gode.
Men da han syntes vel til mode
Og klar i Panden, som hans Vin,
Kom Verten frem med Talen sin,
Og blev saa ved at føre Ordet,
Til alle Mand stod op fra Bordet.

Den Doktor hørte paa hans Snak
Opmerksom, mens han aad og drak.
Han spurgte gunstigst undertiden
Om Hovedpine, Sting i Siden,
Og Vandet (reverenter talt).

Den glade Gnier tænkte alt,
Der var en god Recept at vente,
Og bød Papiir og Blæk at hente.

Han kiendte Manden ikke ret.
Den gode Doctor var nu mæt.
„For Guds Skyld, „sagde han," min Herre,

Lad ei det Onde blive værre.
Søg Hielp. Spar ingen Ting. En Mand
Som De, har Raad." Saa sagde han,
Tog Hatten, takkede for Maden,
Og kiørte vel tilfreds til Staden,
Og kiørende, i Sind og Hu
Han overveiede endnu,
Ei Vertens lange Sygdoms Klage,
Og hvad den Stakkel burde tage;
Men hvad hos ham, som Ven og Giæst,
Han havde ladt sig smage best.

33.

Musefælden og Heglen.

En Musefælde prisede sin Lykke,
At den ei var den barske Hegle lig.
„Min Mester kunde efter eget Tykke
Til saa forhadt en Ting skabt ogsaa mig.
Hans Godhed være Tak! han lod mig blive
Til Nytte for hans Kisn. Jeg ei uskyldig Mand
Med lumske Pigge Rifter give,
Men af Smarodsere hans Kisten frie kan."

Saa brouted' den. Det Heglen hørte,
Og gav den Praler dette Svar.
„Om jeg end i Fortred en Finger førte,
Mon sligt dens egen Skyld ei var?
Man hundredfoldig Odde paa mig kiender:
Det Hvasse jeg i Veiret vender;
Og den, som ved min Hielp vil rense ædelt Hør,
Sin Haand for Skade vogte bør.
Jeg ærlig gaaer til verks; jeg hader falsken Smigger,
Der er grusommere end aabenbare Pigger.
Din Lokkemad jo frister sulten Muus;

Din Klappe sperrer dem i Dødens Fangehuus.
Og du, der er saa nedrig en Forræder,
Tør haane mig, tør dig tillyve Hæder?"

„Men hvem, „skreg Musefalden," hvem
Er det jeg nogen Tid bedrager?
Hvem andre vel end Muus? Dem Katten ogsaa jager;
Det kan ei være Skam at fange dem."

„Var disse dine Venners største Fiender;
Forræderie dig aldrig er tilladt.
At du et Mynster har i snedig Kat,
Derved din Lumskhed dog Undskyldning ikke vinder.
Det skiuler ei hin Rolles Skiændighed,
At noget andet Skarn den spiller med."

* * *

Det Menneske, som daglig vanker
Fra Peer til Poul, for at opsnappe Ord,
Som speider Folkes skiulte Tanker,
Og, veed han hvad i Peders Hierte boer,
Flux haster sligt til Povel at fortælle,
Misbruger tillidsfuld Fortrolighed
Til at forstyrre bedste Venners Fred,
Den Sammensyer er min Fabels Musefælde.

Sa-

Satyrens Søn, der sine Braadde slaaer
I Sæderne, men aldrig volder Saar,
Undtagen naar en sikker Tosse
Formaster sig, hans skarpe Tand at trodse;
Den Autor, I der blottet for enhver,
Men ogsaa vel bevæbnet skuer,
Som lover Sandhed Gavn, men Kaadhed Smerte truer,
Han Heglen er.

34.

Borsdorfer-Æblerne og Konen.

En Kone fra en Ven en Kurv fuld Æbler fik
Af dem, som os det fierne Leipzig sender,
Hvis lækkre Smag al Verdens Gane kiender,
Undtagen vor Madam. Det var Matronens Skik,
Naar hun ved Bordet Æbler spiiste,
Af hvert at fordre som en Ret,
At end dets Skal sig uforkrænket viiste,
At det var frit for Vorte og for Plæt.

Naturligviis hun fandt sig tit bedragen,
Mangt Æble, deiligt rødt og fiært,
Det gridske Øie saare kiært,
Var heel modbydeligt for Smagen.
Men hun alligevel blev ved sit Sæt;
Hun var og blev med Liv og Siæl indtagen,
Mod Æbler, tegnede med Vorte og med Plæt.

Ved disse nu hun Mønstring og anstilte;
Men ak! hun fandt en Vorte paa ethvert.
Den stakkels Kone da sig fast indbildte,
At kun det Slette hende var forært.
Hun Pigen bød den hele Slump at tage,
Og give den satyrisk Ven tilbage.

Hun

Hun troede ved sig selv, den Skienk en Finte var;
Thi hendes egen Kind en Vorte bar.
Og at man stundom end i Gaver
Med en Person kan drive Skiærts,
Derpaa man jo Exempler haver
I Modens Nytaars-Vers.

Bestyrtet Ven paa Timen sig indfinder,
Og Æblerne igien maae følge med.
Han spørger i en kold Ærbødighed,
Hvad i al Verden kunde være Hinder,
Hvorfor hun ikke tog den Skienk imod,
Som, uden Roes at sige, dog var god.

Hun holdt den Aarsag vel i streng Forvaring;
Fortørnet Dames Bryst er stærkest Citadel.
Men Husets Ven det stormede saa vel;
De kom til kiærligste Forklaring.
„Min Bedste," sagde han, „blandt disse Æbler her,
Der vi et eneste vil uden Vorte være.
Og Vorten just geraader det til Ære;
Af ægte Art den Mærket er.
Fra Æblets Lækkerhed sligt intet tager;
Som og et Kys jo og af deres søde Mund,
Uagtet Vorten der, ligt Hybla's Honning smager."

Tie

„Tie lille Hykler," svarte hun,
Med gunstigt Vifte-Smæk, „jeg først vil prøve,
Om Vorten rigtig kan dem livlig Smag berøve.

Hun tog og spiste, og tilstod,
At vortet Æble dog kan smage god.

* * *

Saa daarligt som det var, et Æble at forkaste,
For liden Vortes Skyld det findes tegnet med;
Saa hviligen den Vrager er at laste,
Som fordrer nogensteds Fuldkommenhed.

Du strenge Dadler selv jo dagligt feiler;
Men o! da er du Støvets Søn;
Du dig ydmygeligt da speiler
I Menneskets det skrøbelige Kiøn.
Af samme Støv den ogsaa er oprunden,
Hvis Feil du ei tilgive vil.
Saalænge Mennesker var til,
Blev Ufuldkommenhed end hos den bedste funden.
Det er det Mærke, Gud har sat
Ved Siden af de største Dyder;
Ja dette ogsaa er en Skat,
De Dødelige deres Udspring yder.

35.

Bønderne og Støtterne.

Jens Bonde blev forundringsfuld,
En Støtte var beklædt med Guld,
Skiønt inden i den Træ lod kiende.
Et Marmor-Billede han saae
Ved Siden af hin Støtte staae,
Som ikke mindste Guld var paa.

„Nu," sagde han til Peer, „jeg maae bekiende
Hvi Steen her ei Forgyldning faaer,
Saa got som Træ, jeg ei forstaaer."

„Da er det let nok at forklare;
Den nøgne Steen," saa svarte Peer,
„Jeg troer det dyre Marmor er,
Og alle Støtter, som du seer
Af denne Steen, staaer altid bare.
Om man forgyldte saadan een,
For Træ tog Folk den ædle Steen."

„Mo-

* * *

„Moralen?" — Vel! — Moralen — den skal sige —
„At ikke altid den, som hæderværdig var,
Af Hæder Mærke bar?
Det er nok Meningen?" — Jo! hvem der var en Nar!
De Ting forstaaer jeg ei saa lige,
Nei, min Moral er, at en Pige,
Som Ynde af Naturen har,
Bør Konsten ingen Skiønhed skylde.
Det var jo Marmor at forgylde.

36.

Lerken og Poppegoien.

Den unge tidlig muntre Lerke
Fortørned' med sin Sang alvorlig Poppegoi.
„Gid Pokker havde dog den Visekierlings Støi!"
Udraabte Krumneb." Man kan ikke mærke
Paa denne altid glade Nar,
At Faer og Moer den midstet har."
„Kiend i min frydefulde Stemme,"
Gav Lerken Dadleren til Svar.
„Den Godhed, som for mig vor fælles Skaber har.
Den som han Evne gav, end bitterst Tab at glemme,
Den som end i sit Buur fornøiet Sanger er,
Den har han kiær.
Vel er jeg fra Forældre reven,
Og her en stakkels Fange bleven
Men Himlen til min Trøst umærknet Munterhed
Lod følge med."

* * *

Letsindig vi saa gierne kalder
Den Mand, hvis Munterhed med Lykken ikke falder.
O! lad os skiønne, Gud mod ham er god;
Han den Uheldige det glade Mod
Som trofast Ven beholde lod.

37.

Solen og Gardinerne.

Morgen-Solens klare Skin
I et Værelse brød ind,
Bød de sene Skygger svinde;
Bliden Lysning Mand og Viv
Lod et sødt fornyet Liv
I de vaagne Sandser finde.
Men den Glands, saa blid og mild,
Bliver blendende som Ild;
Skarpe Straaler Øiet piner;
Dog de bølgende Gardiner
Mand og Viv snart søge til
Nu gior Solen ingen Harme;
Taaleli: er Lys og Varme;
Nu med Nytte og Behag
Nydes den formildre Dag.

* * *

Sandhed, du er Solen lig;
Lys og Liv vi skylde dig.
Men for tit de stærke Straaler
Dødeliges Syn ei taaler.
Giennem Fablens løse Slør
Glæder du og Nytte gior.

Fablerne og Fortællingerne have adskillige Trykfeil snegen sig ind i, som man dog haaber ikke ville forstyrre meget Læsernes Fornøielse.

Paa Fortalens tredie Side Lin. 16, læs: ved den russiske Ambassade, og paa sidste Side L. 5. læs: især i Forhold.

Side	6	Vers	7	læs: Var'
—	7	—	16	— traadde Skarne
—	8	—	2	— blotte lumpen Streg
—	11	—	14	— høit og bliidt
—	17	—	16	— vilde endelig sin
—	26	—	1	— at I til
—	36	—	23	— tredje
—	38	—	10	— kun
—	47	—	1	— Ja, mange
—	48	—	8	— Og saa
—	49	L.	1	— Moggreben
—	54	V.	3	— kasted'
—	96	—	2	— Feil med egen
—	103	—	9	— Bosniak de vilde
—	107	—	3	— Lam
—	109	—	23	— Erindrer
—	111	—	6	— Med hvad
—	124	—	5	— Eenfoldig Hare, vel sig stundum skuffet seer
—	130	—	14	— Moose
—	134	—	6	— Hvad siger det? der maae paa Skoven Ende være
—	139	—	23	— Net munter
—	173	—	13	— End Hvisken
—	176	—	2	— besnæres af
—	193	—	6	— hver en Bid
—	196	—	16	— Ja havde han end hørt de pinte Fanger brøle
—	262	—	4	— obstinat
—	266	—	17	— qvindelige
—	—	—	21	— noget Tillæg
—	267	—	2	— runken Næse
—	270	—	5	— instrueret
—	270	—	15	— O! naar den hulde Skionne lod I saadan Playdoyer en Stemme høre
—	275	—	18	— martred' dem
—	287	—	13	— ei hielpe vil
—	300	—	12	— runken
—	313	—	16	— paa
—	316	efter	V. 9	Om Avinds Blæst den kommer til at kræng
—	353	—	a	— paer

Interpunctionens Feil overlades til den gunstige Læsers egne behagelige Rettelse.

